

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az átmeneti idő alatt hetenként egyszer jelenik meg.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt
Kiadásért felelős: Szilassy Zoltán, az OMGE igazgatója.
Felelős szerkesztő: Buday Barina. Társzerkesztő: Konkoly Thege Sándor dr.
Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 51—05.

Kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Telefon: József 99—31, József 99—32.
Előfizetési ár negyedévre OMGE tagoknak (tagsági díjon kívül) 40 korona, előfizetőknek 75 korona.
Külföldre (megszállott területre is) negyedévre OMGE tagoknak 100 korona, előfizetőknek 200 korona és a portókülönbözet.

TARTALOM:

Döntés előtt. (M. E. dr.)
Törzskönyvezés reformja. (Konkoly Thege Sándor.)
Zalaszentgróti nemesített kétsoros őszi árpák. (Hermann Gyula és Grábner Enik.)
Védőoltás a száj- és körömfájás ellen gyógyult betegek vérével. (H. F. dr.)
Mesterséges csapadék II. (Kemény Gyula.)
Motoros szántógépek kikapcsolása. (Strehammer Antal.)
Uj rendeletek. (Hatósági lizsi új árszabása. — Liszt-kivétel felszabadítása. — Abraktakarmányok szabad forgalma.)
Levélszekrény. (Csávázás sikertelensége. — Előve-temény és buzahozam.)
Állattenyésztési vándorgyűlés Bonyhádon. Vegyes közlemények.
Időjárás.
Tőzsde. Kereskedelem.
Szerkesztői üzenetek.

Döntés előtt.

Aszályos hőségben, amely tönkreperzseli minden takarmányunkat és elszikkasztja duzzadó terménykiviteli reményeinket: erősen megcsappant érdeklődés mellett befejezte a nemzetgyűlés egyesített pénzügyi és földművelésügyi bizottsága az ingatlan vagyon váltásáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. A jövő héten előreláthatólag megkezdődik már a javaslat vitája a nemzetgyűlés teljes ülésében. Ha ez a végzetes kánikula így tart tovább is, előreláthatólag könnyű győzelme lesz a pénzügyminiszternek. Amde nagy kérdés, minő pyrrhusi diadalt fog ez a győzelem az országra, az egész magyar közgazdaságra nézve jelenteni? Nagy és életbevágó kérdés, főként azért, mert hiszen itt vannak immár fővárosunkban a Trianont diktáló elleneséges hatalmak mindenféle című bizottságai, tarsolyukban a teljesíthetetlen követelések egész sorozatával. A német bajtárs példájából láttuk, hogy mindezek a drága pénzünket könnyű szerrel prédáló küldöttségek csak azt kutatják, hol, mit és hogyan lehetne a háboru veszteséiből kiszorítani. Hogy éppen ebben a válságos időpontban helyes-e, szabad-e a világ elé állanunk nemzeti vagyonunknak olyan bizakodó értékelésével és tulbecsült számadatokban való feltárással, mint ezt Hegedüs Lóránt javaslata teszi, erről — úgy hisszük — nincs mit vitatkozni. Valóban az utolsó órában emeljük tehát fel (ki tudja hányadszor?) óva intő szavunkat a földbirtoknak és felszerelésének minden indo-

kolatlan túlértékelése ellen, ami megtévesztő képet adván anyagi erőnkrol, helyrehozhatatlanul súlyos gazdasági következményekkel járhat.

A pénzügyi bizottság előadójának jelentése és a törvényjavaslat végleges szövege csak lapunk zárta után kerül a nemzetgyűlés elé s így ahhoz ma még nem szólhatunk hozzá. Mire pedig a jövő héten a részleteket bírálhatnók, könnyen meglehet, hogy elfogadott törvény lesz a ma még pontosan át nem tekinthető, egyes részleteiben teljesen homályos javaslatból. Lelkiismereti kötelességet teljesítünk tehát, amidőn a pénzügyi bizottság üléseiről megjelent hézagosságtól megfosztjuk a június 1-i és június 22-iki két országos gazdasági gyűlésnek a pénzügyminiszter eredeti javaslatával szemben elfoglalt álláspontját és arra kérjük a nemzetgyűlés gazdátgait, hogy a teljes ülésben lefolytatandó általános és részletes tárgyalás során igyekezzenek ezeknek a méltányos és a magyar mezőgazdaságra nézve életkérdést jelentő kívánságoknak érvényt szerezni. Mert ne feledjük el, mennyivel jobban igénybe vették minden más termelősztyálynál a gazda teherviselő képességét a háborus és forradalmi évek eseményei, majd a bolsevizmust követő román megszállás. Mezőgazdaságunk fellendülése vezethet csak gazdasági megújulásunkra. Amde hogyan lendüljön fel az a mezőgazdaság, amely a hadiszolgáltatások és háborus rekvirálások áldozata volt, amely a háborus és háboru utáni közéletmezés terheinek oroszlanrészét egymaga volt kénytelen viselni, amely a kötött gazdálkodás és a helytelen kiviteli politika miatt milliárdokra rugó haszontól esett el s amelytől a vörös csőceselékuralom és az oláh fosztogatás termelőeszközeinek javát elrabolta: ha még most is súlyosabb teherrel róna meg az állam, mint a többi termelősztyálynak?

Teljes joggal hangoztatjuk tehát két hosszú hónapja, jóformán hétről-hétre ezeken a hasábon, hogy a mezőgazdaságot nemcsak méltányosságból, hanem a jövő termelés biztosítása szempontjából sem szabad nagyobb teherrel sújtani, mint a többi vagyonnemeket.

Az egyenlő teherviselés elvét pedig — hitünk szerint — a pénzügyi bizottság elfogadta vagyonváltás-kulcs sem valósítja meg, noha az a pénzügyminiszter eredeti javaslatával szemben lényegesen mérsékeltebb. De a valóságban még

így is igazságtalanul fokozatos és 25—35, sőt 40 százalékig terjedő megterhelését jelenti a földben fekvő vagyonnak, holott a többi vagyonnemeknél a tényleges megterhelés kulcsa ennél sokkal alacsonyabb. Az egyenlő teherviselés elvének jegyében a javaslat annyira aránytalanul és mostohán bánik el a földbirtokkal és felszerelésével, hogy szinte lehetetlen ebben célzatosságot nem látni a mezőgazdasággal szemben s annak terhére. Annál inkább, mert a legmagasabb kulcs mellett éppen csak a mezőgazdasági vagyonnal szemben érvényesít a javaslat olyan igazságtalan fokozatosságot, amely nemcsak a tárgyi adózás rendszereivel, hanem a méltányos és arányos adóztatás elvével is merőben ellenkezik. De nem felel meg ez a fokozatosság az általános gazdasági igazságnak sem, mert hiszen a földjáradék a nagyobb birtoknál nem emelkedik, hanem ellenkezőleg csökken, míg viszont a nagy ipari és kereskedelmi üzemek járadéka a kisebb üzemekkel szemben emelkedő irányzatot mutat, ezeknél tehát a fokozatos megadóztatás mellőzése rájuk nézve kétszeres előnyt jelent.

Eppen ilyen helytelen a fokozatosság alkalmazása a gazdasági felszerelés váltás alá vonásánál is; sőt merjük állítani, hogy az a bonyolult — lapunk mult számában ismertető — kulcs, amelyet a fundus instruktus megadóztatására a pénzügyi bizottság elfogadott, még sokkal igazságtalanabb az eredeti javaslatnál is.

A földváltás kulcsát illetőleg újból hangsúlyozzuk, hogy ha már a pénzügyminiszter és a nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága nem volt hajlandó az általunk javasolt degressziót a kisbirtok vagyonváltására nézve elfogadni, úgy a kulcs fokozatos emelkedése ne menjen túl a 15%-on, mint amely százalék a többi vagyonnemekre nézve, kivéve a nagyobb betéteket és az idegen valutákat, a megterhelés felső határát jelenti. Tekintettel arra, hogy a földet elrejtteni nem lehet s így annak értéke a legpontosabban kinyomozható, teljesen méltányos és indokolt a többi vagyonnemekkel szemben a föld megterhelésénél a 12%-os kulcsot venni középarányosnak s ezt a kisebb gazdasági üzemekre nézve fokozatosan csökkenteni 8%-ig, viszont a nagy üzemre nézve fokozatosan legfeljebb 15%-ig emelni. Az ilyen módon megállapítandó adókulcs elsősorban a földváltásnak természetben, vagyis a földbirtok egyrészenek beesholdakban való

Őszi munkálatokhoz ajánlunk

Sack-típusu

ekét, kormánylemezt, szántóvasat. Tarlóhántás-hoz könnyű 4-vasu ekét, 8-vasu kultivatort szivalaku késekkel.

Boronát, szecsavágót, répvágót, darálót jutányos áron, elsőrangú kivitelben.

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete műszaki és géposztálya, Budapest, V. ker., Alkotmány-u. 29. sz.

Mai számunk 22 oldal.

Egyes szám ára 6 K.

lerovására alkalmazandó. Fontos azonban, hogy minden egyes birtok nagyság-fokozat ugyanolyan százalékos kulcs szerint viselje a váltásághoz a föld pénzben kifejezett tényleges hozadéki értéke után, mint amilyen százalékkal adóznak a föld egy részének természetben való lerovása esetén. A földváltás kulcsát kat. holdanként mai koronában kell kifejezni s csak amennyiben a vagyonsváltás lerovása nem készpénzben, hanem részlettörlesztés útján történik, kell a papirkoronában megállapítandó kulcsot buzaértékre átszámítani, hogy a buza mint a valutaingadozások kockázatát elhárító értékmérő szerepeljen. A földben való váltáslerovást mindenkire nézve feltétlenül meg kell a megállapítandó kulcs szerint engedni, mert a készpénzzel vagy értékpapírokkal nem rendelkező és birtokát hosszú időre megterhelni s hitelképtelenné tenni nem akaró gazda előtt nincs is más út és mód arra, hogy váltáslerovási kötelezettségének eleget tegyen. Ami pedig a gazdasági felszerelés váltását illeti, ott éppenséggel megokolatlan a fokozatosság alkalmazása s ezenkívül egyszerűbbé kellene tenni a kulcsot, az egyéni megszámlálást pedig teljesen mellőzni, nehogy elviselhetetlen újabb hadisarcvetéseket támaszthassanak velünk szemben.

Újra meg újra hangoztatnunk kell azt a kívánságunkat is, amiről a pénzügyi bizottság előtt ismételt szó volt ugyan, de nem tudjuk miképpen került bele a javaslatba: hogy t. i. a fokozatosság előidézte aránytalanságok némi kiegyenlítése céljából feltétlenül érvényesüljön a régezes adóztatás elve, vagyis, hogy minden váltás kötelező első 5—10, majd következő 10—20, 20—50 stb. holdja egyforma kulcs szerint rovasse meg, tehát a fokozatosság minden egyes adózónál külön-külön is alkalmaztassék s az így kiszámítandó összegek egyesíttessék. Megvan már erre a példa a hadinyereségadó ki-rovásánál, további alkalmazása tehát semmi nehézséget sem okozhat.

Az ingatlanokra bekebelezett jelzálogterhek és egyéb igazolt dologi és állandó jellegű terhek tőkeösszegének 15%-a a vagyonsváltás összegéből levonandó; a kommunizmus és a román megszállás okozta vagyoni károk szintén méltányosan figyelembe veendőek.

A javaslatban megállapított felebezési határidők általában meghosszabbítandók, kiváltképpen a jelenlegi nehéz közlekedési és postaviszonyokra való tekintettel.

A gazdasági épületek, gazdasági és gazdasági cselédlakok, gazdasági egyesületek és gazdasági szervezetek székházainak a vagyonsváltás alól való mentessége kifejezetten mondassék ki.

Ami a vagyonsváltás lerovásának módját illeti, hangsúlyoztuk már, hogy minden gazdának feltétlen jog biztosítandó arra, hogy vagyonsváltását egészben vagy részben bizonyos földterület természetben való átengedésével is leróhassa. A szabad választás jogát mindenestre biztosítani kell oly módon, hogy a váltás kötelező a különböző lerovási módokat egymással kapcsolatba is hozhassa s azok egyikét-másikat a vagyonsváltás egyes részleteinek lerovása céljára is választhassa és igénybevehesse. Feltétlenül megadandó a jog arra, hogy a vagyonsváltás teljes összegében hadikölcsönkötvényben vagy záloglevelekben is leróható legyen. Ami pedig a részletekben való törlesztést illeti, a javaslatban foglalt öt évi határidő 10 évre volna kiterjesztendő; a kivételtől számítandó első hat hónapra kamatmentesség, azontul pedig legfel-

jebb 5%-os kamattal volna megállapítandó a javaslatban foglalt 6¹/₂%-os kamattal szemben, mely a földbirtok hozadékával semmiképpen sem mondható arányosnak. A kivett vagyonsváltás teljes összegében való lerovására a közös háztartásban élő családtagok bármelyikének saját jegyzéséből származó hadikölcsönkötvény, illetve saját nevére szóló állami kényszerkölcsönlelmervény kölcsönösen felhasználónak mondandó ki.

Kiegészítendő a javaslat olyan rendelkezéssel is, mely a váltás kötelezőre nézve biztosítaná az ingatlanára bekebelezett váltás tőkének 30—50 év alatt méltányos feltételek mellett, évi részletekben való törlesztését.

A földbirtok eleven és holt felszerelésének külön vagyonsváltás alá vonásával szemben a június 22-iki országos gazdasági ülés már állást foglalt, megállapítván, hogy a földbirtok felszerelésével együtt egy gazdasági egységet képez s a föld felszerelése nélkül termelés céljára nem használható. A gazdasági felszerelést tehát külön vagyonsváltással megterhelni annál kevésbé tartjuk megengedhetőnek, mert a jelenlegi gazdasági válság az egyes gazdaságok jövedelmezőségét amúgy is nagyon hátrányosan befolyásolja. A gazdasági felszerelés a termelés érdekében sulyosabb sérelme nélkül legfeljebb olyan vagyonsváltást bírhat el, mely nem haladja meg a felszerelés természetes gyarapodását. A pénzügyi bizottság által elfogadott kulcs azonban ennél jóval tovább megy, tehát megfelelően mérséklendő volna.

Mezőgazdasággal szoros kapcsolatban álló mezőgazdasági iparok berendezései az ipari üzemekre nézve megállapított váltás kötelezettség alól kiveendőek s csupán a felszerelésüket képező gépek vonandók bekebelezés alá. A nagyobb, kizárólag mezőgazdasági jellegű ipari üzemek (szeszgyárak, olajgyárak, len- és kenderkikészítőgyárak, konzervgyárak, téglagyárak, gazdasági malmok stb.) felakorra kulcs szerint vonandók vagyonsváltás alá, mint az üzleti alapon álló ipari vállalatok. Megjegyzendő, hogy a gazdasági épületek váltásmentesek lévén, a gazdasági ipari üzemek elhelyezésére felhasznált épületek értéke a mezőgazdasági ipari berendezés értékelésébe váltás kötelező tétel gyanánt nem tudható be.

A gazdasági szükségletre szolgáló, a gazda és gazdasági alkalmazottainak használatára szánt kocsik és fogatok, ugyancsak a gazdaság kiterjedése arányában gazdasági célokra szükséges hátszlovak, mint a gazdasági felszerelés nélkülözhetetlen kiegészítő részei, nem vonandók külön vagyonsváltás alá.

Végül biztosítandó volna az országos gazdasági ülések ismételt hangoztatott kívánságának megfelelően a vagyonsváltásról szóló törvényben az is, hogy mindazokban a kérdésekben, melyek a törvény szerint ezután volnának megállapítandók, mint pl. a buza mindenkor egyenértékének meghatározása, vagy a gazdasági állatok osztályozása: ezek a megállapítások mindenkor csak a gazdasági érdekképviselet bevonásával és szakvéleményének meghallgatásával alapján történhessenek. Ezeknél a megállapításoknál a rideg pénzügyi érdekeken kívül általános közgazdasági és szoroson vett mezőgazdasági szempontokat is érvényesíteni kell s ezért a mezőgazdasági érdekelttség csak olyan megoldásban találhat megnyugvást, mely bizalmának letéteményesei útján biztosítja a vagyonsváltástörvény

végrehajtása során a mezőgazdasági szempontok és érdekek érvényesülését. Reméljük és hisszük, hogy az agrár-Magyarország nem fog első gazdátbbséggel bíró parlamentjében megcsalódni s hogy a földváltásjavaslatl szemben kéthónapon át folytatott felvilágosító, javító munkánknek az ország is, a gazdák is jó eredményt fogják látni.

A törzskönyvelés reformja. *)

Az Országos Törzskönyvelő Bizottság tudvalevőleg az OMGE-nak alapszabályszerűleg kiküldendő és autonóm hatáskörrel működő állandó bizottsága, amelybe az elnököt és nyolc tagot az egyesület igazgató-választmánya választ meg hat évi megbizatással, nyolc tagot pedig a földművelésügyi miniszter küld ki ugyanennyi időre. A bizottság feladata a törzskönyvelés ügyeit irányítani a felmerülő konkrét ügyekben dönteni, az országos törzskönyvek vezetéséről gondoskodni és minden lehető módon közrehatni állattenyésztésünk fejlesztésére.

Az Országos Törzskönyvelő Bizottság működése a múltban elsősorban a tisztavérű tenyészetek törzskönyvelését ölelte fel és munkásságának túlnyomó része az országos törzskönyvek vezetésében merült ki. A bizottság azonban minden buzgalma dacára nem tudott megfelelő gyakorlati eredményeket elérni a gazdaközönség érdeklődésének hiánya miatt. Anyagi fedezet és megfelelő személyzet hiánya miatt a bizottság nem tudta rendszeres helyszíni szemle útján ellenőrizni, hogy valóban fajtisza és teljesen kifogástalan állatok vétessenek fel a törzskönyvbe és ezt a kérdést az egyébként is túterhelt gazdasági felügyelők bevonása sem oldotta meg kellőképpen. Mivel a törzskönyvelés megtörténte nem tudott megfelelő erkölcsi és anyagi előnyöket biztosítani, az állattenyésztők nagy része nem tartotta szükségesnek a törzskönyvelést, aminek folytán viszont az Országos Törzskönyv nem tudott kellő befolyásra és anyagi erőre szert tenni, még kevésbé az országos állattenyésztésre érdemleges hatást gyakorolni.

A háboru előtt az Országos Törzskönyvben 1885-től kezdve fel volt véve 299¹/₂ szimentáli, 50 magyar, 55 borzderes és 105 egyéb tenyészet, összesen 18,740 darab szarvasmarhával, 55 sertés tenyészet és 23 juhtenyészet. Ezek közül természetesen sok tenyészet már megszűnt, úgy hogy a valóban létező tenyészetek és az életben levő törzskönyvezett állatok száma igen csekély. Lovak törzskönyvezése eddig még nem került kivételre. Ezek a számok feltűnően alacsonyok állattenyésztésünk háboru előtti állapotához képest. A háboru alatt új bejelentés alig történt és az előzőleg felvett tenyészetek közül is mindössze csak 4—5 küldötte be a folytatólagos adatokat, a hiányzó adatokat pedig nagyrészt utólag sem sikerülhet pótolni. Így az Országos Törzskönyv mai állapota még akkor is szükségessé tette valami reformot, ha ezt egyéb körülmények is nem tennék feladatunkká.

Ezek között a legfontosabb az a szempont, hogy a törzskönyvelésbe bevonható legyen a népies állattenyésztés is, ami viszont azt jelenti, hogy behatóan kell foglalkoznunk a különböző tájfajták kialakításával és törzskönyvelésével. Ezt a feladatot pedig nemcsak az Országos Törzskönyv, hanem általában országos, vagyis központi törzskönyvelés megoldani nem

*) Az Országos Törzskönyvelő Bizottság által tárgyalat és elfogadott előadói előterjesztés.

D. PÁPAY

FÉLE OITÓANYAG-ÉS SZÉRUMINTEZET R.T. VI. TERÉTKÖRUT 31. TEL. 20-10

Védő (simultán) oltások!
Gyors védelmet nyújt.

Borju-vérhas
esetén

DYSENTEROSAN alkalmazandó.

Gyógyító oltások!
Biztosan gyógyít.

NUTRICIA

Tejüzemi osztályának termékei:
!Állami ellenőrzés alatt! 178

TEJÜZEMI ÉS TÁP SZERIPARI RÉSZV. TÁRS.
Gyár: Budapest, I. Attila-ut 31. szám. Rendelések felvétele: VI. Terétkörut 31. szám.
Dr. Feticsek Ottó magy. kir. állatorvosi főisk. tanár, a tejhygiénai laboratórium vezetőjének eljárása szerint és ellenőrzésével készült.
FETTÓ Sajtófesték, Tejszabakterium-szintenyészet, Vajfesték. Folyékony sajtófesték (1:10,000)

Közlöny
1921/46. évi
1028-1029. la-

gi szempontok
jük és hisszük,
fog első gazda-
megesalódni s
kéthónapon
munkánknak
vét fogják látni.

Formja.*)

bizottság tudva-
szerileg kikül-
működő állandó
és nyolc tagot
ya választ meg
ot pedig a föld-
nyannnyi időre.
nyvelés ügyeit
ügyekben dön-
vezetéséről gon-
don közrehatni

Bizottság műkö-
asztavérü teny-
fel és munkás-
ágos törzsköny-
zottság azonban
tudott megfelelő
gazdaközönség
nyagi fedezet és
hiatt a bizottság
szemle útján
zta és teljesen
a törzskönyvb-
s tulterhelt gaz-
m oldotta meg
lés megtörténte
és anyagi elő-
sztok nagy része
törzskönyvelést,
ágos Törzskönyv
és anyagi erőre
országos állat-
gyakorolni.

Törzskönyvben
299 szimentáli,
05 egyéb teny-
szarvasmarhával,
tenyésztet. Ezek
szet már meg-
ező tenyészetek
nyvezett állatok
törzskönyvezése
a. Ezek a számok
esztésünk háboru
háboru alatt új
előzőleg felvett
sak 4-5 küldötte
hiányzó adatokat
kerülhet pótolni.
nai állapota még
valami reformot,
is nem tennék

az a szempont,
evonható legyen
ami viszont azt
foglalkozunk a
sával és törzs-
pedig nemcsak az
általában országos,
megoldani nem
tság által tárgyalt és

tuja. A központi törzskönyvelés ugyanis alkalmas lehet valamely különleges cél elérésére és valamely különösen értékes, de kevés egyedet magában foglaló fajta (pl. az angol telivér) törzskönyvelésére. És a célnak megfelelő lehet nálunk is, míg a hozzánk aránylag korlátozott számban behozott kiváló külföldi állatokat és azok utódait akarta csak nyilvántartani. Ellenben a központi törzskönyvelés nem válhat be, ha valamely állatfajta a köztényesztés kiterjedt hálózatába szívódik fel, vagy ha épp tájfajta törzskönyvelése a feladat, hiszen a törzskönyvelés megfelelő felkarolása esetén a legszorosabban vett technikai feladatokat is csak nagy nehézségekkel lehetne lebonyolítani, az anyag feletti rendszeres áttekintés lehetősége megszűnnék, gyakorlati irányu tevékenység pedig éppen alig volna kifejezhető.

A virágzó és fejlett állattenyésztéssel bíró külföld példái is ugyanezt igazolják. Ott minden fajtanak és minden vidéknek megvan a maga céltudatosan dolgozó állattenyésztő és törzskönyvelő egyesülete, amelyeknek nemes versenye egyik főrugója a haladásnak és az egyesületek életképességének.

Állattenyésztésünk minőségi haladásának egyik alapfeltétele: *céltudatos és következetes tenyésztői munkásság megindítása* megfelelő szervezetek létesítésével. Akár alakítunk ennek érdekében külön állattenyésztő egyesületeket, akár már meglévő egyéb szervek és intézmények fogják az ezirányu munkát kifejezni, minden esetben a legelső feladat annak megállapítása lesz, hogy tulajdonképpen micsoda anyag áll rendelkezésre, vagyis a meglévő és a nemesítő munka alapját képező állatállomány felvétele, összeírása és további rendszeres nyilvántartása. Ezt a célt szolgálja a *törzskönyvelés*, amelynek hasznosságát az állattenyésztési tudomány mai fejlettsége mellett még többre kell becsülni, mint amennyire ezt általában becsülték. Rendszeres törzskönyvelés nélkül a fokozatos fejlődést és az elért eredmények megtartását biztosítani, a bevált vérégi vonalakat és összeköttetéseket megállapítani, a különösen értékes apa- és anyaállatokat és azok utódait alaposan kihasználni s a tenyészállatok értékesítésénél a különleges jelleg és érték ki-domborítását érvényesíteni nem tudhatjuk. *Rendszeres törzskönyvelés nélkül minden tevékenység még csak létvázó fél lépést jelent a haladás útja felé.*

Ha pedig a törzskönyvelést — legalább is részben — külön tájfajtatenyésztő egyesületek, vagy más szervezetek és intézmények feladatává tesszük, akkor természetesen emiatt is foglalkozunk kell a törzskönyvelés egész kérdésének reformjával. Tekintettel a törzskönyvelésnek meglévő szervére, az Országos Törzskönyvelő Bizottságra, tisztánunk kell már eleve a hatásköröket, biztosítanunk kell az együttes hasznos összeműködést és végre kell hajtunk a mai változott helyzetnek megfelelő, egészséges továbbfejlődésre alkalmas reformot.

Az eddigi tárgyalások eredményeképpen kialakult terv szerint az Országos Törzskönyvelő Bizottságnak a jövőben legfőbb feladata — az eddig elért eredmények megtartásán és lehető fokozásán, valamint a tisztavérü tenyésztés előmozdításán kívül — elsősorban *egyöntetű tájfajta kialakításának és céltudatos továbbfejlesztésének munkája* lesz. Ennek érdekében helyi állattenyésztő és törzskönyvelő egyesületeket létesít, azokkal állandó irányító összeköttetést tart fenn, ezeket támogatásban részesíti, össze-

működésüket biztosítja, egységes törzskönyvelési rendszert vezet be, a törzskönyvelésben tanácsokat ad és annak helyességét kiküldötteivel időről-időre ellenőrizteti, az összegyűjtött törzskönyvi anyag esetleges tudományos és gyakorlati irányu feldolgozásáról gondoskodik, a termelőképes fokozása érdekében szükséges intézkedések megtételét szorgalmazza, korszerű és egységes állatdíjazási eljárásokat honosít meg, szervezi és elősegíti az értékesítést, a rokonegyesületek között versenyt létesít stb. Vagyis az *O. T. B. központi propagatív, ellenőrző és támogató szerv lenne, mintegy az összes állattenyésztő egyesületek szövetsége*, amely megtartaná az eddig is jól bevált szervezetét, ami mellett a földművelésügyi minisztérium és a gazdatársadalom hasznos és megértő együttműködése a legjobban biztosítható. Természetesen az átszervezés alkalmával az elismert vidéki állattenyésztő szervezetek kiküldöttei is megfelelőképpen be lesznek vonva a bizottságba.

Ezen az uton az OMGE is szorosabb kapcsolatba kerülne az állattenyésztő szervezetekkel, ami az ügy érdekében csak előnyös lehet. Hasonló szerves összeműködésre példát találhatunk Németországban, ahol a kiválóan értékes munkásságot kifejtő *Deutsche Landwirtschaftsgesellschaft* nagyhírű állatkiallításain csak azok az állattenyésztőtestületek vehetnek részt, amelyek alapszabályait a *Deutsche Landw. Gesellschaft*nak bemutatják, általa elismertettek és amelyeknek működése is megfelel a megszabott köteleknek. Sőt a D. L. G.-nek külön revizorai is vannak a törzskönyvelés ellenőrzésére és a tapasztalt hibák kiküszöbölésére. És hogy azt az ellenőrzést és szorosabb kapcsolatot az állattenyésztő szervezetek is előnyösnek és kívánatosnak ítélik meg, legjobban az bizonyítja, hogy közülük minden érdemesebb, ezidőszent több mint 1500 kérte az elismerést a *D. L. G.*-től.

Helyes szervezés esetén bizonyára ez a helyzet fog nálunk is kialakulni. Egyelőre azonban kevésbé az összeköttetés és kapcsolat létesítése, mint inkább ilyen külön állattenyésztő szervezetek alakítása és kiépítése a feladat, amely szintén az *O. T. B.*-ra várna. Talán nem szükséges részletesen bizonyítani az állattenyésztő egyesületek fontos szerepét az állattenyésztés fejlesztése terén. Jelentőségükkel tisztában van már régen a gazdaközönség és nemcsak az OMGE különböző gyűlésein, hanem a gazdakongresszusokon is ismételtelen állást foglalt az állattenyésztő szervezet kiépítése érdekében. De az ügy a határozatok hozásánál tovább nem jutott, mert nem volt olyan szerv, amely ezeket a gyakorlati életbe átültette, végrehajtott volna. Ennek a hiánynak pótlása, egy életképes, külön ily irányban működő szervnek megteremtése is a szemünk előtt lebegett, amidőn az OTB előbb vázolt átszervezését tervbe vették.

A gazdatársadalmi és szövetkezeti életben nyert tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a magukra hagyott, valamely központi szervezet anyagi és erkölcsi támogatása nélkül működő apró vidéki szervek életképes tevékenységet vajmi ritkán tudnak kifejezni. És ahol az első szervezkedés egy központi szervezet útján már eleve nem biztosította a helyes összeműködést és egyöntetű céltudatos munkát, ott utólag merül fel ilyen szervezet alakításának a szükségése, amint ezt a tejszövetkezetek példája is bizonyítja. Más országokban is ugyanez a tapasztalás, de míg ott többnyire először a helyi

szervek alakultak meg és ezek létesítették később a központjaikat (így az apró állattenyésztő egyesületek a különböző szövetségeket), nálunk a sajátlagos okok következtében más téren is előbb a központi szervek jöttek létre és azután ezek építették ki vidéki hálózatukat.

A törzskönyvelés reformjának szükségére és irányára nézve aligha nagyok a nézeteltérések. Ha azonban a részletkérdéseket sorra vesszük s a gyakorlati megvalósítás lehetőségeit vizsgáljuk, reájövünk, hogy a kérdés helyes megoldása nem is olyan könnyű feladat, mint amilyenek az első pillanatban látszik. Így többek között tisztázandó, hogy milyen nagy területeket öleljen fel egy-egy állattenyésztő egyesület; milyen és mennyi legyen a tulajdonképpen működő szerve és további decentralizációja; milyen legyen az állattenyésztő egyesületek kapcsolata az Országos Törzskönyvelő Bizottsághoz, a vármegyei gazdasági egyesülethez és a létesítendő mezőgazdasági kamarához; miképpen lehetne a már meglévő helyi szervezeteket (gazdaköröket, tejszövetkezeteket, állatbiztosító szövetkezeteket), de elsősorban a tejlést ellenőrző egyesületeket bevonnai az állattenyésztés szervezésébe; honnan és miképpen szerezzék ez állattenyésztő egyesületek a szükséges anyagi fedezetet; kikre bízassék ezeknek a vezetése és kikre a törzskönyvelési munka elvégzése; miképpen küszöböltesse ki a központi törzskönyvelés jelenlegi nehézségei és hátrányai és miképpen történjen a tisztavérü állatok és különösen a nagyobb tenyészetek törzskönyvelése; a már megalakult vagy megalakulandó tájfajtatenyésztő egyesületek területén miképpen történjenek az ott található, de nem a tájfajtahoz tartozó állatok törzskönyvelése stb.

A törzskönyvelés reformjának irányára nézve előbb közölt javaslatot az OTB már elfogadta és egy külön albizottságot bízott meg a reform alapelveinek és az előbb felsorolt vitás kérdéseknek a tisztázásával. Az albizottság munkájáról legközelebb szintén beszámolunk.

Konkoly Thege Sándor.

**NÖVÉNYNEMESÍTÉS
ÉS
VETŐMAGTERMESZTÉS.**

Rovatvezető: Grábner Emil.

Zalaszentgróti nemesített kétsoros őszi árpák.

A magyar gazdaközönség körében bizonyára érdeklődést fog kelteni az *őszi kétsoros árpák* nemesítésének eredménye, mert ezideig kétsoros őszi árpát egyáltalán nem ismertünk. A környékbeli gazdák közül, kik őszi árpáinkat még lábón látták, számosan érdeklődtek, hogy miféle kétsoros őszi árpafajtáink vannak és mennyivel lennének ezek *jobbak a hatsorosnál?* Ennek, valamint más vidékek őszi árpát termelő gazdáinak érdeklődését kívánjuk kielégíteni, midőn *Károlyi Imre* gróf zalaszentgróti növénynemesítő uradalmának az *őszi kétsoros árpa* nemesítésének terén elért eredményeit ismertetjük.

A zalaszentgróti uradalomban az *őszi árpa* nemesítési munkáját *őszi kétsoros* és *hatsoros növényanyaggal* párhuzamosan végeztük. A *hatsoros* növényanyag anyatóveit a zalaszentgróti

Állami gépakció.

Összes mezőgazdasági gépek és eszközök. Gazdasági ló- és ökörszekerek, kukoricailletők, répakapálók, boronák, hengerek, könnyű és nehéz acélekék, gőzcséplők, rosták, trieurók, morzsolók, takarmányozó gépek, kaszák, mecenezői hámoráruk, 4-águ acévilvák, pálinka- és lekvárfőzőüstök, füllesztők.

„FUTURA” Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvénytársasága, Budapest, V. ker., Dorottya-utca 2. Sürgőnycim: Telefon: 139-44., 60-11., 60-12., 60-13., Futura.

uradalomban termelt őszi árpákból válogattuk ki és ezek egyelőre még az anyatelepen vannak, az őszi kétsoros árpáinkat pedig Magyaróvárról, az Országos M. Kir. Növénynemesítő Intézettől kaptuk további kísérletezés és kitenyésztés céljából. Ezidőszent kilenc őszi kétsoros és két hatsoros árpafajta áll rendelkezésünkre. Ezek keresztezési termékek.

Három év óta folytatunk kísérletezéseket ezekkel az őszi kétsoros árpafajtákkal és a tapasztalat mindig azt mutatta, hogy a nemesített őszi kétsoros árpa magminőségben egyforma a tavaszi árpával, de terméshozama, a mi viszonyaink között, nagyobb, mint az utóbbi. Így pl. a múlt évben a zalaszentgróti szaporító gazdaságban, hol egymásmellé volt vetve 12 kat. hold nemesített őszi kétsoros és 12 kat. hold közönséges tavaszi árpa, az előbbi 12 q-ás átlaggal éppen kétszeres terméseredményt szolgáltatott a tavaszi árpa 6 q-ás átlagával szemben. Ezenkívül az itteni viszonyok között, bizonytalan hozamu tavaszi árpa mellett, a nemesített őszi kétsoros árpáink koraiságukkal tüntek ki. Nem szólván a terméskülönbségről, maga a beérési idő közötti különbség öt hetet tett ki az őszi kétsoros javára.

Az őszi hatsoros árpáink apadtszemű magjával ellentétben az őszi kétsorosok kitünő teltszeműsége mutatnak. A hektolitersúly az őszi hatsorosnál 59 kg. volt, míg az őszi kétsoros nemesített fajtáinknál elérte a 64 kg.-ot.

Nemesített kétsoros őszi fajtáink termelési értékét leghűbben mutatják az alább közölt 1920. és 1921. évi terméseredmények, amelyek alapján a kétsoros őszi árpafajtáink, a mi viszonyaink között, kitünően beváltak.

1919. őszén nagybani szaporításra kétfajta nemesített őszi kétsoros árpát vetettünk, míg a többi kétsoros fajta, a kétféle nemesített hatsorossal együtt, az anyatelepen, mint regenerátor, került elvetésre. Ezek 1920. évi terméseredményeit az alábbi táblázatban közölhetem:

Átlagos magterm. 1 kat. holdon q	Anyatelepen, mint regenerátor	A gróti gazdaságban szaporítva
7-8	Gazdasági közönséges	
8-9	1176. II. sz.	
9-9.5	1176. I.	
9.5-10	1023. (hatsoros)	
10-10.5	924.	992. szám
10.5-11	1188. sz.	1188 sz.
	1155. sz.	
11-11.5	1033. I. (hatsor.)	
12.5-13	1041. sz., 1192 sz.	
	1099. sz.	
13-13.5	992. sz.	

Ezidén, 1921-ben nemesített őszi kétsoros árpáink, melyek a gróti szaporító gazdaságban már mind szántóföldi táblákon voltak vetve, a hozzájuk fűzött reményeinket a következőképpen váltották be:

Az 1188. sz. őszi kétsoros adott kat.	hold-ként	15.03 q
Az 1155. " " " " " "	"	11.68 "
Az 1192. " " " " " "	"	15.04 "
A 992. " " " " " "	"	13.44 "
Az 1099. " " " " " "	"	8. " "
Az 1176. I. " " " " " "	"	13.74 "
Az 1176. II. " " " " " "	"	9.42 "
A 924. " " " " " "	"	14.26 "
Az 1023. " " hatsoros " " " "	"	10.24 "
Az 1033. " " " " " "	"	10.11 "
A közönséges hatsoros őszi adott " " " "	"	9.55 "

Ezek a táblázatok azt mutatják, hogy nemesítő munkánk nem volt hiábavaló és arra a következtetésre juttatnak bennünket, hogy a nemesített őszi kétsoros árpák termelésével érdemes foglalkozni.

Ezeknek a fajtáknak fontosabb tulajdonságait már fentebb ismerttettem és az ott elmondottakhoz csak azt fűzöm hozzá, hogy a nemesített kétsoros árpáink épp úgy, mint a kétsoros tavaszi árpa, jó trágyacserjű földet igényelnek és csak jól megmunkált talajban adnak valóban jó termést.

Ezenkívül jókor, idejében, lehetőleg szeptember hó első napjában el kell vetnünk. Őszel erősen bokrosodnak, úgy hogy hamarosan sűrű vetés képét mutatják. Erős bokrosodó képességük miatt a telet elég jól kiállják. Tavasszal gyorsan indulnak szárba és május végére, június elejére már érettek. Oly gyorsan fejlődnek, hogy a forró tavaszi napok sem perzselhetik le és korai beérésük miatt megtartják teltszeműségüket.

Az őszi kétsoros árpafajták szaporítása és kipróbálása terén a zalaszentgróti uradalom különböző kerületeiben szerzett tapasztalataink a fent közölt adatok szerint kedvezőek ezekre az árpafajtákra és olyan helyeken, ahol az őszi árpát termelik, vagy ahol nem terem jó tavaszi sörárpa, érdemes ezeket a fajtákat kipróbálni, mert azok gyakorlati értékét végső fokon, csak széleskörű gyakorlati kísérletek alapján állapíthatjuk meg.

A zalaszentgróti uradalom főintézősége ez okból e fajták saját területein nélkülözhető vetőmagját az év őszén forgalomba bocsátja e fajták széleskörű kipróbálása céljából, hogy így ezek az árpafajták különböző viszonyok között kipróbáltassanak és ezen az alapon megállapíthassuk azt, hogy milyen viszonyok között teljesíthetik ezek az árpafajták legsikeresebben a termésközelítés és a minőségjavítás feladatát.

A kétsoros őszi árpafajtáink további tökéletesítése a zalaszentgróti uradalom növénynemesítő anyatelepen a magminőség és a termőképesség további fokozására irányul. E fajták növénynemesítői kezelése annál inkább fontos, mert ezideig a külföldiek közül csak Schiephacke, és Tschermak kétsoros őszi árpái ismeretesek, de azok még nem jutottak a gyakorlati kipróbálás körébe.

Hermann Gyula.

A növénynemesítők régi problémája az, hogy kifogástalan minőségű és jó fagyállósággal bíró őszi kétsoros árpafajtát létesítsenek. Ezért az Orsz. M. Kir. Növénynemesítő Intézet alapításának első éve után, 1910. évben, keresztezéseket végzett különböző származású őszi hatsoros és a tavaszi kétsoros Hanna, valamint a korán érő Imperialis Typ. A) árpákkal, oly célból, hogy jó magminőségű, egyuttal fagyálló őszi változatokat létesítsen.

Ezekből a keresztezésekből az intézet 1500 új őszi változatot tenyésztett ki két- és többsoros jellegbe. Mindkét csoport tenyésztőrzseinek selejtezésével a jó fagyállósággal kapcsolatos, szilárd szalmák, bő termőképességre és különösen a teltszeműsége helyezettük a fősúlyt, mert az őszi többszörös árpáink rendszeren sovány szeműek. Ebből a tenyészanyagból ezideig a fenti anyatorzsek felelték meg a kívánalmaknak és ezeket Károlyi Imre gróf zalaszentgróti uradalma vette át, nemesítéssel kapcsolatos szaporításra és további tökéletesítés céljából.

Ezek származékai a fenti cikkben ismertetett két és többsoros őszi árpafajták, amelyeket az uradalom növénynemesítő üzeme további egyed-

kiválasztással tökéletesít. Az uradalom eddigi tapasztalatait a fenti cikk ismerteti. Az ott szerzett tapasztalatok alapján kívánatos e fajták széleskörű kipróbálása, mert megfelelő viszonyok között e fajták őszi árpaterméseink minőségét és terméshozamát lényegesen megjavíthatják.

Ezek az árpafajták csak takarmányárpatermő vidékre valók, ahol sörárpa nem terem. Fagyállóságuk ezideig jónak mondható, mert tíz év óta nem tapasztaltunk bennük fagykárt, de humózus, tavaszi felfagyásra fogékony területeken ezideig még nem próbálhattuk ki azokat. Azért ilyen területeken óvatosság ajánlatos. Jó bokrosodó képességük ellenére sűrű vetésük ajánlatos, nem a fagykár pótlása céljából, hanem azért, mert ritka vetésben az árpa sok sarjhajást nevel és ez rontja a mag minőségét, de egyuttal a termést is, mert így az árpa egyenlőtlenül ér és a fókuszainak magja könnyen pereg.

Az őszi árpának hazánkban különben is sok panasza lehet arra, ahogyan azt termelik, mert sok helyen sovány talajba, gyakran buza után vetik, ezzel elégtve ki a vetésszorgó ama kívánalmát, mely a tultengő kalászos területekből ered. A talaj megmunkálása a nálunk nyíron át uralkodó szárazságban az őszi árpa alá szintén nem lehet olyan tökéletes, mint a sörárpatermelő gazdaságok cukorrépa után vetett sörárpaterelein, ezért az őszi kétsoros árpák jobb magminősége ellenére nem várhatunk azok után sörárpát, de azok a teltszeműségük révén jobb takarmányárpát szolgáltathatnak, mint a régi többsoros árpák. Ez a mostani viszonyok között, amikor a sertéstartás és hizlalás révén a takarmányárpanak nagy gazdasági értéke van, lényegbevágó.

A vázolt viszonyokból eredő termelési hiányok folytán, az őszi árpa termelése terén meg kell alkudnunk az adott helyzettel és amit a talajerő, vagy az őszi szárazságban végzett talajmunka terén le kell alkudnunk az őszi árpa termelésére előnyös alapfeltételekből, azt a holdanként használt vetőmag mennyiségében vélem részben pótolhatónak, mert az árpa anyakalászái többet teremnek mint a sarjkalászos és a magjuk egyuttal teltebb, ezért célszerű az árpa sűrű vetése. Ez a többsoros őszi árpákra is áll, de még inkább a kétsoros őszi árpákra, épp úgy, mint ahogyan az a tavaszi sörárpa érvényes.

A fent ismertetett kétsoros őszi árpafajtákat a régi többsoros őszi árpafajtáinkkal kell összehasonlítani. Ennél figyelembe veendő szempont az, hogy a többsoros árpák magja soványabb, részben apróbb, mint a kétsoros őszi árpáké. Ezért, ha ürtartalomra vagy súlyra az őszi kétsoros árpából ugyanazt a vetőmagmennyiséget használjuk, annak apróbb magja folytán egy holdra sokkal több növénygyed jut, mint a teltebb szemű kétsorosból, ennek folytán a többsorosnak sűrűbb lesz a vetése.

Ezért célszerű figyelmet fordítani annak megállapítására, hogy mennyi 1000 szem sulya vagy térfogata van a többsoros és mennyi a kétsoros őszi árpának, az utóbbiból a két suly közötti különbségnek megfelelő arányban többet kell vetni, mert a kétsoros árpa a ritka vetést kevésbé tűri, helyesebben jobban megsínyli, mint a többsoros. Ezt — mint már fentebb említettem — nem az őszi kétsoros árpáknak, adott esetekben pl. humózus, felfagyásra hajló talajokon, esetleg mutatózó gyenge fagyállósága miatt javasolom, mert e fajták mostani forgalombabocsátásának éppen az a célja, hogy azokat a különböző viszonyok között kipróbálva,

PHYLAXIA SZÉRUMTERMELŐ R.-T.

BUDAPEST, X., SZÁLLÁS-U. 3.

Sürgönyeim: PHYLAXIA Budapest. Telefon: József 92-12.

A HUTYRA—KÖVES-féle sertéspestis elleni szérum kizárólagos termelője.

Termel továbbá: sertésorbánc ellen vakcinát és szérumot, baromfikolera ellen szérumot és MANNINGER-féle vakcinát, szintugy mirigykór elleni szérumot.

1076

Készlet
1921/46. évi
1022-1029. la-

talom eddigi
eti. Az ott
patos e fajták
elő viszonyok
k minőségét
hatják.

nyárpatermő
Fagyállósá-
év óta nem
humózus,
eken ezideig
Azért ilyen
bokrosodó
ajánlatos,
nem azért,
sarjajást
de egyuttal
egyenlőtlenül
nyen pereg.
nben is sok
emelik, mert
buza után
ó ama kivá-
ó területből
lunk nyáron
a alá szinten
rarpatermő
sörarpaterü-
jobb mag-
azok után
rén jó
mir: a régi
nyok között,
vén a takar-
ke van, lé-

elési hiányok
én meg kell
mit a talaj-
égett talaj-
z őszi árpa
l, azt a hol-
gében vélem
nyakalászai
és a magjuk
árpa sűrű
is áll, de
a, épp úgy,
ra érvényes.
árpafajtákat
kell össze-
pendő szem-
a soványabb,
őszi árpáké.
az őszi két-
állítás hasz-
n egy holdra
teltebb szemű
osnak sűrűbb

és a magjuk
árpa sűrű
is áll, de
a, épp úgy,
ra érvényes.
árpafajtákat
kell össze-
pendő szem-
a soványabb,
őszi árpáké.
az őszi két-
állítás hasz-
n egy holdra
teltebb szemű
osnak sűrűbb

és a magjuk
árpa sűrű
is áll, de
a, épp úgy,
ra érvényes.
árpafajtákat
kell össze-
pendő szem-
a soványabb,
őszi árpáké.
az őszi két-
állítás hasz-
n egy holdra
teltebb szemű
osnak sűrűbb

annak meg-
m sulya vagy
yi a kétsoros
suly közötti
többet kell
ka vetést ke-
sínnyli, mint
több említet-
áknak, adott
hajló talajo-
fagyállósága
ostani forga-
célja, hogy
t kipróbálva,

a további tökéletesítésük a legmegfelelőbb al-
pokon történhessék. Szükséges azonban e fajták
sűrű vetése azért, mert az őszi kétsoros árpa a
tavaszi kétsoroshoz hasonlóan, csak akkor szol-
gálatkifogástalan minőséget és termést, ha
a sarjkalászok túltengése nem rontja a termés
minőségét és a beérést nem teszi egyenlőt-
lenné.

Az őszi kétsoros árpafajták fent javasolt ki-
próbálásával lényegesen előbbre jutunk e kér-
dés megoldása terén, de ezzel még a kérdés
nem lesz megoldva, mert elsősorban arra van
szükségünk, hogy az eddigi munkakereskedelmekre,
a termelési kísérletek alapján a gyakorlati ter-
melők köréből, választ kapjunk arra, hogy mi-
lyen értékük van az eddigi, tíz évre, kiter-
jedő munkával létesített kétsoros őszi árpafaj-
táinknak.

Ennek alapján történhetik e fajták további
tökéletesítése, mert e munkálatok célja nem az,
hogy „novumot” teremtsünk, hanem az, hogy a
mezőgazdaságunk fejlesztésére megfelelő növény-
fajtákat létesítsünk.

A zalaszentgróti uradalom felismerte e feladat
nagy horderejét, mely sikeres munka esetén,
közgazdasági helyzetünk nagyfokú megjavítását
eredményezheti és nagyon fontosnak tartom azt,
hogy e fajták gyakorlati kipróbálása alapján a
további tenyésztőmunkára megfelelő alapokat
nyerjünk.

Ez az őszi kétsoros árpa esetében annyival
inkább lényegbevágó, mert őszi árpaterme-
lésünk az említett hiányok folytán különben sincs
kellő színvonalon. De, ha kifogástalan termelési
viszonyok között és megfelelő őszi árpafajták-
kal e növény termelésének értékét bebiztosíthat-
juk, akkor azzal a termelés tökéletesítését is biz-
tosíthatjuk.

Kétségtelen, hogy ott, ahol hazai viszonyaink
között őszi árpát termelnek, sok esetben anyári
szárazság folytán és esetleg a hiányos felsze-
relés miatt, tökéletes terméseredményeket nem
érhetnek el. Ezek elemi nehézségek és ilyen
viszonyok között igényesebb és jobb fajták,
főként is kisebb foku, mint kedvező termelési
viszonyok között, de másrésztől az új fajtáknak
feltétlenül alkalmazkodniuk kell az adott viszo-
nyokhoz, mert e nélkül a hazai viszonyaink kö-
zött nem lehetnek életképesek.

Ezért érdemes ezeket az őszi árpafajtákat
kipróbálni annak megállapítása céljából, hogy
mennyiben felel meg azok mostani fajtaértéke az
őszi árpatermelő gazdaságok igényeinek, hogy
ezután ezen az alapon folytathassuk azok további
tökéletesítését. Grabner Emil.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Revisztorozó: Matyra Ferencz dr.

Védőoltás a száj- és körömfájás ellen győgyult betegek vérével.

A Köztelek 1920. évi 39. száma ismertette a
száj- és körömfájás elleni védőoltás új módját,
melyet akkor Németországban alkalmazni kezd-
tek és mely abban áll, hogy a betegségből nem-
rég győgyult szarvasmarhákból pár liter vért
vesznek s belőle néhány száz köbcentimétert
a veszélyeztetett vagy már beteg állatok bőre
alá fecskendeznek. Most, hogy a járvány az
ország némely vidékein ismét nagyon súlyos
alakban jelentkezik és elhullásokat okoz, az el-

járás megérdemli az állatorvosok és gazdák
figyelmét, különösen azért, mert a svájci, a
németországi és ausztriai tapasztalások szerint
az ojtásnak különösen abban nyilvánul a ked-
vező hatása, hogy enyhévé teszi a betegség
lefolását és megakadályozza különben fenye-
gető elhullást. Így pl. Bajorországban, ahol elő-
ször és legkiterjedtebben alkalmazták az eljár-
ást, az 1920. év végéig 300.000 beoltott beteg
marha közül 13%, 650.000 be nem ojtott közül
ellenben 7% hullott el. Az előbbi csoportban
tehát kb. 30.000-rel több állat maradt életben,
ezenkívül pedig az ojtottak általában enyhébben
vészelnél át, jóval kisebb volt a veszteség a
tejtermelés csökkenése révén, a betegek job-
ban értékesítették a takarmányt és kevesebb
ideig voltak munkára képtelenek.

Legtöbbször már beteg állatokat ojtottak be
a betegség lefolyásának enyhítése végett, míg
egészséges állatok ojtása azért nem látszott
megokoltnak, mert az ojtás nyújtotta védelem
csak néhány hétig tartott. Később azonban a
járvány legkezdetén, az akkor még egészséges
állatokat is beoltották, de nemcsak vérral, ha-
nem egyuttal a ragályanyagnak a szájba dör-
szölésével is a gyorsabb átvészeltetés végett
már régóta szokásos módon. Ilyenkor azt ta-
pasztalták, hogy olyan vidékeken is, ahol a be-
tegség rosszindulatú alakban mutatkozott s ahol
ezért az egyszerű mesterséges fertőzés külön-
ben aggodalmas lett volna, az állatok az elő-
zetesen befecskendezett vér védőhatása alatt
általában enyhén vészelték át. Különösen jó
hatásúnak tapasztalták borjúkon és sertésen is.

Az ojtóanyag olyan állatok vére, melyek 2-4
hét előtt győgyultak ki a betegségből. Német-
országban kezdetben az állattulajdonosok idegen-
kedtek attól, hogy győgyult állataikból vért
vegyenek, miután azonban látták, hogy néhány
liter vér elvétele egyáltalában nem árt, más-
részt pedig az ojtás jó hatását tapasztalták,
készséggel rendelkezésre bocsátották állataikat
a vérvétel céljából. A vért vagy rögtön azon
melegében viszik át egyik állatból a másikba,
mielőtt még megvaladt, vagy azt pálcikával valé-
veregéssel defibrinálják avagy citromsavas nat-
rium hozzáadásával akadályozzák meg a meg-
alvadást (10%-os citromsavas natriumból 35
cem. 1 liter vérré). Ilyenkor is a vért lehetőleg
frissen ajánlatos az ojtásra fölhasználni, mert
könnyen megromlik és genyedet okoz, szükség
esetén formalinnal lehet egyideig konzerválni
(10 csepp egy liter vérré).

A vér adagja Reisinger szerint kb. 1-0 cem.
1 kg. testsulyra számítva. Leeb következőleg
szabja meg az adagokat: nehéz ökörnek 500,
közepesnek és nehéz tehénnek 300, közepes
tehénnek és növendéknek 150, egyévesnek 100,
5-10 hónapos borjunak 50, fiatalabbnak 25-
30 cem.

Némely tapasztalatok szerint különösen át nem
vészelt, egészséges állatok vérének bőr alá fecsk-
endezése is jótékony hatással van a betegség le-
folyására, átvészelt állatok hiányában tehát szük-
ség esetén egészségesek vérével is föl lehet hasz-
nálni az ojtáshoz. Ezenkívül talán sterilizált tej
is jó hatást fejt ki.

Az eljárás*) a gyakorlatban eléggé könnyen
hajtható végre, amint ezt a németországi,
svájci és ausztriai példák mutatják, ahol a
gyakorló állatorvosok azt szelvényben alkalmaz-
ták. Természetesen megfelelő gyakorlat szük-

*) Az Állatorvosi Lapok m. é. 5-6. száma részlete-
sebben ismerteti.

séges hozzá a vér kibocsátásában és a bőr
alá fecskendezésében, azonkívül pedig nagy
tisztaság a művelet végrehajtása során. Egy idő
óta különben a Grazer Impstoffwerke expozi-
turája Judenburgban nagyban termeli az ojtó-
anyagot s lehetséges, hogy onnan beszerezhető.
De ha ez nem is lehetséges, akkor is meg van
a mód a mindenképpen hasznos eljárásnak
alkalmazására és ezért kívánatos volna, hogy
azt a magyar állatorvosok is alkalmadtán meg-
felelően értékesítsék a járvány okozta súlyos
károsodások csökkentése végett. H. F. dr.

Mesterséges csapadék.

II.

Az a mérhetetlen vízpazarlás, amely az el-
árasztóöntözéssel jár és amely már az ame-
rikai hatóságokat is arra készítette, hogy a
farmereket takarékosra intse — persze, ered-
mény nélkül —, egyik főoka annak, hogy a
vízzel nem bővelkedő vidékeken arra gondol-
tak, hogy kisebb vízmennyiségek célszerű fel-
használásával a régebbi rendszerekhez hasonló
terméseredményeket érjenek el és, tegyük hozzá
mindjárt, hogy ezek az eredmények minden
várakozást felülmúlóan jobbak voltak. A német
gazdáké az érdem, hogy tudományos alapon
állapították meg egyrészt a szántóföldszerűen
termelt vetemények vízszükségletét a fővege-
táció minden időszakában, másrészt minden
egy talajnemnek a vízelraktározó képessé-
gét és mindezek alapján azt a hiányzó termé-
szetes csapadékmennyiséget, amelyet minden
egy esetben mesterségesen pótolni kell, hogy
teljes terméshozamokat lehessen elérni.

Az eredmények annál meglepőbbek voltak,
mert a tudományos megállapítás hihetetlenül
kis számokat eredményezett. Pl. egy teljes
trágyaerőben lévő földön, ahol a rozs hektá-
ronként 134 q termést adott, a tábla mester-
séges csapadékban is részesült, másik részé
212 q-t termelt. A természetes csapadék itt
április-májusban 83 milliméter volt, a mester-
séges csapadék-kiegészítés ugyanakkor 40 milli-
méter. Egy zabföldön 154 q és 306 q termés
állott szemben egymással, mint hektáronkénti
terméseredmény, 163 milliméter eső és 140 milli-
méter mesterséges csapadék eredményeképpen.
Melepeő eredményeket szolgáltatott a burgonya
hektáronként 78, illetve 263 q terméssel, 105
milliméter eső és 280 milliméter mesterséges
csapadék mellett, de a pálmát mégis csak a
bokorbab vitte el az összes vetemények közül,
mert 276 milliméter csapadékra mindössze 18 q
volt a termése, míg további 130 milliméter mes-
terséges csapadék a terméseredményt 69 q-re
emelte fel hektáronként.*)

Mindezeket a valóban egyszerű eredményeket
csakis úgy lehetett elérni, hogy a felhasznált
mesterséges csapadék teljes mértékben a ren-
deltetéséhez jutott és abból semmi céltalanul
el nem vészett; ugyanis a mesterséges csapadék
adagolása mindig csak annyi, amennyit a talaj
a gyökérzet mélységéig le tud kötni, miáltal
pazarlás és elszivárgás okozta veszteségeket
elkerülik.

Hogy mesterséges csapadékot előállítsunk,
ahhoz a szükséges vízmennyiségen felül: erő-
gépre, szivónyomószivattyúra, csővezetésekre és

*) Ezek csak kiragadott, különösen kedvező példák, de
nem az összes kísérletek eredményeinek átlagai. Szerk.

stis
elője.
zérumot,
vakcinát,
1076

GROZIT BŐRFEDÉLLEMEZT rendeljen
gazdasági épületek átfedésére
GÁRDOS OSZKÁR aszfalt- és kátrány-vegyitermékek gyára
BUDAPEST, V., Kádár-u. 4. TELEFON: 67-96.

azok tartozékaira, végül esőztető eszközökre van szükség.

Az erőgép feladata, hogy az öntözővizet a szivattyú segítségével nagy nyomás alatt a csővezetékén keresztül az öntöző eszközökbe nyomja. Ezek a vizet finom permetező esővé alakítják át és kisebb nagyobb távolságokra széjjelvetik, hogy az a levegővel érintkezve és annak hőmérsékét felvéve, hulljon a földre, mi-

végül *d)* ha a csővezetékeknek és esőztető szerelvényeknek sem a szerelése, sem pedig az üzeme a veteményben terméskárt nem okoz.

Mindezeket a követelményeket más és más uton-módon akarják elérni azok a technikusok, akik esőztető eszközöket terveznek. Általában véve két csoportról lehet beszélni a permetezés szempontjából, viszont ismét két csoportról a csővezetékek és esőztető eszközök elhelyezése

tésen gázol keresztül kocsikkal és munkásokkal.

A második csoport elhelyezkedés szempontjából (56. ábra) a szántóföldeken egymástól nagyobb távolságban előre kihagyott keskeny sávokon vezet az öntöző csővezetékét és mellette szereli az esőztető kocsit, amelynek öntözőcsövei szabadon nyulnak ki kellő magasságban és hosszúságban a szántóföld veteményei fölé, úgy, hogy sem a csőfektetésnél, sem pedig üzem közben nem kell a veteményekbe gázolni és az egész eljárás egyetlen nyomból lesz fogantatosítva.

Messze meghaladná e cikk keretét, ha minden egyes rendszer alkotó elemeit bővebben akarnám ismertetni. Valójában úgy áll a dolog, hogy mindegyik rendszerrel lehet sikeresen öntözni, anélkül, hogy csak valamelyik is igényt tarthatna a tökéletességre. Meglévő eszközök azonban minden fogyatékoságuk mellett is — amelyeket csak hosszú évtizedek gyakorlata fog lassanként kiküszöbölni — nagy hasznot hoznak és *többermelés* szempontjából feladatukat jól oldják meg. Ezek előrebocsátása után most már közönyös elöttünk, hogy a következő elmékedéseinkben mily rendszerű esőztető eszközökre gondolunk.

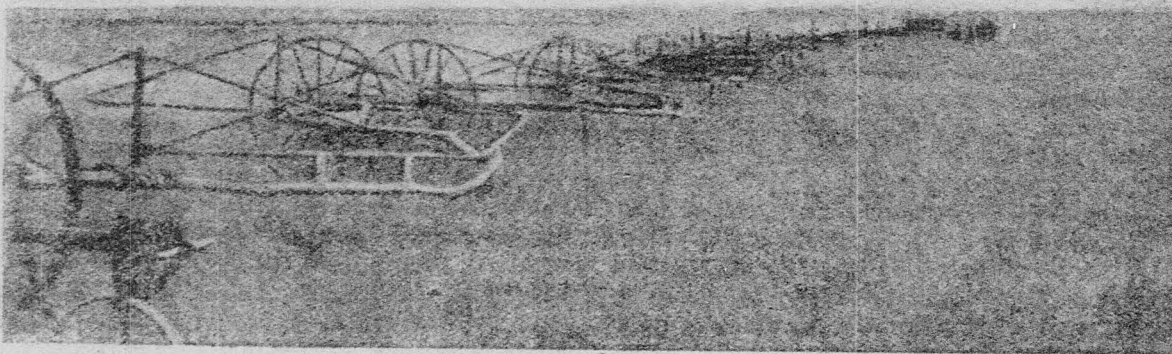
Az eddigi tapasztalatok szerint valamely birtok szántóföldjeinek öntözésénél abból a nézőpontból kell kiindulni, hogy az összes csővezetékek — a vetésgörgőre való tekintettel — könnyen szállíthatók legyenek. Az ily szállítható csővezeték súlyának felső határa körülbelül 100 kg. egy darabban, hogy azt két, esetleg négy munkás könnyen emelje és kezelje. Ennek a feltételnek igen jól megfelel és gyakorlatilag kitűnően bevált a könnyű, hegesztett, peremes, karimás bádócső, melynek 250 mm. belvilága, 5 m. hosszú, 2,75 mm. vastag acélbádóból készült típusának darabonként 106 kg. a súlya.

Főcsővezetékénél, 1,25 m. sebességet engedve meg a viznek, a másodpercenként szállítható vízmennyiség 61,359 l. és ha a veteményeket naponta 1,5 mm. csapadékkal akarjuk öntözni — amely mennyiség Németország legesapadékszegényebb vidékein elegendőnek bizonyult — tíz órai napi munka mellett 147,26 hektárt, minden további óra alatt további 14,73 hektárt bírnak mesterséges csapadékkal ellátni.

Mint ahogy egy-egy gazdasági évben őszi vetést (májusban), tavaszi vetést (júniusban) és kapásokot (július—augusztusban) öntözhetünk, az öntöző berendezést az időjáráshoz mérten háromszor is használhatjuk fel és így azt az imént említett 250 mm. belvilágú főcsővezeték alapul véve, minimum 441,78 hektárt, illetve 760 kat., avagy 1000 magyar hold sikterületű szántóföldet öntözhetünk, munkaidőmeghosszabbítás esetén megfelelően többet. Így megállapíthatjuk, hogy egy 250 mm. belvilágú főcsővezeték akcióradiusa kb. 1000 magyar hold területen.

Aszerint, hogy az öntözésre szolgáló víz a vetésgörgő hosszában terjed el, avagy arra merőleges irányban, a főcsővezeték hossza változni fog. Előbbi esetben a vízkivétel helyét is változtathatjuk és ezáltal rövidebb főcsővezetékét kapunk; utóbbi esetben az öntözést a vetésgörgő mindhárom veteményénél egy helyből fogjuk végezni és hosszabb főcsővezetékre lesz szükségünk. Ezt az utóbbi kedvezőtlenebb esetet fogjuk további számításaink alapjául választani, nagyobb biztonság kedvéért.

A 442 hektár területű birtokot a vízfolyásra merőlegesen 2000 m. hosszúnak és 2210 m. szélesnek tételjük fel. A 2000 fm. hosszú főcsővezeték a földek



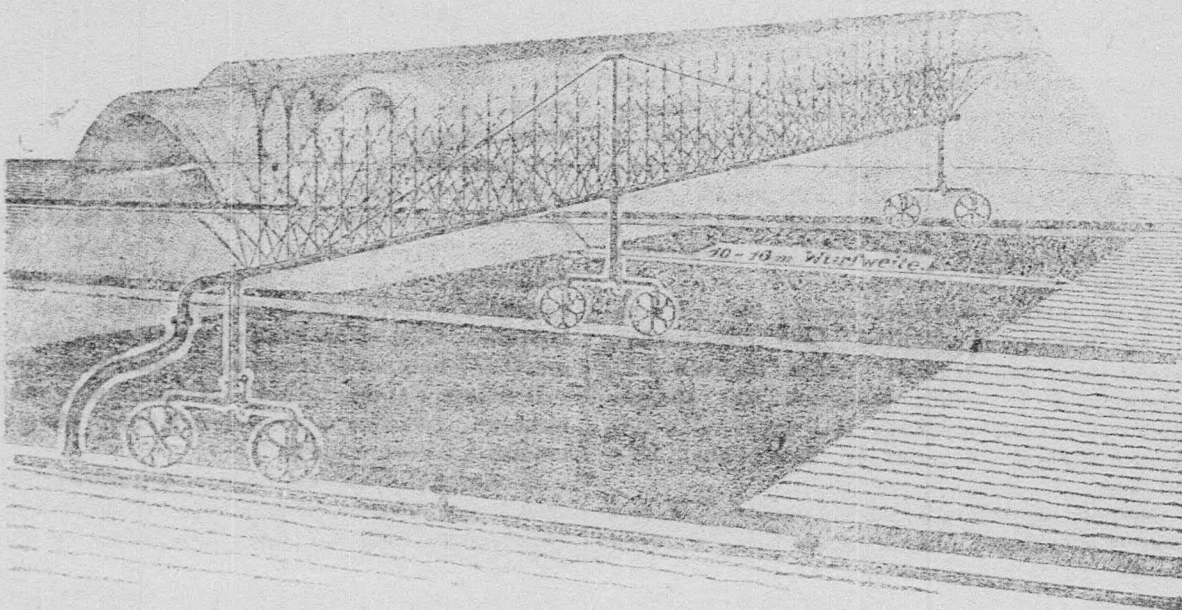
54. ábra. Esőszerű öntözés szórócsévékkel,

közben a vegetáció lombzatát is dusan megöntözi.

Hogy már most milyenek legyenek az erőgép, a szivattyú, a csővezeték és annak tartozékai, végül az esőztető eszközök, hogy feladatukat legjobban teljesítsék, ennek elbírálása céljából bizonyos feltevésekből kell kiindulnunk. Nevezetesen a tökéletes esőztető berendezésnek a a legjobb eredményt oly költségekkel kell biz-

tekintetében az öntözés üzeme alatt a szántóföldeken.

Permetezés szempontjából az egyik csoport (54. ábra) a szóró csévék hive, míg a másik (55. ábra) a lyukasztott csövekre esküszik. Az előbbi hosszú kocsisorokat állít be, hogy az öntöző vezetékét minél ritkábban kelljen átszerelni. Ennek egyenes következménye, hogy az esőztető eszközök csövei és így az öntözőkocsik



55. ábra. Esőszerű öntözés lyukasztott csövekkel.

tosítania, amelyeknél a befektetés és üzemeltetés összege egy minimumot tesz ki. Ezt pedig úgy érhetjük el, ha *a)* a csővezetékeknek minden része öntözendő területen megy keresztül, *b)* az esőztető eszközök lehetőleg egyenletesen elosztott csapadékokat szolgáltatnak, *c)* a csővezeték és az esőztető eszközök átszerelése kevés munkaidőt és kevés munkaerőt vesz igénybe és

is nehezek és az átázott talajon besüppednek. Az utóbbiak (lyukasztott cső) arra törekcsenek, hogy az öntözőkocsi minél kisebb súlyu legyen, ami kis keresztmetszetű esőztető csövek és rövid kocsisor jelent, tehát gyakori átszerelést igényel és csekély működési sugárral bír. Elhelyezés szempontjából e csoport mindkét exponense szerelés és öntözésközben a ve-



Általánosán elismert és
12—15 éve kipróbált

KOLLARIT

BÖRLEMEZ

nem tévesztendő össze az ujonnan forgalomba hozott bőrlemezekkel.

Csak az a valódi, melynek tekercei e címkevel vannak ellátva.

Utánzatot ne fogadjon el.

Gyártja: Egyesült Újpest-Monfalcone Vegyészeti Gyárak, KOLLÁR MIKLÓS ÉS BREITNER

Központi Iroda: Budapest, VI., Aréna-ut 96.

Körlevél
1921/46. sz. ad
1028-1029. la-

EVFOLYAM.

kal és munká-
kedés szempont-
teken egymástól
nagyított keskeny
vezetékét és mel-
amelynek öntő-
álló magasságban
veteményei fölé,
nél, sem pedig
enyekbe gázolai
yomból lesz fo-

keretét, ha min-
lemeit bővebben
gyug áll a dolog,
et sikeresen ön-
amelyik is igényt
eglevő eszközök
águk mellett is
zedek gyakorlata
nagy hasznót
tjából feladatukat
sátása után most
következő elmél-
tőztető eszközökre

valamely birtok
ból a nézőpont-
zes csővezetékek
ttel — könnyen
szállítható cső-
örülbelül 100 kg.
leg négy munkás
nek a feltételnek
g kitűnően bevált
karimás bádög-
gu, 5 m. hosszú,
készült típusának

bességét engedve
nként szállítható
a veteményeket
akarjuk öntözni
zág legesapadék-
ek bizonyult —
147'26 hektárt,
bi 14'73 hektárt
ellátni.

évben őszi vetést
usban) és kapá-
öntözhetünk, az
shoz mérten há-
s így azt az imént
ővezetékét alapul
illetve 760 kat.,
rületű szántóföl-
hosszabbítás ese-
megállapíthatjuk,
gu főcsővezeték
old sik területen.
e szolgáló víz a
el, avagy arra
ővezeték hossza
vizkivétel helyét
videbb főcsőveze-
n az öntözést a
yénél egyhelyből
ővezetékére lesz
ezelőtlenebb esetei
apjával választani,

a vízfolyásra merő-
m. szélesnek tété-
vezetékét a földek

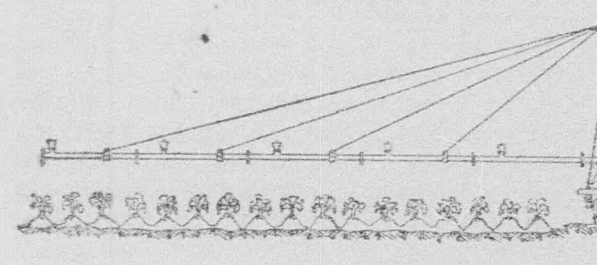
kellő közepén fektetjük le és 100 m.-enként jobbra és balra is elágazó idomdarabokkal és elzáró viztolattyukkal szereljük fel. A főcsővezeték elágazásaihoz csatlakoztatjuk az ugynevezett repülő csővezetékét, mely az öntözőkocsit közvetlenül látja el nyomóvízzel. Hogy másodpercenként 60 l. öntözővizet permetezhessünk el, 4 sor 150 mm. belvillágu könnyű bádögcsővezetékre van szükségünk, 50 m.-ként elágazó idomdarabokkal és elzáró tolattyukkal. A csövek 20 m.-ként gyorskapcsolással vannak ellátva. A nyomóvíz áramlása itt 30 l. secundo vízszállítás mellett 175 m. másodpercenként.

A négy sor repülővezeték közül kettő állandóan üzemben van, kettő pedig átszerelés alatt. Egy ilyen leöntözött csősor 11 hektár leöntözött területnek felel meg. Tekintettel, hogy 147 hektárt kell 12 munkanaponként leöntözni, minden munkanapra 1'12 sor esik, vagyis naponta körülbelül 1 sor csővezetékét kell átszerelni.

A két-két csővezeték közötti 100 m. hosszú távolságot keresztirányban végigvonuló esztétetű kocsisor tölti ki, melynek szórócsévéi másodpercenként 30 l. vizet permeteznek szét. Összesen működik 2 kocsisor 200 fm. hosszban, másodpercenként 60 l. teljesítőképességgel. Tekintettel, hogy egy kocsisor egyidejűleg 1200 m² területet nedvesít, csapadéksűrűsége megfelelően 1'5 mm.-nek, ami homokos talajnál megfelelő. Ha a szórócsévéket kisebb csapadéksűrűsége akarjuk beállítani, egyenlő teljesítmény elérése végett az egy nap munkaidőt megfelelően meg kell hosszabbítani.

A vízszállítást egy 6 colos magasnyomású centrifugálszivattyú végzi, melynek meghajtásához a szükséges erő:

a) a szivattyú ellenállása, nyomásvesztesség	7 m.
b) a főcsővezeték 2000x0'74	14'8 "
c) 2 repülővezeték 2200x2'45	27'0 "
d) a kocsik és szórócsévék	22'2 "
Összes nyomásvesztesség	71'0 m.



56. ábra. Esztervári öntözés csővezetékrendszere.

A szükséges erőgép $\frac{71'0 \times 60}{75 \times 0'65} = 87'5$, kerek 90 ló-
erű kell hogy legyen, ugyanennyi a maximális hajtóerő.

Minimum:

a) a szivattyú ellenállása, nyomásvesztesség	7 m.
b) a főcsővezeték	0'0 "
c) 2 repülővezeték	27'0 "
d) a kocsik és szórócsévék	22'2 "
Összes nyomásvesztesség	56'20 m.

A szükséges minimális hajtóerő $\frac{56'20 \times 60}{75 \times 0'65} = 69$, kerek 70 lóerő.

A mai beszerzési árak alapján a leírt és körülbelül 1000 magyar hold akcióradiussal bíró öntözberendezés a következő beruházási költségeket igényelné:

1 drb Máv. lokomobil, 40 indikált lóerűjű	300,000 K.
1 " 6 colos magas nyomású centri- fugálszivattyú	20,000 "
2000 fm. bádögcső 26 mm. Ø	42,000 kg.
30 korona	1,260,000 "
4000 fm. bádögcső 15 mm. Ø	42,000 kg.
30 korona	1,260,000 "
100 drb elágazás 25-15 és 15-15 cm.	
200 korona	20,000 "
100 drb tolattyú 150 mm. Ø	150,000 "
200 drb Stortzkapcsolás gummitömlővel	
2000 korona	400,000 "
4000 drb anyás csavar	20,000 "
200 fm. esztétetű eszköz a 2000 korona	400,000 "
Előre nem látottakra és szerelésre	170,000 "
1000 magyar hold berendezése összesen	4,000,000 K.
vagyis magyar holdanként	4000 K.

Ha figyelembe vesszük, hogy az esztétetű berendezés a terméstöbbletet újabb vetőmag, trágya és megmunkálás nélkül hozza létre és a terméstöbbletet kalászosoknál átlag, 70%-a, burgonyánál átlag 100%-a a normális terméseredménynek, akkor

képlettel kifejezve elmondhatjuk, hogy az esztétetű berendezés ugyanannyi szántóföldet pótol, amennyinek öntözését végzi.*

Mint hogy pedig remélhetőleg valutánk javulni fog és ennek következtében a gyárilap termékei lefelé gravitálnak, míg a mezőgazdasági cikkek árai a világgazdasági árai szerint akarnak nivellálódni, talán nemsokára érdemes lesz a többtermelést szolgáló mezőgazdasági öntözéseket megvalósítani, aminek egyébként ma már mi sem áll utjában.

Még csak a jövedelmezőség kérdését kell megvilágítanom. Meg fogom állapítani a várható legnagyobb és legkisebb eredményt és annak előállítási költségeit.

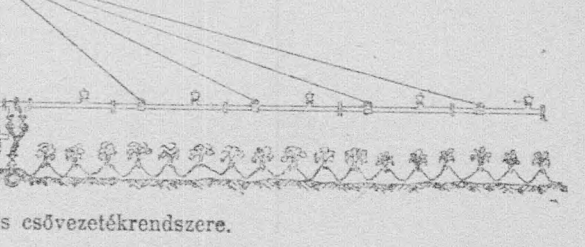
Az eredmény *maximuma* akkor fog előállni, ha a vetésszám mindhárom veteménye szorult mesterséges csapadékra. Ez esetben a terméseredmény lesz példaképpen:

253 k. h. árpa a 7 q = 1,771 q a 1000-	1,771,000 K.
253. " zab " 6 " = 1,518 " " 1000-	1,518,000 "
253. " burg. " 100 " = 25,300 " " 200-	5,060,000 "
Összesen:	8,349,000 K.

Ebből levonandó kiadások:

100 napi szén szükséglet 4000 q	400,000 K.
800 kézi napszám	80,000 "
gépész, fűtő, kenőanyag	20,000 " 500,000 K.
Marad bruttó jövedelem:	7,849,000 K.
Ebből a berendezés összköltségei	4,000,000 "
Marad tiszta jövedelem az első esztendőben:	3,849,000 K.

Az eredmény *minimuma* akkor fog előállni, ha csak



a kapások szorulnak öntözésre, mert a Magyar-Alföldön a július-augusztus hónapok szenvednek leginkább csapadékhányban. Ez esetben a terméseredmény lesz:

253 k. h. burg. a 100 q = 25,300 q a 200-	5,060,000 K.
Ebből levonandó kiadások:	
50 napi szén szükséglet 2000 q	200,000 - K.
400 kézinapszám	40,000 - "
Gépész, fűtő, kenőanyag	20,000 - " 260,000 - K.
Marad bruttó jövedelem:	4,800,000 - K.
Ebből a berendezés összköltségei	4,000,000 - "
Marad tiszta jövedelem az első esztendőben:	800,000 - K.

Vannak ezenkívül esztendőik, mint az 1920-i is, amelyekben az április-május volt teljesen száraz, míg a június-július-augusztus rendkívül csapadékos volt. Az ilyen esztendőikben nagy jelentősége van az április-májusi öntözéseknek. Nagy tapasztalatu gazdák nyilatkozatai szerint azonban az ehhez hasonló időjárás az utóbbi 30 év alatt mindössze háromszor fordult elő, így hát céltalan ezt az alternatívát vizsgálat tárgyává tenni.

A számításainkba beállított értékek termé-

* Ezt nagyon is vérmes és még nem igazolt feltevésnek tartjuk, hasonlóképpen a szerző messzemenő optimizmusáról tesznek tanúbizonyságot a folytatásig közölt jövedelmezőségi számítások, amelyek 1000 K.-s gabonárákkal számolnak és pl. a talaj fokozott igénybevételével kapcsolatos erősebb trágyázás költségeit sem veszik számításba. Anélkül, hogy a felhozható ellenvetésekbe részletesen belemennénk, még csak azt emeljük ki, hogy a számításba vett nagy termések eléréséhez nem elég a mesterséges csapadék, ahhoz jó talajművelés, bő trágyázás stb., vagyis a mezőgazdasági kultúra jelentős emelése is szükséges és sorrendben ez a sürgetőbb és fontosabb feladat. Szerk.

szetesen nem lehetnek abszolút pontosak és csak tájékoztató céllal bírnak, mindazonáltal segítségére lesznek a gazdaközönségnek annak elbírálásában, hogy szerintük mikor látják majd elérkezettnek az időt a többtermelés ilyen irányú megindítására.
Kemény Gyula.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Kneusel-Herdliczka Ernő.

Motoros szántógépkezelők kiképzése.

Az idők jele, hogy a motorikus talajművelés érdekelte szaklapjaink állandóan foglalkoznak, napról-napra új és új megoldások, találmányok látnak napvilágot, hazai és külföldi gépgyárak sűrűn ismétlődő, u. n. bemutató szántásokat hirdetnek és ejtenek meg és még azok is, akik bizalmatlanul nézték az Amerikából erős elterjedésnek induló mechanikai talajművelő berendezéseket, ma, csaknem kivétel nélkül ezek híveivé szegődtek. A motorikus talajművelés gyors fejlődésének okai Amerikában — a gépszántás szülőföldjén — ismeretesek. A fejlődés méreteire és gyorsaságára álljanak itta „National Automobile Chambre of Commerce” statisztikai adatai. Ezek szerint 1920-ban a világ gépkocsiallómanya 8'7 millió volt, ebből 7'5 millió az Egyesült-Államok területén, a többi a világ egyéb részeiben oszlott meg. A lakosság számarányában ott tehát mintegy minden 15-ik emberre esik egy gépjármű. Ezzel szemben Anglia, Franciaország, Németország és a volt osztrák-magyar monarchia vonatkozó számadatai 180-200-700-2000-re tehetőek.

Ugyanebben az időszakban a 7'5 millió gépjárműből az északamerikai Egyesült-Államokban már 160,000 traktor és 325,000 másrendszerű szántógép szolgálja nagyjából a mezőgazdaság céljait; jölehet a gépjárművek ezen fajtája alig egy évtizedes multra tekint vissza. Nálunk is körülbelül ilyen időtájt (1912) jelentek meg. Elterjedésüket a tengerentúl ugyanazok az okok érlelték meg, amelyek azt nálunk a háboru alatt és után siettetették.

A nehéz termelési viszonyok, a megcsappant és megdrágult emberi és állati munkaerő, ennek dacára a fokozott termelés kényszerítő szükségessége megdöntötték a bizalmatlanokékat és a kényelmes várakozás álláspontjára helyezkedők tartózkodását és érveit egy táborba terelvének őket a mechanikai talajművelés híveivel.

A háboruban a központi hatalmak ipara elismerésreméltó buzgalommal és eredménnyel rendezkedett be a gépi talajművelés eszközeinek gyártására. Ugyancsak a háboruban értékes tapasztalatok szűrődtek le a géppel való talajművelés terén. Nemcsak otthon, hanem a megszállott Orosz-Lengyelországban, Romániában és Szerbiában is a legváltozatosabb viszonyok között volt kénytelen helytállni az a szántógép, amely ma, mint u. n. nagy- és kisszántógép, egyaránt hivatva van megmutatni az újraépítés lehetőségeit és módjait.

Mint minden találmány, úgy ez is a fejlődés három fázisát futotta meg. Az első kettőn, az üzemképesség és az üzembiztonság fejlődési fokán csakhamar tulesvén, az üzemgazdaságosság lép előtérbe, lévén mindennek az alapja és célja a jövedelmezőség.

A gépi talajművelés gazdaságosságát a szántó-

MEZ
mezekkel.
fogadjon el.
Aréna-ut 96.

MAYER HENRIK és TÁRSA VETŐMAGNAGYKERESKEDÉSE
Budapest, V., Akadémia-u. 8.

Sürgőnycim: **VESZÜNK.** legmagasabb napi árban babot, borsót, lencsét, mákot, baltacimot, kölest, kendermagot és egyéb gazdasági magvakat. Mintázott árajánlatokat kérünk.

Telefon: 165-62. és 168-II.

gépek nagysága és a művelés alatt álló birtoktomb közötti arány szabták meg. Ma a viszonyok eltolódása folytán aránylag kis egységű gépek is gazdaságos üzemeltetésre bízhatóak középbirtokokon még akkor is, ha a mai abnormis tüzelőanyagárakat tekintjük, pl. 20—25 lóerős kis szántógépek 500—600 kat. holdon. Hogy a gazdaságosságot mily fokig lehet lefelé fokozni, illetve kiterjeszteni a kisgépeknél, arra nézve a 10—12 lóerős egységeknél még csak a tapasztalatok kezdetén tartunk.

A tüzelőszerszám és avval járó áremelkedés a szántógépek kérdésénél a szivógázgenerátoros megoldás felé terelik, illetve a meglévő gépeknek erre a rendszerre való átalakítása felé. Itt is folynak a kísérletezések és a végszót a gyakorlat fogja kimondani. Mindezen kérdések mellett van még egy fontos dolog, mely különösen befolyásolja a szántógépek jövőbeli elterjedését és ez a: *szántógépek képzése*.

E kérdés veleje abban foglalható össze: Szükséges-e, hogy a gépkezelő tanult mechanikus legyen, vagy pedig elegendő ehhez az ipari munkától távol álló mezőgazdasági munkás is és ki lehet-e oktatni az ilyen munkást rövid idő alatt arra, hogy a gépet ne csak vezetni, hanem azt, ha kell, szíjjelszedni, összeszerelni, esetleg azon kisebb javítási munkálatokat egyedül is elvégezni tudja.

A kis- és középbirtokon gazdálkodó mezőgazdának nem áll módjában tanult gépkezelőt, mechanikust alkalmazni, mert annak teljes kihasználása nincs biztosítva; az a mezőgazdasági munkákban nem lévén járatos és edzett, nem tudja felvenni a versenyt a falun felnőtt földmunkással teljesítmény tekintetében. Ezért célravezetőbbnek ígérkezett a fordított eljárás, i. e. a városi ipari munkásnak átültetése helyett, a mezőgazdasági munkás kiképzése az ipari munkában.

Itt viszont kezdetben azok a nehézségek voltak, hogy a gyár az ipari berendezkedésével (munkamegosztás, szabványozás, specializálás) nem volt alkalmas rövidlejárati és emellett alapos kiképzésre. Kisüzemekben pedig az idő rövidsége és a korlátolt gyártás gátolta oly embereknek a kiképzését, akik még a részölve se tudták banni. Ipariskolák többéves tanulmányi programjukkal ugyancsak alkalmatlanok bizonyultak a gyors és alapos kiképzésre.

Németországban u. n. szántógépekkezelőiskolákkal kísérleteztek és e kísérleteket a mezőgazdaság az iparral karöltve kezdeményezte. Ennek eredményeképpen született meg egyrészt a Roitz-i mezőgazdasági iskola, ahol speciális motorekekezelőtanfolyamokat rendeztek, másrészt a Hansa-Lloyd-művek telepén rendezett négyhetes kiképző tanfolyamok, ahol mezőgazdasági munkások nyertek kiképzést. Ez utóbbi azután motorekekezelő-iskolává nőtte ki magát.

E példát követte a „Deutsche Kraftflug-Werke” is és más gyárak, úgy, hogy Németországban ma egy sorozat ilyen speciális kiképző intézetek van, amelyek elsősorban a mezőgazdaság érdekeit szolgálják.

E próbálkozások folyamán kitűnt, hogy a csak mezői munkákban járatos munkásból rövid időn belül olyan kezelőt lehet nevelni, aki nemcsak vezetni tudott, hanem a gépen kisebb javítási munkákat is el tudott végezni. E kiképzés menete elméleti és gyakorlati részre tagozódik, úgy, hogy a délelőtti mezőgazdasági gyakorlati résznek van szentelve, délután az elméleti és a késő délutáni órák pedig a műhelygyakor-

latok céljaira vannak fenntartva. Így van az többi között az egyik ilyen iskolában, ami természetesen nem jelenti azt, hogy ez a legcélszerűbb beosztás is.

Az elméleti részben a legszűkebb anyagismereteken kívül a tüzelő- és kenőanyagok technológiája szerepel. Rajzok és modellek, valamint a bemutatás kapcsán a motor működése, annak zavarai, e zavarok felkutatása és kiküszöbölése nyerne kellő megvilágítást. Ehhez csatlakozik a talajművelőgép, mint szerszám gép ismertetése, kezelése. A különböző talajok viselkedése a talajművelésnél, különféle gépektípusok jellemzése a gazda szempontjából. A motoreke azonban egyúttal más célokat is szolgál, vontatás, eséplés, egyéb alkalmazási terek stb. Mind oly kérdések, melyek e tárgykörbe vágnak.

Ami a műhelygyakorlatokat illeti, ott nemcsak a gép szét- és összeszerelése, hanem a gyakrabban előfordulható zavarok, azok okai, javítása, kisebb alkatrészek elkészítése stb. az a program, amelyet a rendelkezésre álló rövid időn belül el kell és lehet is végezni.

A mezői gyakorlati munkáknál a talajművelő eszközökön (eke, borona, henger, kultivátorok stb.) kívül az aratásnál és egyéb munkáknál használatos eszközök is a tanfolyam tárgyát képezik.

A tanfolyam végén a hallgatók vizsgán mutatják be képességeiket, úgy, hogy ezzel a mezőgazdaság és ipar is távolmarad oly elemektől, amelyek annak kárára lehetnének. A tapasztalás szerint javarésznél egy hónap elegendő a kiképzésre, míg kevésbé alkalmas egyéneknek ismétlődő kurzusok állanak rendelkezésre a hézagok pótlására.

A kérdés már most az, hogy mi történt nálunk, a kimondott agrárállamban, ily irányban a többtermelés érdekében, illetve mi a tennivaló?

Erre röviden azt mondhatjuk, hogy ezideig semmi sem történt, de éppen ezért most már a tizenkettedik órában igen is tenni kell valamit. A tennivalókra akarjuk e helyen az erre hivott közők figyelmét felhívni.

Amint már említettük, a mai szántógéptípusok egy évtized intenzív kísérletezésének gyümölcsei és azokat egy időre megállapodottaknak kell tekintenünk. A motoros szántás általánosabb elterjedésének, gyakori üzemi zavarainak, sok esetben sikertelenségeinek, ki nem elégitő teljesítményének egyik fő oka volt a képzett kezelőszemélyzet hiánya. Az érdekeltség évek óta kívánja a motorekék kezelőinek kiképzését, mert különben a súlyos termelési viszonyok mellett a mezőgazdaság és a motoros ekegyártóipar is nagy károsodásoknak néznek elébe.

A háború után közvetlenül történtek kísérletek motorekekezelőtanfolyamok megvalósítására. Ezeknek kiindulási pontjai lettek volna a technológiai iparmuzeumban tartott gázmotorkezelő tanfolyamok, melyek ma már 15 éves multra tekinthetnek vissza, ahol berendezkedés, tapasztalatok, személyzet stb. állván rendelkezésre, a kezdeti nehézségei könnyebben lettek volna legyőzhetőek.

Akkor még szerény keretek között, szegényes felszereléssel, a leszerelési anyaggal kiegészítve meg lehetett volna oldani e kérdést.

A legnehezebbnek és a tervezett program keretén belül, ugyszólván, teljesen megoldhatatlannak látszott a szántógép vezetésének begyakorlása, amihez megfelelő terület, motoros szántógépek, nagy személyzet és műhely lett volna szükséges.

Más megoldás akkor is csak úgy volt elképzelhető, hogy a vezetés begyakorlását el kellett ejteni és azt magára a kiképzendő vezetőre kellett volna bízni, amihez viszont a gépgyárosoknak kellett volna a maguk jólfelfogott érdekében esetre-esetre közreműködni; vagy pedig az illető szántógéptulajdonosnak kellett volna módot keresni arra, hogy az alkalmazni szándékolt vezetőjét a vezetésben begyakorolhassa.

Ez különben csak látszólagos fogyatékosága lett volna a tanfolyamnak.

A kiképzés ma úgy történik, hogy a szállító gyár művezetője képi ki úgy, ahogy az illető gazdaság gépészét az ekevezetésben, amihez tulajdonképpen bizonyos mértékű testi erő, idegzet, ügyesség, szóval jó szervezet kell. A tapasztalás azt mutatja, hogy egy erőteljes ember aránylag rövidesen jó vezetővé válik.

A fontos azonban az, hogy a vezető a gép üzemét kellő biztonsággal fenn tudja tartani és a gépeknek várható élettartamát helyes karbantartással biztosítani tudja, romlásait előzetes beavatkozással képes legyáriítani, üzemi zavarokat, javítási költségeket csökkenteni tudja, végül, hogy takarékosan tudja felhasználni a gép üzemeltető anyagát.

Hiba volna a tanfolyam létesítését a begyakorlásnak nehezen megoldható kérdéseivel kötni, mert az anélkül is nagy szolgáltatásokat tehetne egy a mezőgazdaság, mint a motoreke- a gép- teherkocsigyártásnak.

A kérdés megoldása most, mikor a proletárdiktatura anarchisztikus gazdálkodása és a román megszállás után a legmesszebbmenő takarékoságra vagyunk utalva, természetesen még nehezebb, mint a háború után, de tovább már el nem odázható, ha csak azt nem akarjuk, hogy az újraépítés és többtermelés üres szőlomok ne maradjanak.

A megoldás egyedüli módja ezidőszent az, hogy az állam és a magánosok összefogásával már meglévő és bevált intézményeinkkel a kezelők kiképzése kezdetét vegye, mondjuk, u. n. „gyorsjárati motortanfolyamokon”, lévén a motoros szántógépek kezelésének a veleje a gyorsjárati, többhengeres exploziós motor. Reméljük, nincs messze az idő, amikor e tanfolyamok ki- egészítve, kellőleg felszerelve, teljes kiképzést nyújthatnak, úgy, mint a német szakiskolák. Így is a résztvevők az alapismeretekkel felfegyverkezve, a gyakorlatban sokkal kisebb fáradsággal és főként nem magukra hagyatva, kisebb áldozatok árán válhatnak a mezőgazdaság és ipar előnyére, mint ha e téren az oktatás teljesen a zugsófförképzés nivóján maradna. Ez a veszély annyival is inkább fenyeget, mert az állami szakkiskola nem működik és pénz híján nem is igen fog működni.

Ezzel szemben ezek a tanfolyamok és a szakkiskola egyesítésével, meglévő iparoktatási intézményeink valamelyikében, a kérdés a takarékoság és szakszerűség szemellett tartásával is meg volna oldható. Közélfekvő a gondolat, hogy ez csak a technikai iparüzemben volna keresztülvihető, ott, ahol ez a speciális oktatás évtizedes gyakorlatban jól meggyökeresedett.

A motoros szántógépekkezelők tanfolyamának különleges és kétségtelenül nagy körültekintést, speciális szakismereteket követelő nehéz feladataival, a sikerre való legtöbb kilátással mindenesetre ez az intézet tudna megbirkózni, különösen akkor, ha a gázmotorkezelés oktatásának egész komplexumát egységesen az állami

	ÁLLAMI FELÜGYELET ALATT ÁLLÓ " " " "	LABORATORIUM	VÉDŐOLTÓANYAGOK TERMELESÉRE RÉSZVÉNYTARSASÁG
	Sörgőnyom: VACCIN Budapest.		BUDAPEST, IX., LÖNYAY-UTCA 18/b.
Védőoltóanyagok Rapid szérumok	lépfene, sertésorbánc, sercegő uszók, gümőkór stb. ellen.	Szérumes kombinált oltóanyagok fertőzött állatállományok és gyógyító oltóanyagok beteg állatok kezelésére. Kívánatra speciális tájoltóanyagok készíttetnek.	

Közlelet
1921/46. évi
1028-1029. la-

OLYAM.

volt elkép-
tát el kellett
elő vezetőre
a gépgyárhoz
fogott érde-
vagy pedig
kellett volna
száma-
akorolhassa.
nyatékossága

gy a szállító
egy az illető
ben, amihez
sti erő, ideg-
l. A tapaszt-
teljes ember

vezető a gép
ja tartani és
eszes karban-
sait előzetes
ritani, üzeme-
nteni tudja,
szólni a gép

sét a begya-
eseihez kötni,
okat tehetne
reke- a gép-

a proletár-
és a román
nő takaré-
tesen még
tovább már
karjuk, hogy
szólalom ne

ősz szerint az
szefogásával
nyeinkkel a
ondjuk, u. n.
lévén a moto-
leje a gyors-
or. Reméljük,
folyamok ki-
jes kiképzést

kiskolák. Így
el felfegyver-
b fáradsággal
kisebb áldo-
daság és ipar
tatás teljesen

Ez a veszély
rt az állami
hijján nem is

ok és a sofför-
oktatási intéz-
dés a takaré-
tartásával is
ondolat, hogy
volna keresz-
s oktatás év-
eresedett.

anfolyamának
körültekintést,
elő nehézz fel-
látással min-
megbirkózni,
rkezelés okta-
resen az állami

ipari szakoktatás keretében sikerülne egyesíteni és korszerűen kifejleszteni. Ez az egyedüli észszerű megoldása ma ennek a fontos kérdésnek.
Streihammer Antal
okl. gépészmérnök, tanár.

Mindenben aláírjuk és magunkévá tesszük a cikkirő fejtegetéseit erről a nagyjelentőségű és valóban időszzerű kérdéstről. Csak azt a véleményét nem osztjuk, hogy „a mai szántógép-
ipusok egyidőre megállapodottaknak tekintendők”. A kétegépes gőzekék igen, de a motoros-
ekék nem! Eppen az a körülmény, hogy még mostanában is folyton újabb és újabb motoros-
ekék bukkannak fel, azt bizonyítja, hogy még nincsenek kialakulva a motoroseke kiforrott, megállapodott típusai.

Másrészt, hogy nálunk a motorekekezelők ki-
képzése tekintében „eddig még semmi sem történt” volna, ez pontosan nem felel meg a tényeknek. A Gazdaságberendező és Motoreke Részvénytársaság 1916. óta 11 Stock-ekevezető-
tanfolyamot rendezett, melyeken összesen 145 résztvevő nyert a gyakorlati igényeket teljesen kielégítő, elméleti és gyakorlati kiképzést. Mostanában ugyan (1919. június óta) nincsenek már ilyen tanfolyamok; de csak azért nincsenek, mert a legközelebbi multban a Stock-ekék be-
hozatala — a német márka magas árfolyama (helyesebben koronának értékhanyatlása) és a magas benzínárak miatt — egy ideig szünetelt. Ugy tudjuk azonban, hogy mindjárt, amint ele-
gendő számú résztvevő jelentkezni fog, e tan-
folyamok újból megindulnak.

Végül — azzal kapcsolatban, hogy cikkirő az ekevezetésben való gyakorlati kiképzést mostani viszonyaink között jóformán kivihetetlennek látja — csak arra óhajtok rámutatni, hogy volna bizony ennek egy kitünő módja: az *Országos Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézet* felállítására. Ha ez az intézet (melynek immár igazán elodá-
zhatlan szükségességét e sorok írója a *Közlelet* folyó évi 1—3. számaiban, *K. Lehotzky Gyula* kartársam pedig a *Gazdasági Lapok* folyó évi 15. és 16. számában részletesen megindokolta) megjelenne, ott az ekevezetésben való kiképzés-
nek semmi akadályja nem volna.

Jellemző, hogy valahányszor egy-egy nagyobb jelentőségű mezőgazdasági gépészeti szakkérdés (mint amilyen e közlemény tárgya is) felvetődik, mint legfőbb tennivaló, mindig a Gépkísérleti Intézet létesítése nyomul előtérbe — és mégis milyen nehezen akar előrehaladni a dolog!

Rovatvezető.

Új rendeletek.

(Uj törvény az iskolázatási kötelezettség teljesítéséről. — A közfogyasztásra szánt gabona feldolgozása és a hatósági liszt új árszabása. — Kivételi illetékek módosítása. — A buza- és rozsliszt kivételének felszabodítása. — Gabona és őrlmények szállítása a határon belül. — Kisüst-amnesztia. — A vegykísérleti, illetve vegyvizsgáló állomások új körzeti beosztása. — Uj pénzügyi rendeletek. — Az entente-államok árubehozatalának vámkezelése. — Az abrakakarmányművek forgalmának felszabodítása. — Felhatalmazási törvény. — Kivételi vágó-
állatvásár. — Az állatforgalom újabb szabályozása.)

Uj törvény az iskolázatási kötelezettség teljesítéséről.

A július hó 28-án kihirdetett 1921. évi XXX. törvény cikk az 1868. évi XXXVIII. t. cikk kiegészítésével kimondja, hogy minden gyermek gondviselője (szülő, gyám, gazda, mester) köteles a gondviselése alatt álló gyermeket a gyermek hatodik életévének betöltését követő kilenc tané-
ven át nyilvános iskolai oktatásban részesíteni, még

pedig hat tanéven át elemi népiskolai, további három tanéven át pedig továbbképző (ismétlő) népiskolai oktatásban.

Az iskolázatási kötelezettsége magában foglalja a vasár-
és ünnepnapon ikestisztelet látogatásának kötelezett-
ségét is.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletileg álla-
pitja meg azokat az iskolákat, amelyeknek rendszeres és megszakítás nélküli látogatása esetében az elemi nép-
iskola V—VI. osztályában és az ismétlő népiskolában való taníttatás nem kötelező.

Az elemi népiskola első osztályába rendszerint csak hatodik életévüket betöltött gyermekek vehetők fel, de az iskolagondnokság vagy iskolaszék engedélyével kivételesen olyanok is, akik hatodik életévüket a tanév első négy hónapjában, vagyis a tanévet megkezdő naptári évben töltik be. Az oktatás időtartama évenként tíz hónap. Ez alól a vallás- és közoktatásügyi miniszter tehet csak kivételt annyiban, hogy olyan iskolákra nézve, ahol a tanulók többsége mezőgazdasági foglalkozású szülők gyermekeiből kerül ki, az iskolaszék előterjesztésére és a törvényhatósági közgazgatási bizottság javaslatára a tanévet, a helyi viszonyok alapos mérlegelésével, legfel-
jebb két hónappal megrövidítheti.

Mindenki, akinek gondviselésében iskolázatási kötele-
zettség alatt álló gyermek van, köteles a gyermeket nép-
iskolába, illetőleg más nyilvános iskolába beírattatni és gondoskodni arról, hogy a gyermek rendszeresen járjon iskolába; az iskolát azonban szabadon választhatja. A nyilvános iskola látogatásának kötelezettsége alól fel-
mentett magántanulók is valamely nyilvános iskolában tartoznak évről-évre vizsgálatot tenni. Tanyákon vagy egyéb olyan helyeken, ahol a nagy távolság vagy egyéb állandó jellegű természeti akadály gátolja a rendszeres iskolai-
és vasárnapi templomlátogatást, a vallás- és közoktatás-
ügyi miniszternek jogában áll az érdekeltséget, uradalmat, községet a fennfoglalt nehézségek elhárítására, szükség esetén külön iskola állítására kötelezni.

Az iskolázatási kötelezettséget nem teljesítő gond-
viselőt a községi előjárásról tartozik mulasztásának igazolására és kötelezettségének teljesítésére írásban fel-
hívni, ha pedig a gondviselő e felhívásnak sem tesz eleget, megindítandó ellene a kihágási eljárás.

A közfogyasztásra szánt gabona feldolgozása és a hatósági liszt új árszabása.

A július hó 31-én életbe lépett 5929. M. E. számú kormányrendelet kimondja, hogy az 1921/22. termésévben a kormány által közfogyasztás céljára szánt termények-
ből a malomüzemek csak az alább előírt őrleményeket állíthatják elő; nem malomüzemek az eddigi szabályoknak megfelelően előállított és folyó hó 1-én még raktárakon lévő hatósági őrleményeket továbbra is árusíthatják.

A kétszázaléknál nem több idegen keveréket tartal-
mazó, hektoliterenként 76 kg. súlymennyiségű búzát a korpa és a hulladék levonása után 81%-ra kell kiörölni s abból csak a következő fajta darát és lisztet szabad, még pedig legalább a Futura r.-t. által meghatározott szabványos minőségben (típus) előállítani:

- 1. Darát és finom tészta lisztet a megőrlés alá vitt buza-
mennyiség összszuljának 20%-a erejéig, amiből minden megőrölt métermázsza buza után legfeljebb 2 kg. lehet dara;
- 2. a régi típusú 2-es számú lisztekénél nem durvább főzőlisztet a megőrlés alá vitt buzamennyiség összszul-
jának 20%-a erejéig;
- 3. egyfajta kenyérlisztet a megőrlés alá vitt buzamennyi-
ség összes szuljának 35%-a erejéig;
- 4. takarmánylisztet a megőrlés alá vitt buzamennyiség
teljes szuljának 6%-a erejéig.

A 76 kg.-nál nagyobb hektolitersúlyú búzából a malom-
üzem a dara, főzőliszt, kenyérliszt és takarmányliszt ki-
örlési arányának változatlan fenntartása mellett a hekto-
litersúlytöbbséget minden teljes kilogrammja után 1/2—1/2
kilogrammal több finom tészta lisztet, minőségi hiány
esetén viszont a hektolitersúlykülönbséget minden kilo-
grammja után 1/2—1/2 kgr.-al kevesebb finom tészta liszt
s ugyanannyival több kenyérlisztet köteles előállítani.

Rozsból és kétszeresből, amelyek minőségi sulya hekto-
literenként 71 kilogramm, a korpa és a hulladék elvo-
nása után a feldolgozott mennyiség 75%-ának megfelelő
egységes minőségű kenyérlisztet és 3% takarmánylisztet
kell előállítani. A magasabb hektolitersúly minden kilo-
grammnyi különbséget után 1/2—1/2 kgr.-al több egységes
kenyérlisztet és ennek megfelelően kevesebb mennyiségű
korpa állítandó elő.

A porlás címen megengedett legmagasabb levonás
buzánál, rozsnál és kétszeresnél egyaránt 11/20%. Azt,
hogy az 1921/22. évben a közfogyasztás céljára a kor-
mány rendelkezésére álló árpat, kölest, tatárkát és
kukoricát, miként és milyen feltételek mellett kell fel-

dolgozni, a földművelésügyi miniszter rendeletileg álla-
pitja meg.

A kormány által közfogyasztásra szánt búzából, roz-
ból és kétszeresből a fenti szabályok szerint előállított
hatósági lisztért a közvetlen fogyasztást szolgáló (kicsiny-
beni) forgalmon kívül tehát nagyban, az egyes malom-
vállalatok rakodó állomására szállítva, tiszta sulyra, zsák
a f. hó 1-én életbe lépett 5930. M. E. sz. kormányrende-
let értelmében a következő hatósági határárak szedhetők:

finom tészta liszt és buzadara	kg-ként 20 K.
buzafőzőliszt	14 „
buzakenyérliszt, egységes rozsliszt, keve- rékliszt	5 „

Amíg a készlet tart, megmarad a f. évi 2442. M. E.
számú rendelet alapján gyártott egységes fehér liszt
kilogrammonkénti 16 K.-ás nagybani ára is.

A zsák ára vagy kölcsönöndija a fennálló rendeletek
szerint számítható fel. A hatósági árpalisztt, árpagyöngy,
árpakása, köleskása és kukoricaliszt vagy kukoricakása
határát a földművelésügyi miniszter rendeletileg szabja
meg, a hatósági lisztért, kását stb. a kicsinybeni, a
közvetlen fogyasztást szolgáló forgalomban követelhető
határárakat az egyes törvényhatóságok első tisztviselője
szabja meg, a fenti nagybani árak alapulvételével és a
földművelésügyi miniszter jóváhagyásával fenntartásával.

Kivételi illetékek módosítása.

A július 28-án érvénybe lépett G. 54.198. számú pénz-
ügyminiszteri rendelet felfüggeszti f. évi augusztus 31-ig
terjedő hatályúal az égetelt szeszcs folyadékok literen-
ként 12 koronás kivételi illetékét, továbbá ugyancsak
augusztus 31-ig meghosszabbítja a szalámi kivételére a
G. 52.251. számú p. ú. min. rendelettel engedélyezett
illetékmentességet, végül pedig elvileg engedélyezi az
eddig tiltott borjukiwitelt és a kivételre kerülő borju
után árabonként 500 K. kivételi illeték állapít meg.

A buza- és rozsliszt kivételének felszabodítása.

A mezőgazdasági terményeink kivételének fokozatos
felszabodításáért vívott harcunk egyik nagyjelentőségű
eredménye, amelyért a gazdaközönség teljes elismerése
illeti meg Szabó István földművelésügyi és Hegedűs
Lóránt pénzügyi minisztereket, a július 30-án életbe lé-
pett G. 62.867. számú pénzügyminiszteri rendelet, amely
kimondja, hogy további intézkedésig a vámtarifá 33.
tételszáma alá tartozó, búzából vagy rozsból készült liszt
külön engedély nélkül vihető ki vámkülföldre, a kivételi
illeték lefizetésének szabályszerű igazolása ellenében. A
megállapított kivételi illeték a kivételre kerülő buza liszt
után a teljes suly minden métermázsájára 600 korona,
a rozsliszt után pedig — ugyancsak teljes sulyra — mé-
termázsánként 500 korona. Ez a kivételi illeték bármely
m. kir. vámhivatali pénztárnál befizethető, a m. kir.
állampénztárnak ellenében nem. Azok a buza- és roz-
sliszmennyiségek, amelyek után a kivételi illeték lefizet-
tetett, legkésőbbben f. évi szeptember 30-ig lesznek vám-
külföldre kiszállítandók. E határidőn túl a liszt kivétel
külön rendelet fogja szabályozni. Az árubevallás és a
kivételi vámvizsgálat tárgyában a f. évi 4220. M. E. sz.
kormányrendeletnek 2669. P. M. szám alatt kiadott végre-
hajtási utasításában (6. pont, 2. bekezdés) foglaltak irány-
adók.

Gabona és őrlmények szállítása a határon belül.

A július 28-iki 102.218. számú földművelésügyi minis-
teri rendelet kimondja, hogy Csonka-Magyarország jelen-
legi határáról befelé számítható 15 kilométer széles
határon belül mindennemű gabona és annak őrleménye
tengelyen (gépkocsin, szekeren, talyigán), továbbá vas-
uti közepodgyásként vagy hátizsákban, kosárban, batyuban
stb. a város vagy község területén kívül eső helyre
csak külön szállítási engedéllyel szállítható. Ezt az en-
gedélyt úrlaponként 2 korona díj ellenében 10 méter-
mázsza sulyig a polgármester, illetve a járási főszolgá-
bíró saját hatáskörében állítja ki, ha saját termésnek,
vagy terményekben kiszolgáltattott munkabérnek saját
háztartás céljára való elszállításáról van szó. Nagyobb
mennyiségek szállításánál a földművelésügyi miniszte-
rium szállítási osztályának (IV. Eskü-tér 1.) engedélye
kérendő ki.

Kisüst-amnesztia.

Magyarország kormányzatának f. évi június 16-iki
magas helyelmi elhatározása alapján a pénzügyminiszter
3110. számú rendeletével közhírré tette, hogy a somogy-
megyei és más kiscsúszák által az 1918. évi november
1-től 1919. évi december 31-ig terjedő idő alatt bejelentés
nélkül gyakorolt pálinkafőzés miatt jogerős ítélettel,
illetve büntetőparancsokkal kiszabott pénzbüntetések ke-

**Keréksinvas, patkóvas, négyzetvas, gömb-
vas, vaslemez, horganyzott tetőlemez, lágy
vashuzal, széna, szalma kötözésére, drótszegek,
ásók, kapák, lapátok, ekealkatrészek**

legolcsóbb áron kaphatók
Faragó Andor
Budapest,
V., Vécsey-utca 2.
1184/1 Telefon: 120—170.

**TERME-
RSASAG**
20—14,
22—58.
állományok
re.
szittetnek.

gyelemből elengedtetnek, azzal a feltétellel, hogy az illető felek az általuk bejelentés nélkül gyakorolt szeszfőzés idejére eső szeszadót, szeszadóópótlékot és kincstári ár-részesedést, valamint ezek egyszerűsített pénzbüntetés fejében előre befizetik.

A vegykeresleti, illetve vegyvizsgáló állomások új körzeti beosztása.

A földművelésügyi miniszter 88.070. számú rendelete az 1895. évi XLVI. t. c. alapján működő vegykeresleti, illetve vegyvizsgáló állomások új körzeti beosztását f. hó 1-től kezdve a következőképpen állapította meg:

1. *A m. kir. országos kémiai intézet* és központi vegykeresleti állomás (Budapest II., Heltai Ferenc-utca 24.) körzete: Budapest, I—III. kerület, Esztergom és Heves vármegyék, továbbá Fejér vármegye adonyi és váli járása, Pest megye biai, pomázi és szentendrei járási, Szentendre városa; az orsz. kémiai intézet erzsébetfalvi vegykeresleti kirendeltségének körzetébe pedig Pest megye alsó-dabasi, gyömöri, kispesti, monori, nagykátai és ráckevei járási tartoznak.

2. *Budapest székesfőváros vegykeresleti és élelmiszervizsgáló intézete* (Központi városháza) körzete: Budapest, IV—X. kerületei.

3. *Debreceni m. kir. vegykeresleti állomás*: Debrecen, Bereg, Bihar, Szatmár és Ung vármegyék magyar közgazgatás alatt álló járási, Bereg, Kisújszállás, Mezőtúr és Turkeve r.-t. városok, Hajdu- és Szabolcs vármegyék és Jásznagykiszolnok megye tiszai alsó, közép és felső járási.

4. *Győr szabad kir. város törvényhatósági vegykeresleti állomása*: Győr megye, Győr városa, Veszprém megye (az enyingi járás kivételével) és Komárom vármegye.

5. *Kalocsai m. kir. paprikakeresleti és vegykeresleti állomása*: Pest megye dunavetséi, kalocsai és kiskőrösi járási, Kiskunhalas. Bács megye meg nem szállott részei és Baja.

6. *Kecskeméti városi hatósági vegykeresleti állomás*: Kecskemét, Pest megye abonyi, kiskunfélegyházi és kunszentmiklósi járási, Cegléd, Kiskunfélegyháza és Nagykőrös, Szolnok és Jászberény városok, Szolnok megye jársági alsó és felső járási.

7. *Keszthelyi m. kir. vegykeresleti állomás*: Zala megye.

8. *Magyaróvári m. kir. vegykeresleti állomás*: Moson és Vas vármegyék.

9. *Állomásítás alatt lévő miskolci vegykeresleti állomás*: Borsod, Abaujtorna, Gömör és Zemplén vármegyék és Miskolc város.

10. *Sopron városi vegykeresleti állomása*: Sopron városa és Sopron megye.

11. *Szegedi m. kir. vegykeresleti állomás*: Szeged és Hódmezővásárhely, Csanád, Csongrád, Arad, Békés és Torontál vármegyék magyar közgazgatás alatt lévő területei.

12. *Székesfehérvári h. városi vegykeresleti állomás*: Székesfehérvár és Pécs városok, Fejér megye (az adonyi és váli járások kivételével), Veszprém megye enyingi járása, Baranya megye, Tolna és Somogy megye.

13. *Az újpesti főiskolai szociális telepen elhelyezett m. kir. vegykeresleti állomás*: Pest megye aszódi, gödöllői és váci járási, Újpest és Vác város, Bars, Hont és Nógrád megyék magyar közgazgatás alatt álló részei.

A *vetőmagvizsgáló* tekintetében egész Csonka-Magyarország területe a Budapesti M. Kir. Vetőmagvizsgáló Állomás (II., Kitaibel Pál-utca 2.) körzetébe tartozik.

Új pénzügyi rendeletek.

A hivatalos lap július 31-iki számában megjelent 5890. M. E. számú rendelet a pénzforgalom ideiglenes szabályozásáról szóló folyó évi XIV. t. cikk 1. §-át is életbe lépteti folyó hó 1-től kezdve s így ezzel a nappal az idézett törvények a maga egészében érvénybe léptek s a 3736. számú pénzügyminiszteri rendelet értelmében a m. kir. állami jegyintézet egyidejűleg megkezdte működését. Az Osztrák-Magyar Bank magyar felülbélyegzésű 100 koronás bankjegyeinek díjmentes kicserélési határidejét folyó hó 10-ig, a vagyonadó- és jövedelemadó-vallomások benyújtási határidejét folyó hó 15-ig bezárólag hosszabbította meg a pénzügyminiszter.

Az entente államok árubehozatalának vámkezelése.

A pénzügyminiszter július hó 31-iki 3775. számú rendeletével a trianoni szerződés 206. §-a alapján kimondja, hogy Magyarországra ama szövetséges és társult hatalmak országából behozatalra kerülő áruk, amely hatalmak a trianoni békeszerződés ratifikálása alapján annak 364. §-a értelmében igényt tarthatnak a volt osztrák-magyar monarchia 1914. évi július 28-án érvényben volt legkedvezőbb vámdíjtételeire, továbbá a legnagyobb kedvezményre jogosult államokból Magyarországra behoza-

talra kerülő áru vámkezelésénél f. évi július 26-ának délutáni 18 órájától kezdve bezárólag 1922. évi január 26-ának 18 órájáig azokat a szerződéses határozmányokat kell alkalmazni, melyek a szerződéses vámtarifának „szerződéses állam” feliratu hasábjában vannak megjelölve.

A trianoni szerződés értelmében e hat hónapos határidő lejártával további 30 hónapig, vagyis bezárólag 1924. évi július 26-ig az említett államokból Magyarországra behozatalra kerülő friss és szárított gyümölcsre, friss zöldségneműre, faolajra, tojásra, sertésre, hentesárukra és élő baromfira alkalmazandók továbbra is a fent említett kedvezményes vámtételek és szerződéses határozmányok.

A trianoni szerződést eddig ratifikált s e címen a kedvezményes vámtételekre igényt tartó államok: Nagy-Britannia, Franciaország, Olaszország és Japán, továbbá Belgium, Románia, a Szerb-Horvát-Szlóven állam és Csehország. A legnagyobb kedvezményre jogosult államok pedig Egyiptom, Bulgária, Dánia, Liberia, Marokkó, Németország, Németalföld, Perzsa, Svédország, Svájc, Spanyolország, Tunisz és Törökország. Az érvényben lévő vámfelfüggesztések hatályát ez a rendelet nem érinti.

Az abrakraktárak forgalmának felszabályozása.

Folyó hó 1-én lépett érvénybe a július 31-iki 5046. M. E. sz. kormányrendelet, a malomipari, őrlési és hán-tolási hulladékok továbbá takarmányozási célokra szolgáló egyéb ipari termékek és hulladékok forgalmának szabaddá tétele és a Korpaközpont megszüntetése tárgyában. A rendelet értelmében az 1920. évi termésű gabonából származó korpakészletek, továbbá az 1920—21. termelési évből előállított s a folyó évi 947. M. E. sz. kormányrendelettel igénybevett cukorszörp-készletek kivételével mindennemű malomipari, őrlési és hán-tolási hulladék, valamint egyéb takarmányozási célra szolgáló ipari termék és hulladék forgalma folyó hó 1-től szabad. A tavalyi korpa- és cukorszörp-készletek továbbra is a Korpaközpontnak, illetve a Korpaközpontnak az alábbiak szerint elrendelt felszámolását intéző bizottságnak rendelkezései szerint hozhatók forgalomba.

Mivel ugyanis az 1915. évi 2968. M. E. számú kormányrendelettel létesített Korpaközpont ügyköre megszűnt, a kormány elrendelte annak felszámolását. Egyidejűleg intézkedik a földművelésügyi miniszter 2538. sz. rendelete a Korpaközpont felszámolásának végrehajtásáról s ügyköre végleges lebonyolításáról. A felszámoló bizottság elnökevé Pasteiner Alfons dr. miniszteri tanácsost, helyettes elnökéül Leidenfrost Aurél m. kir. gazd. főfelügyelő, tagjaiul pedig Tóth Jenő dr. és Lukács Pál miniszteri tanácsosok, továbbá Fehér István a Pénzügyminiszteri Központ revizora nevezettek ki. Ismét megemlítjük ezzel egy háborús központ, amely sok támadásnak volt ugyan kitéve, de amelyről mégis megállapíthatjuk, hogy általában egyike volt a háborús központjaink között legjobban vezetettnek, amely szervezeténél fogva is távol állott mindennemű nyereszkeskedéstől s az adott viszonyokhoz képest töle telhetőleg igyekezett a mezőgazdasági érdekeket szem előtt tartani és kielégíteni. Még a forradalmak előtt Somssich László gróftól, az OMGE jelenlegi elnökét kérte fel a földművelésügyi miniszter arra, hogy a Korpaközpont ügyvitelét a gazdák részéről felhangzott panaszok szempontjából vizsgálja felül és ez a beható vizsgálat, mint annakidején a Köztelekben is megírtuk, fényes elégtételt szolgáltatott a Korpaközpont vezetőségének. Azóta is minden igyekezetével rajta volt a Korpaközpont, hogy az állam rendelkezésére álló gabonameennyiségek korpáját és egyéb hulladéktakarmányokat lehetőleg mérsékelt áron biztosítsa az állattartó gazdáknak. A gabonaforgalom felszabályozása azonban természetesen maga után vonta az őrlési hulladékok forgalmának és áralakulásának szabaddá tételét s így a Korpaközpont feleslegessé vált.

Felhatalmazási törvény.

A hivatalos lap július 31-iki száma közli a folyó évi XXXIV. t. c.-t, mely felhatalmazza a kormányt arra, hogy az 1920—21. évi állami költségvetésről szóló 1921. évi XXIII. t. c. alapján f. hó 1-től f. évi dec. 31-ig bezárólag vezethesse az állami pénzügyeket.

A felhatalmazási törvény 7. §-a felhatalmazza a pénzügyminisztert arra, hogy az ingatlanok vagyonválságának folyóvá tétele céljából legfeljebb 2500 millió korona névérték erejéig évi 5%-kal kamatozó törlesztéses állami kölcsönkötvényeket bocsáthasson ki, amelyeket a vagyonválsággal terhelt ingatlanok a rájuk kivendő vagyonválság erejéig sorrendben minden más dologi terhet feltétlenül megelőző jelzáloggal kell biztosítani. A pénzügyminiszter állami kölcsönkötvények kibocsátása helyett megállapodhat valamely fennálló magyar jelzálogintézzettel vagy külön e célra alapítandó pénzügyintézzel az előző

bekezdésben említett jelzálogok alapján legfeljebb negyedik milliárd korona névérték erejéig 5%-os kamatozású vagyonválság-záloglevelek kibocsátása iránt, amelyek egy része esetleg külföldi pénznemekre is szólhat s amelyekért az államkincstár szavatosságot is vállalhat. Ezek a kölcsönkötvények sorsolás útján, rendszeres terv szerint fognak törlesztetni.

A felhatalmazási törvény 8. §-a szerinti a 4^{1/2}%-os kamatozású községi kötvények váltásmentesek.

A törvény 11. §-a szerint az üzletszerű vagy nyilvános versenyfogatásokat közvetítő egyének vagy vállalatok a földművelésügyi miniszter által rendelkezéleg megállapítandó külön illetéket tartoznak fizetni, melyből 6% a verseny rendezőségének pénztárát, 4^{1/2}% a totalizátor alapot, 2% a vallás- és közoktatásügyi minisztérium „testi nevelés” című alapját, 1^{1/2}% pedig felerészben Budapest szegényügyi igazgatását, másik felerészben az állami jótékony sorsjátékalapot illeti meg.

Kisüstök sokat vitatott kérdését a felhatalmazási törvény úgy szabályozza, hogy a főzőkészülék termelői képessége szerinti általánosítás mellett szeszfőzés céljából a községből vagy annak szőlő- és gyümölcs-termelőiből álló, szabályszerűen működő alakulatok (hegyközség, közbirtokosság, vagy a termelők más hasonló szervezete vagy alkalmi egyesülése) által fizetésben tartott szeszfőzőkben felállított vagy erre vonatkozó külön engedély alapján az említett szeszfőzőkön kívül használható főzőkészülékek gyakorolhatók. Továbbá a községi és egyesületi szeszfőzőkre nézve a pénzügyminiszter rendelkezéleg fogja szabályozni azokat a feltételeket, amelyek mellett a községek, valamint egyesületek a szeszfőzőkben felállított főzőkészülékek használatát egyeseknek megengedni kötelesek.

Végül felhatalmazást ad a törvény a pénzügyminiszternek arra, hogy a háborús gazdasági szervek ellenőrzése, felszámolítása, vagy a már folyamatban lévő felszámolások folytatása és befejezése tekintetében szükség szerint megfelelő rendelkezéseket teheszen.

Kivételi vágóállatvásár.

A f. hó 3-án közzétett 6063. M. E. sz. kormányrendelet kivételi vágóállatvásárt létesít Budapesten a belföldi nagyobb kintlát elhelyezése és az állatkivétel lebonyolításának megkönnyítése érdekében. A rendelet szerint további intézkedésig meg van engedve a budapesti vágóállatvásárra belföldi forgalomra nézve le nem zárt területekről felhajtásra kerülő belföldi származású egészséges élő vágómarhák és vágójuhok, ugyszintén a magyar kir. földműv. miniszter által rendelkezéleg megállapított állategészségrendőri feltételek és módzatok betartása mellett az ország területén kívül fekvő helyekről behozatali engedély nélkül behozható és a kivételi vágóállatvásárra felhajtásra kerülő egészséges vágómarhák és vágójuhoknak erről a vásárról minden külön engedély és kivétel illeték nélkül való kivitele.

Az állatforgalom újabb szabályozása a megszállott területekről.

A földművelésügyi miniszter folyó hó 3-iki 78.858. sz. rendelete kimondja, hogy hasított körmű állatok (szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertések) megszállott területekről az illetékes m. kir. állatorvos által a behozó fél költségére foganatosítandó és kedvező eredményű határozati vizsgálat után az ország területére a következő állategészségrendőri feltételek és módzatok mellett hozhatók be.

Vasuton való behozatal esetén a határállomásra kirendelt állatorvos a kísérő okmányon igazolja a vizsgálat eredményét s a marhalevelek a rendeltetési helyen ez alapon állítandók ki. Ha pedig a behozatal lábon hajtvá vagy egyéb módon történik, az ilyen állatszallítmányok a demarkációs vonal mentén elkülönítve helyezendők el, míg az állatorvosi vizsgálat meg nem történik s erről a szállító igazolványt nem kap, melynek alapján a marhalevelek a legközelebbi község előjárósága által állítandók ki, az állatok eredeti származásának megjelölésével. Az ekként behozott és levágásra szánt hasított körmű állatok az áthajtási helyhez legközelebb fekvő vasutállomáshoz, az előírt vizsgálat után kiállított állatorvosi igazolvánnyal és marhalevelekkel a budapesti vágómarhavasárra és a nagytétényi zárt sertésvásárra szállíthatók, ahol teljesen elkülönítve helyezendők el és további forgalmukra nézve a vágóállatvásári szabályok érvényesek. Hasított körmű állatoknak továbbtartás céljából való behozatala továbbra is a földművelésügyi miniszter előzetes külön engedélyéhez van kötve, kivéve ha az állatok az előírt állatorvosi vizsgálat után vasuton közvetlenül a budapesti tenyésztés és haszonállatvásárra, ugyszintén sertések hizlalás céljából a nagytétényi m. kir. állategészségügyi hivatal felügyelete alatt álló nagytétényi sertéshizlaló telepre küldetnek, ahol azok elkülönítve helyezendők el. A budapesti tenyész- és haszonállatvásárról, valamint a nagytétényi sertéshizlalótelepről belföldi rendeltetési

SZUPERFOSZFÁT

MÁR KAPHATÓ

a „HUNGARIA” Műtrágya-, Kénsav- és Vegyi Ipar Részvénytársaságnál, Budapest, V., Fürdő-utca 8. 1173

Közlöny
1921/46. évfolyam
1028-1029. la-

állomásokra való elszállítás esakis az oda kirendelt m. kir. állatorvos előzetes vizsgálata alapján a földműv. miniszter által esetről-esetre megállapítandó feltételek megállapítása mellett történhetik. Az egyes behozatalokról az állatorvosi vizsgálatok alapján a határszéleiről a földműv. miniszternek esetenként jelentés teendő.

LEVÉLSZEKRÉNY.

E rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői füzetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők, hirdetési, lapreklamációs, cím-változtatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadó-hivatalhoz fordulni.

A csávázás sikertelensége. 75. sz. kérdés.
1920. őszén is a vetőmagbuza rézgalicoldattal rendesen lett pácolva és az idén a buza mégis üszkös, kérdés, mi az oka ennek, nem-e lehet az, hogy a rézgalic, mivel a vetőmag az őszi szárazság következtében október elejétől decemberig hevert a földben és csak akkor kapott esőt, hogy kikelhetett, ezen hosszú idő alatt elvesztette a vegyi hatását és az üszöggomba spóráit nem ölte már el?
Ingatlan.

Felelet a 75. sz. kérdésre. Vannak esetek, amelyeknél úgy látszik, mintha a csávázás nem biztosítaná a várt eredményt; a buza a csávázás dacára megüszkösödik. Ennek a jelenségnek okait kutatta Beck Olga (Naturw. Zeitschr. f. Land- und Forstwirtschaft. XVIII. 1920: 83-91.) s abban véli megtalálni, hogy a csávázás sikere nemcsak az üszögspóráknak a részvegyülettel való érintkezése, hanem ugyanabban a mértékben magának a buzaszemnek a részvegyülettel való teljes bevonásától függ. A részvegyületnek azt a csekély mennyiségét ugyanis, amely az üszögspórákhoz tapad, a talaj, nevezetesen ennek koloidális alkotórészei csakhamar elvonják, ha ellenben a buzaszem felületéhez tapad kellő mennyiségű rész, ez állandóan vagy legalább is addig mentesíti a fiatal csírákat a fertőzéstől, amíg a legveszedelmesebb koron túl van. Ebből a magyarázathoz is kitűnik, hogy az eljárás sikertelensége még ebben az esetben is a tökéletlenül végrehajtott csávázásnak a következménye. A buzaszem felületének okvetlenül érintkeznie kell a csávázó-folyadékkal s valóban igazuk van a csávázási eljárás terjesztőinek — itt elsősorban Linhardt-ot kell megemlítenünk —, akik oly nagy súlyt helyeztek a magnak a csívában való megmosására, kézzel való erősen egymáshoz dörzsölésére. A szőbenforgó esetében is mindenesetre a csávázás körül történt a hiba; azért állíthatjuk ily biztosan, mert a helyesen végrehajtott csávázás után az üszög vagy egyáltalában nem lép fel, vagy oly csekély mértékben, mely a gyakorlatban nem játszik szerepet.
D.

Elővetemény és buzahozam. 76. sz. kérdés.
Több évi gyakorlati tapasztalatom szerint a buzahozam nagyobb, ha az előnövénnyel (büköny, biborhere, lóhere) magnak hagyom beérni, mint ha azt zöldtakarmánynak kaszálok le. Mi lehet ennek az oka, hiszen az elmélet szerint a mag képzéséhez az előnövénnyel a föld erejét jobban igénybeveszi?
Dunántúli gazda.

Felelet a 76. sz. kérdésre. Annak magyarázatát, hogy a buza magnak hagyott pillangós takarmánynövény után többet terem, mintha azt zöldtakarmánynak levágják, a helyi viszonyok közelebbi ismerete nélkül esakis abban találjuk, hogy minden pillangósnál a java nitrogéngyűjtés virágzása után, magkötéskor áll be. A kérdezett talaj valószínűen nitrogénben szegény és annyiban diszlik jobban a buza magnak hagyott pillangós után, mert az sokkal jobban gazdagította a talajt nitrogénben, mintha a pillangós takarmánynak korábban került volna le. — r —

Állattenyésztési vándorgyűlés Bonyhádon.

A kecskeméti állattenyésztési vándorgyűlés sikerén felbuzdulva és a kifejezett kívánságoknak megfelelően az OMGE tervbe vette, hogy az ország különböző vidékein fog hasonló vándorgyűléseket rendezni. A legközelebbi állattenyésztési vándorgyűlést, a Tolnavármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve, folyó évi szeptember 24-én és 25-én Bonyhádon fogja rendezni, egyrészt, hogy az állattenyésztési politika irányítására hivatott tényezőknél a helyszínen mutassa be a bonyhádi vidék jelenlegi anyagát, másrészt, hogy a látottak és hallottak alapján a bonyhádi marha további javításának legcélszerűbb módjait és eszközeit megvitassák.

A Tolnavármegyei Gazdasági Egyesület melegen felkarolta a vándorgyűlés tervét és egy külön rendező-bizottságot küldött ki Jeczenszky Andor báró elnökelete alatt. A vándorgyűlés végleges programját, az OMGE-vel egyetértésben, ez a bizottság fogja kidolgozni.

Előreláthatólag szeptember 24-én reggel indul a tanulmányozó társaság Budapestről a dombóvári vonattal, amelyről Hógyászen száll le. Onnan kocsikon megy Bonyhádra, utközben néhány jellegzetes bonyhádi marhatenyésztő községben helyszíni tanulmányokat végezve, éjjelkezés Bonyhádon. 25-ikén reggel Bonyhádon nagy állandóság, utána a tulajdonképpeni vándorgyűlés, amelyen jeles szakemberek fognak előadásokat tartani. Délután kocsikon a fővonal valamelyik állomására megy a társaság, utközben szintén különböző tanulmányi szemléket végezve (így valószínűleg a híres pusztadőri sajtógyárat stb.).

A bonyhádi vándorgyűlés iránt nagy érdeklődés mutatkozik, bizonyára ezen is a szakembereknek olyan kiváló társasága fog résztvenni, mint a kecskeméti. A vándorgyűlésnek különös jelentőséget ad az a mozgalom, amelyet tolnavármegyei gazdák egy állattenyésztő és törzskönyvelő egyesület alakítása érdekében indítottak. A bonyhádi vándorgyűlés bizonyára jelentősen hozzá fog járulni ahhoz, hogy a bonyhádi marha javítása érdekében a rendszeres és céltudatos munka meginduljon.

VEGYESEK.

Terméskilátások.

A földművelésügyi minisztérium július hó 29-én adta ki a gazdasági tudósítókól és a gazdasági felügyelőségektől beérkezett jelentések alapján összeállított helyzetjelentést, amely a július hó 27-iki állapotokról számol be. Az utolsó jelentés eltelte óta állandóan száraz és forró időjárás volt és a hőség a talaj nedvességtartalmát igen kedvezőtlenül befolyásolta. A csapadékvizonyok oly vigasztalanok, hogy egy országos eső volna szükséges, hogy a takarmányok, a kapások és tarlónövények terméshozama megfelelően a hőzajuk fűzött várakozásnak. A legelők nagy része kiszül.

A várható buzatermés országos összege a legutóbbi becsléssel szemben 466,000 q-val emelkedett. Osonka-Magyarországon buzával bevett terület 1,832,719 kat. hold. Ezen a területen kat. holdanként átlag 6,6 q, vagyis összesen mintegy 12,061,000 q a valószínű buzatermés.

A rozs hordását általában befejezték, eséplése folyamatban van. A termésmennyiség az utolsó jelentésben közölt termésmennyiséggel szemben 175,000 q többletet mutat. A rozsvetés területe 907,640 kat. hold, a jelentés szerint kat. holdanként 5,6 q, vagyis összesen 5,100,000 q rozstermés várható.

Az árpa hordása és eséplése folyamatban van.

A termés gyenge, helyenként gyengeközepes. Az árpavetés területe 833,465 kat. hold. Kat. holdanként átlag 5,4 q, összesen 4,498,000 q a valószínű árpatermés.

A zab aratása folyamatban van, a termés általában gyenge. A folyó gazdasági évben a zabvetés területe 564,950 kat. hold. Ezen a területen holdanként átlag 5 q, vagyis összesen 2,808,000 q zabtermés várható.

Tengerivel a folyó gazdasági évben 1,871,507 kat. hold volt bevetve. A tengeri fejlődésére a háromhetes szárazság rossz befolyással volt, mert éppen szemzés idején érte a tengerit, úgy hogy ha legrövidebb idő alatt nem kap esőt, a jó terméskilátások teljesen leromlanak.

A burgonyával bevett terület 461,478 kat. hold. A nagy szárazság igen kedvezőtlenül befolyásolta a burgonya fejlődését. A gumók aprók, több helyről levelfodrosodást jelentenek.

Cukorrépaával bevett terület 65,206 kat. hold volt bevetve. A cukorrépa fejlődése is kedvezőtlenül fordult a nagy szárazság és hőség következtében. Több helyről különféle rovarkárt jelentenek. Ha esőt nem kap, a terméskilátások igen gyengék lesznek.

A takarmányrépa a szárazságot sanyil. A repeit már elcsépezték, termése közepes. A komló esőt kíván, a korai már kezd érni. A köles és tatárka, amely tavasszal vettetett, elég jó, bár az esőt igen kívánja, a tarlóba vetett most kel és kiszülőfélben van. A cirok fejlődéséhez is eső kellene. A kender és len terméseredménye, ahol esőben részesült, ott jó, máshol azonban alacsony maradt. A dohány türethetően áll, most kezd virágozni.

A mesterséges takarmányok közül a lóhere és lucerna gyenge termést adott. A csalamádét nagyon megviselte a szárazság, néhol már fonnyadni kezd. A rétek sarjufülvése nagyon megromlott, gyenge termés várható. A legelők, a lápos területektől eltekintve, kiégték.

Gyümölcsből gyenge termés várható.

A szőlőről szóló jelentés szerint a budapesti kerületben középtermésre van kilátás. A veszprémi kerületben a peronoszpóra terjed, jöközpepes termés várható. A kecskeméti kerületben a terméskilátások rosszabbodtak, egyébként a szőlőre az időjárás kedvező és a korábbi fajták már puhulnak. A miskolci kerületben mennyiségre közepesen jobb termés várható. Eger és vidékén a bogyók fejlődését az utóbbi meleg időjárás kedvezően előmozdította. Közepes termésre van kilátás. A tarcali kerületben jó szüretre számíthatnak.

Rau Gottlob halála. Az ország gazdaközönsege is bizonyára őszinte részvétellel értesült Rau Gottlobnak, a szénbizottság volt elnökének s a szénelosztás országos kormánybiztosának hivatalos utjáról való visszatéréseközben történt hirtelen elhunytáról. Rau Gottlob kiváló szak tudású vezető embere volt hazai szénbányászataunknak, midőn 1917-ben az Országos Szénbizottság élére állították s azóta minden ügykezelésével rajta volt, hogy az ország mezőgazdasági, ipari és magánfogyasztási szén szükségletét a legválságosabb körülmények között is biztosítsa. Ez pedig kivált 1918. végétől kezdve nagyon nehéz feladat volt, amelynek sikeres megoldásával Rau Gottlob a gazdasági fennakadástól mentette meg az országot s ezzel elévülhetetlen érdemeket szerzett. Eppen váratlan elhunytával egyidejűleg közölte a hivatalos lap Horthy Miklós kormányzónak elismerő nyilatkozatát, melyben Rau Gottlob szénelosztási kormánybiztosnak fardhatatlan buzgalomáért és sikeres működésével szerzett kiváló érdemeiért teljes elismerését nyilvánítja. Kiváló szaktudása, előnyös nemzetközi összeköttetései és puritan jellemo olyan értékek, melyek Rau Gottlobot a legalkalmasabbá tették az általa elfoglalt hely sikeres betöltésére s amelyek megfelelő pótlása vajmi nehéz lesz.

ATÓ
-és Vegyi
pest, V.,
utca 8. 1173

Tarlóhántáshoz: Tárcsásboronákat, Kettőseketesteket (egyeseke gerendelyére alkalmazhatók), Három- és négyvasu ekéket; **Öszi munkákhoz:** Egy- és többvasu ekéket, Rögtörő hengereket, „Unicum Drill” sorvetőgépeket, Szántási és könnyű vetésboronákat

elismert elsőrangú kivitelben szállít:
BÄCHER * MELICHAR
RUDOLF FERENC
Budapest, V., Vilmos-császár-ut 60.

Cimadományozás. A kormányzó, a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére, **Baross Ernő dr.** miniszteri osztálytanácsosnak a miniszteri tanácsosi címet adományozta.

Eljegyzés. **Kertész Olyt,** **Kertész Gyulának,** a „Köztelek” kiadóhivatal igazgatójának leányát eljegyezte **Schwitz Konrád** pénzügyminiszteri tisztviselő.

Halálozás. **Nyikos Gyula** uradalmi tisztartó, egyesületünk tagja, július hó 26-án, 56 éves korában, Batidán meghalt. Az elhunyt földi maradványait jul. hó 28-án temették el Hódmezővásárhelyen.

Új arankamentesítő gép. Franciaországban egy új gépet szerkesztett **Dual G.** (Saint Quentin, 4b., Boulevard Gambetta), amely azon a megfigyelésen alapszik, hogy lóhere és lucerna, valamint egyéb hereféle mag cséplésekor az aranka-termések, de még az utifű is több egyéb káros gyom termése is, könnyebben, azaz előbb török össze s bocsátja ki a magot, mint maga a here-termés. Az aranka- és utifűmag-mentesítést tehát már a csépléskor eszközli oly módon, hogy a cséplés és legubózás közé egy közbeeső művelőt iktat be, melyet a „Batteuse décaucouteuse déplantineuse” (arankamentesítő, utifűmentesítő cséplőgép) nevű gép teljesít. Franciaországban a cséplőgépek általános alkalmazása előtt a hereféle takarmánynövények magját kézzel gubózták, ritkán egy kis, erre a célra készült géppel, ezután a hüvelyeket egy különleges cséplőgépbe („batteur éposseur”-be) bocsátották; ennél az eljárásnál sok gyommag, különösen az aranka- és utifűmag szinte automatikusan távolított el, mert természetükön könnyebben bocsátván ki a magot, már az első művelet alkalmával takarodott ki. A nagy cséplőgépek alkalmazásával, amelyek a legubózást és a kicséplést egymásután végzik el, a gyommagvak nemcsak hogy nem takarodnak ki a magból, hanem ellenkezőleg ez a gép keletlen módon éppen a legnagyobb arankamagvakat s az utifűmagot tereli a tisztított mag közé. **Dual** fent említett, alkalmas módon szerkesztett rostával, amelyre a hüvelyeket kicséplésük előtt bocsátja, a veszedelmes gyommagvakat el tudja távolítani. Utóbb oly gépatkatrészt szerkesztett, mely a nagy cséplőgépbe beilleszthető; ez a gyommagvakat a gubózás és cséplés közt végzi el.

A szőlőtőkék sárgulása. Többféle és nagyon eltérő oka van a szőlőtőkék sárgulásának, a leggyakoribb esetek közé tartozik a talajvíz és a talajmunkáltság helytelensége. Ezért figyelemre méltó tanácsok gyanánt szolgáljanak a következők: talajlazítás; a szőlőben való munkálkodással járó tiprás tekintetéből száraz időjárás választandó, nehogy a sáros talaj letaposásával a feltalaj megtömődjék; a jó és vizet átértesztő talajt nem szabad nagyon keverni, kevésbé átértesztő altalajjal avagy éppenséggel befödni, mert ez által a talajnak felülről való szellőzése meg van akadályozva az esetleges talajvíz megfelelő alkalmas módon el kell vezetni; az istálló trágyát nem szabad tulságosan mélyen a talajba juttatni; általában ügyelni kell arra, hogy a szőlő rendszeres időszakos trágyázása hiányt ne szenvedjen és természetes trágyázás céljaira érett szarvasmarhatrágya használtsék. A filloxera ellen való megfelelő védekezési eljárásokban mulasztás ne történjék.

Megjelenik a Magyar Gazdaszövetség kecskeméti tanyai kongresszusának naplója. A Magyar Gazdaszövetség kecskeméti tanyai kongresszusának naplója augusztus elején hagyja el a sajtót. A napló tartalmazza a tanyarendszer közigazgatási, vallás- és iskolügyi, gazdasági, kereskedelmi, közlekedési, társadalmi és szövetkezeti, valamint az alföldi gazdálkodás reformjáról, a fásításról és talajjavításról elhangzott előadásokat és a hozzájuk fűződő szakzszerű vitát. A kötet a Magyar Gazdák Szemléje július-augusztusi kettős számaként jelenik meg 40 K.

*) L. Maurin Journ. d'Agric. prat. 1921: 293.

árban. Megrendelések a Magyar Gazdaszövetség címére (Budapest, Üllői-ut 28.) intézendők.

Új vállalat. **Natura r.-t.** eimmel egy ipari és orvosi növénytermelő és értékesítő társaság alakul. A közeljövőben érintkezést fog keresni a magyar gazdaközön-séggel és társtermelők útján fogja céljait megvalósítani. Különös súlyt helyez majd a társaság az exportra és exportképességünk fokozása iránt kifejtendő tevékenysége igaz nemzeti, hazafias célt szolgál.

Gazdasági állást keres. **Aléray István ny. hadnagy,** aki érettségi bizonyítvány mellett f. évi aug. 25-én végzi a pápai földművelésügyi tanfolyamát, ispani, segédügyi, gyakorlati vagy gazdasági tisztviselői állást keres.

A 33 év óta fennálló Fischer J. részvénytársaság zsak- és ponyvagyrárt Budapest, Nádor-u. 31/33, mint elismert megbízható céget, a legjobban ajánljuk. Ponyvakölcsönöz-intézet.

A budapesti gabonafőzde napjegyzése szerint eladók és veszek mezőgazdasági terményeket, gabona- és takarmánymenleveket **Nemes Kálmán** nagykereskedő és gabonabizományos, Budapest, Gabonafőzde, Iroda: Nagymező-utca 22. Telefon: 171-21. Sürgőncím: Nemesék.

Szuperfoszfát már kapható! Figyelmeztetjük a t. gazdaközön-séget a Hungaria műtrágya-, kénsv. és vegyipar r.-t. erre vonatkozó hirdetésükre.

Időjárás.

1921. augusztus 1.

Hóban szegény tél és száraz tavasz után a talajban általában kevés a tárolt nedvesség. Különösen a talaj felső rétegei érzik hiányát a növényeinket tápláló víznek, amely pedig egy tavaszvégi és nyárelői esetleges szárazság idején át kell hogy segítse a növényzetet ezen a kritikus esőnélküli időn. Ha tehát nincs elegendő mennyiségű tartaléknedvesség a talajban, a növények nagy mértékben ki vannak téve a mindennapi időjárás véletlen kedvezésének, ami viszont oly kockázatot visz be a termelésbe, ami éppen olyan huzart, mint amilyen szélsőséges a magyar éghajlat. Az idei gazdasági év valószínűsége a magyar éghajlat. Az idei gazdasági év valószínűsége a magyar éghajlat. Az idei gazdasági év valószínűsége a magyar éghajlat.

E rovat sok év óta írja, aki nap-nap mellett valóságos elkönyveli és nyilvántartja az időjárást mezőgazdasági vonatkozásában, már az ősz óta látja a leselkedő végét. Hiszen márciusban és április első felében egészen hasonló helyzetben voltunk s ahogyan akkor mentett meg minket az április 13-án beállott rövid, de bővizű esős idő, úgy állítja az ország népe a megváltó csapadékot ma is, különben katasztrófa fenyegeti a nyári vizre szoruló valamennyi még lábon álló növényeinket. S így lesz ez ezután is, valameddig a magyar mezőgazdaság szigorúan természettudományos alapon nem fejleszti önmagát annyira, hogy hazai időjárásunk huzart véletlenségét lehetőség szerint minden eszközzel kiküszöbölje. Talán nem felesleges, ha ezen a helyen is a *tarlóhántásnak*, mint egyik ilyen eszköznek minden módon való népszerűsítését említem. Oly koldus szegény ma a mi magyar talajunk éltető nedvességében (sokkal szegényebb, mint az alábbi csapadékmérlegből kiderült!), hogy bátorságom sincs a meztelen valót leplezetlenül leírni. Egyébként nemcsak bennünket sanjargat a csapás, hanem a messzebb keletet és nyugatot is.

A júliusi időjárás szokott részletezését ezuttal bátran mellőzhetem, mivel a napisajtó, többnyire hiteles helyről vett értesülés alapján, elég részletesen és tűrhető helyesen ismertette az időjárásnak a mezőgazdaságot érintő különködését. Fordítsuk ellenben a legnagyobb figyelmet az alább közölt esőmérlegre, mely a gabonaevad szerencsés lezárása után már bizonyos auspiciumokat nyújt a következőkre is. Csak július 1-én volt országos esőnk, a többi esős nap vízmennyiségre is, az ázott területek nagyságára is, általában nem igen tesz számot, azért is nem egyenlített ki a havi összes csapadékmennyiségben július 1-ének vidékenként roppant változatos mennyiségi vízszolgáltatása. Július 19-31-ig jóformán egyáltalán nem esett az eső. Csak igen kicsiny területeken mutatkoztak u. n. hóvizatarokkal kapcsolatban kisebb-nagyobb, olykor jéggel, viharral kapcsolatos tisztára helyi esők. Ezeknek

egyik nagyobb területre is kiterjedő esete a 27-28¹¹ Csanád, Csongrád, alsó Békés és alsó Szolnok megyéken járt kártevő viharos jégzivatar.

A júliusi esőmérleg a rendszeres havi mennyiség százalékaiban kifejezve megénkét a következő:

I. Duna jobbpart.		Heves	
Baranya	-90%	Heves	-51%
Fejér	-73%	Szolnok	-62%
Győr	-64%	Pest	-27%
Komárom	-77%	IV. Tisza jobbpart.	
Moson	-39%	Abauj	-71%
Somogy	-83%	Bereg	-91%
Sopron	-51%	Borsod	-60%
Toina	-88%	Gömör	-22%
Vas	-44%	Zemplén	-87%
Veszprém	-69%	V. Tisza balpart.	
Zala	-77%	Békés	-55%
II. Duna balpart.		Bihar	-67%
Esztergom	-48%	Hajdu	-30%
Hont	-41%	Szabolcs	-73%
Nógrád	-9%	Szatmár	-85%
III. Duna-Tisza köze.		Arad	-59%
Bács	-93%	Csanád	-58%
Csongrád	-59%	+ = felesleg. - = hiány.	

Sávoly Ferenc dr.

NYILTTÉR.

rovatban foglalkozni nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

K. MOLNÁR SÁNDOR
fogtechnikus. A gazdaközön-ség ismert fogorvosa.
Budapest, IX., Mester-utca 13., I. em. 2. ajtó.
FOG-huzás, fogtömés, műfogak
FOG aranykoronák és hidak.
Fogsorok szájpaddal és nélkül is.
Vidéki rendelések soronkívül elintéztetnek.
Árajánlattal megkeresésre szívesen szolgálok

Réz-kénpor,
Aschenbrand-féle 120⁰-os
rézgálic, raffia,
kénpor, kénmáj, ojtógummi, háti és kézi kénporozógép, szénkénevezőgép, Balaton-és Vermorel-rendszerű perme-
tezőgép, pálinkafőző- és mosóüstök vörösrézből legolcsóbb gyári áron kaphatók:
Szontágh Pál réz- és szerszámgyár
Budapest, IX., Üllői-ut 19. 0418
Telefon: József 99-44.

IMPEX-JUTA
KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IV., VÁCU-UTCA 34.
TELEFON: 135-82., 135-83., 182-30. SZ.
AJÁNLIJA LEGOLCSÓBB GYÁRI ÁRON
MINDENNEMÜ BEL- ÉS KÜLFÖLDI
JUTAZSÁK
ÉS EGYÉB E SZAKMÁBA VÁGÓ CIKKEIT 1148

Terra MAGKERESKEDELMI ÉS KIVITELI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Balaton-utca 16. szám. Lipót-körut mellett.
Levél cím: Budapest, 5., Tőzsde, Postafiók 39.
Legmagasabb napi áron
vásárol: **BIBORHERÉT.**
Mintázott ajánlatok mennyiség és ármegjelöléssel kéretnek.

Telefonszám 34-92 és 32-88.
Sürgőncím: „Terramag Budapest”.

Következő árakat jegyezték, kilogrammonként élősúlyban:

Bika jobbminőségű	27—34	K
silányabb	15—24	
Ókor jobbminőségű	32—40	
közép	21—28	
alarendelt minőségű	13—19	
Magyar tehén	20—29	
Tarka tehén	16—24	
Bivaly	16—26	
Növendék	13—18	
Kicsontozni való	12—16	

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1921. augusztus 4.

Eladott:	Árak:
Jobb minőségű hátsó és csikó	26 drb 11000—16000
Könnyű kocsi (jukker)	35 14000—40000
Igás kocsi (nehéz nyugati fajta)	53 13000—55000
Igás kocsi, (könnyű)	135 9500—18000
Szamar	
Ószvér	1 3500—3500
Alarendelt minőségű	206 1600—9500
Vágó	78 500—5230
Összesen	592 drb.
Eladatlan maradt	822 drb.
Felhajtatott	1414 drb.

Irányszat: lanya. Székesfővárosi vágóra vásároltatott 71 darab. Vidéki vágóra vásároltatott 5 darab.

Wieni sertésvásár.

(A Magyar Mezőgazdák Állattértekészítő Részvénytársasága wieni sertésbizományi osztályának jelentése.)

Folyó hó 2-iki fővásárra felhajtott 429 drb hussértés, 1260 drb zsirsértés, összesen 1689 drb. Pófelhajtás 208 zsirsértés volt. Vásáron kívül érkezett 360 drb. A vásár irányszata élénk, felhajtásra került összes sertések eladattak. Árak: I. rendű 240—244 K., középpminőségű 230—240 K., öreg zsirsértés 225—235 K., szedett sertés 230—240 K., hussértés 230—240 osztrák korona. Folyó hó 4-iki pótvásár felhajtása 605 drb volt irányszat élénk, az árak 5—10 osztrák koronával emelkedtek.

Wieni vágómarhavásár.

(Magyar Mezőgazdák Állattértekészítő Részvénytársasága wieni marhabizományi osztályának jelentése.)

A folyó hó 1-iki hétfői fővásár felhajtása Romániából 257 drb. Magyarországból 523 drb., Jugoszláviából 12 drb. Ausztriából 890 drb, összesen 1682 drb volt. Lanya irányszat mellett a következő kótekek fordultak elő: ókor I. o. kivételes 125, I. o. 115, II. o. 100, III. o. 80 K., kicsontozni való 50—60 K. Tehén: I. o. kivételes 110, I. o. 90, II. o. 80, III. o. 70 korona. Bika: I. o. kivételes 90, I. o. 80, II. o. 75, III. o. 70, kg-ként osztrák koronákban. Folyó hó 4-iki pótvásár felhajtása 426 drb volt. Élénk forgalom mellett az árak változatlanok maradtak.

Zöldségfélék és gyümölcs.

Napiárak kicsinyben a budapesti vásárocsarnokban 1921. augusztus hó 5-én.

Sárgarépa, zöldjével kg-ja 10—13 K., csomója 2—4—korona, Petrezselyem zöldjével kg-ja 14—30—K., csomója 2—10—K. Zeller új. drb-ja 150—250 K. Kalaráb I. drb-ja 180—220 K. Kalaráb II. 120—160 K. Vöröshagyma makói kg-ja 9—K., közöns. kg-ja 8—9—K. Fokhagyma új kg-ja 30—32 K. Paradicsom érett kg-ja 4—5 K. Tengeri drb-ja 120—2 K. Paraj tisztított kg-ja 7—8 korona. Sóska kg-ja 4—8 K. Retek fekete kg-ja 12—16—K. Zöldpaprika apró, hegyes drb-ja 30—40 fill., tölténivaló drb-ja 080—180 K. Kelkáposzta I. kg-ja 12—15 korona, kelkáposzta II. kg-ja 9—11 K. Saláta fejes I. r. drb-ja 4 K., II. r. drb-ja 350 K. Zöldbab kg-ja 12—15 korona. Vajbab kg-ja 16—20 K. Vöröskáposzta kg-ja 8—10—K. Tök hazai kg-ja 250—3—K. Ugorka hazai kg-ja 10—15—K. Fejeskáposzta I. kg-ja 7—8 K., II. r. kg-ja 6—650 K. Karfiol kg-ja 10—20 K. Görögdinnye fajd. kg-ja 10—12 K., közöns. kg-ja 8—10 K. Alma válogatott kg-ja 15—24 K., közönséges 10—14 K. Körte válogatott kg-ja 24—35 K. Körte közönséges kg-ja 14—20 korona. Szőlő új. kg-ja 32—40 K. Barack kajszin kg-ja 36—40 K., őszl. kg-ja 30—20 K. Ringló nemes kg-ja 18—28 K., közönséges kg-ja 8—14 K. Szilva vörös és kék kg-ja 7—10 K., berzencei 10—15 K.

Baromfi és tojás.

Napiárak kicsinyben a budapesti vásárocsarnokban 1921. augusztus hó 5-én.

Élő csirke, rántanivaló, párja 70—110 K., élő csirke, sütnivaló, párja 120—170 K., élő hizott kacsa, liba kg-ja 75—80 K., tisztított hizott kacsa, liba kg-ja 80—95 K., élő sovány kacsa párja 90—160 K., élő sovány liba, párja 260—300 K., élő tyúk, párja 160—200 K. Tojás drb-ja 320—350 K. Marhahus hátulja kg-ja 38—80 K., marhahus eleje kg-ja 14—55 K. Borjúhus hátulja kg-ja 60—80 korona, borjúhus eleje kg-ja 36—72 K. Friss sertésus kg-ja 68—110 K. Szalonna olv. való kg-ja 116—124 K., szalonna füstölt kg-ja 120—130 K. Háj kg-ja 130—136 korona. Sertészsír kg-ja 136—140 K. Füstölt kolbász kg-ja 100—140 K., füstölt sertésus kg-ja 120—160 K. Juhhus hátulja kg-ja 60—64 K., juhhus eleje kg-ja 52—56 korona.

Gyapju.

(Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Gyapjuosztályának jelentése.)

A gyapjupiac üzletlen, az irányszat igen lanya, kótekek elvétele 52—56 korona körül mozgottak.

Bőr és faggyu.

A német aukciókról, de meg a többi külföldről Budapestre érkező hírek erőteljes áremelkedésekről számolnak be, olyanokról, hogy egy kiló nyers marhabőrt immár külföldi jobb kidolgozású bőrnél a magyarországi áru jelentékenyen kevesebbet ér és még a fuvardíj, kivétel illeték stb. is beszámítandó, de még így is jelentékenyen alul maradtak a budapesti árak a külföldiekhez képest. Mert ha a rosszabb kidolgozású és kezeletért 30, fuvardíjért és egyéb költségeikért 10 százalékos, összesen tehát 40 százalékos számunk is le, akkor is 85 koronáig terjedő árakat kellene a nyersbőrtermelő magyar meszárosoknak egy kiló nyers marhabőrt kapniok. Ezzel szemben a folyó héten 65—68—70 koronát áztettek tarka marhabőrt és 5 K-val kevesebbet magyarért és bikabőrt. Borjubőrt 85—90, juhbőrt 13 koronát fizettek kilónként. A bőrárak tehát a nemzetközi viszonylatban 10—15 koronával alacsonyabbak. Vidéken a marhabőr 45—50 korona, juhbőr 10—12 korona, borjubőr 50—65 korona kg-ként zöldsúlyban. A sertés- és marhazsírdekmerek piacán a múlt heti szilárdság ezen a héten is tartott. Fizettek ugyanis szalonnáért 96—98, sertészsírért 106—108, faggyúért 20—50 koronát. Vidéken faggyu 20—44 korona.

Bor.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete borértékesítő osztályának jelentése.)

A borárak — utolsó jelentésünk óta — emelkedtek, ami részben a nagy hőség által okozta árokokkal, részben a megcsappant készletekkel van összefüggésben. A kivétel egészen jelentéktelen; a borforgalom csak a belső szükséglet fedezésére szorítkozik.

A szesz- és szeszeseitalüzlet.

A budapesti szeszpiac jegyzése immár a katasztrófális szárazság jegyében mozog. A felszínen lévő szeszarak azonban még távol állnak attól a nivótól, amelyre az 1500 koronás tengeri ár szerint fel kell emelkedniük, ha a veszelében lévő burgonya és cukorrépa termesztés a legközelebbi napokban kiadós, országos eső nem fog segíteni.

Eltekintve a fentiekől, a szeszfeldolgozóipart és a közvesztő szeszkereskedelmet erősen nyugtalanítja a f. hó 2-án megszavazott szeszadó törvény nyomán megalakulható értékesítő szerv, mert — úgy hírlik és ez már beedződött a köz tudatba is — hogy szeptember hó 1-től kezdődőleg kizárólag csak ezen szervtől lesz lehetséges vásárolni, illetve ez a szerv rendelkezik majd az összes szeszételek, tehát a szabadkésztetek felett is. Illetékes helyről ezt ugyan nem erősítették meg, de eddig még nem is dementálták.

A budapesti szeszpiac jegyzése adózott finomítványért 190 K., míg adózatlanért 90 K.; a vidéki finomítók 80 korona körüli árakat igényelnek finomítványért és 70 K. körüli árakat szabad nyersért.

A nemespálinkapiac is megszilárdult, valódi szilvóriumért 240 K., valódi törlőlyért és seprópálinkáért 215 korona és horvátort 300 K. körüli árakat igényelnek az árubirtokosok.

Az exportüzlet stagnál, annak dacára, hogy a valutáris viszonyaink külföldi érdeklődés esetében nem gátolnák az exportot.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

F. A. Nyírmada. 1. A nyulszapuka leghelyesebb vetési ideje a kítavasodás utáni idő, amikor a tavasziak vetését megkezdeni szokás. Kikelése után a nyulszapuka jó ideig nagyon lassan fejlődik, úgy, hogy a legtöbb részbe a nyulszapuka a védőnövény lekerülte után alig látszik meg a táblán. Ezért tapasztalatlan gazdák igen sokszor ki is szántják, amit kár megtenni, mert ha a védőnövény lekerülte után a nyulszapuka sora meglátszik, sikerült-e biztos, noha száraz nyár és 6sz után előfordul az is, hogy még a második év tavaszán is nagyon gyengén áll és csak a tavasszal beálló melegebb idővel indul hirtelen fejlődésnek. 2. Másutt is azt tapasztalták, hogy közvetlenül rozs alá leghelyesebb a zöldtrágyát közvetlenül a rozs vetése előtt leszántani; amennyiben a csillagfürtöt addig nem lehetne megbagyni, általános tapasztalat szerint ekkor jobb a zöldtrágyába valami tavaszt vetni, mint a több héttel a vetés előtt aláhozott zöldtrágyába rozst vetni. Egyébként nem baj, ha a csillagfürt el is vénül, mert a tapasztalat kimutatta továbbá azt is, hogy amennyire a viszonyok engedik, a zöldtrágyanövényt elvirágzása után akkor szántuk alá, mikor a magképződés már megindult, de a mag még nem fejlődött ki annyira, hogy csiraképes volna. 3. Tapasztalati tény továbbá az is, hogy sovány homokon a zöldtrágya teljes hatását csak akkor fejtheti ki, ha a zöldtrágyanövény alá, vagy annak leszántása után foszforsav- és kálitrágya is adatik. Azt azonban, hogy bizonyos adott esetben az a teljes trágyázás mennyiben lesz jövedelmező, ez csak az ott végzett kísérletezés dőnheti el. Nagyon is érdemes ezirányban próbát tenni. — r —

B. L. Dunaföldvár. Legközelebb két közlemény is hozunk a zöldtrágyázásról és azokat előre is figyelmeztetve ajánljuk. Amint a közleményekből látni fogja, a három nyomásos gazdálkodásnál könnyű volna a zöldtrágyázás felkarolása, ha az ugar nem már a gabonának lekerülte után képezne állandó legelőt. Mert ha az ugar nem lett volna legettetési kényszer alatt, abban lehetne a zöldtrágyanövényt természetesen. De mivel az ugar állandóan járja a jóság, jelen esetben a zöldtrágyázást megvalósítani nem lehet, mert ha olyan növény használható nek is zöldtrágyának, melyet a jóság nem legelne le, mégis tiprással tönkretenné. — r —

Ny. L. Magyaróvár. 1. Honkamp-Blanc: Über die Konservierung und Düngewirkung Jauchestückstoffes. (Arbeiten d. D. L. G. Heft 232. Schrecker: Az istállótrágya kezelése. 2. Cserháti: A műtrágyák okszerű alkalmazása. Kerpely: A műtrágyák helyes alkalmazása s számos német nyelvű könyv. Wagner: Künstl. Düngemittel. Schneidewind: Ernährung d. landw. Kulturpflanzen. Heinrich: Dünger u. Düngen. Bonsmann: Anleitung zum zweckmässigen Gebrauch der Handelsdüngemittel. Ottó: Düngerlehre. Honcamp: Düngung und Düngemittel. stb. — r —

L. Z. A jelzett célra még leginkább a rozsaburgonyát ajánljuk, már csak azért is, mert annak vetőmagja ezidőszert is még leginkább beszerezhető. Azt ajánljuk azonban, méltóztassék több helyről vetőmagot beszerezni és azok közül a legjobbat tovább szaporítani, mert a rozsaburgonya igen sok helyen nagyon degenerálódott, de azért vannak helyek, ahol a vetőmagkiválasztásra a kellő súlyt helyezve, azt régi jó bőrtérmségében fenntartották. 2. A kértzett célra leginkább az alcesuti tengerit lehet ajánlani. 3. A csemegetengeriből hiába ajánlanánk most különleges fajtákat, mivel magjuk forgalomban nincsen; meg kell elégednünk azzal a pár fajtával, amelynek magja a magkereskedelemben kapható. Kívánságaink talán még leginkább a Dolly Dutton feléne meg, de ezt sem találjuk árjegyzékekben. Tudunkkal a hatvani Növénynevelő R. T. Nagytelek, u. p. Hátvan, a csemegetengerikkel is foglalkozik, méltóztassék tehát ezirányban oda kérdést intézni. — r —

T. I. Annak okát, hogy kanjai nem fedeznek, mindezek szerint abban kell keresni, hogy a tulbó és a szervezetre petyhító kukorica etetése, esetleg a meg nem felelő tartás (mozgás hiánya) folytán a nemi ösztön csökken. Kevés a kílátás arra, hogy kanjait a mostani bugatásra sikeresen fel tudja használni. A nemi ösztön fokozása végett etessen naponta két kg. zab helyett egy kg. mal, de nem darálva, hanem szemesen. A gyógyszerkek közül a yohimbint lehetne igénybevenni. A „yohimbín kincsem” nevű készítményből, melyet a Chinoin gyár a gyógyszerárak utján forgalomba hoz, naponta, 5—6 napon keresztül 1—2 szürkő színű tablettát kellene egy kának beadni. — r —

WÖRNER J. ÉS TÁRSA GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, ALAPITTATOTT BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 48. 1867-BEN.

TELEFON: 14—69. **ELSŐRENDŰ SPECIÁLIS GYÁR:** Sürgőncim: **WÖRNER GÉPGYÁRA**

buza- és rozsmalmok, siló-, tárház- és szállítóberendezések, 591

portalanító- és szellőztetőtelepek, maláta- és árpatisztítóberendezések, gabonamos- és szárítóberendezések, pneumatikus gabonatisztítóberendezések részére. Transzmissziók.

LÓTARTÓK! Mindenféle lószerszámot Kollányi Testvérek szállítunk bármily mennyiségben.

Kollányi Testvérek
szőlőtartók és nyergesek
Budapest, IX., Viola-utca 48. Hívteléfono: József 63-09.

IJJ. HAASZ ADOLF
gépszijgyára
BUDAPEST, V.,
Csanády-u. 7.
(Világgrád-u. 37.) Telefon 23-43.

Ajándék raktárról, elsőrendű színbőr-
ből készült
gépszijákat
Vál-
vált kő- és varrószijákat
és más egyéb technikai bór-
cikkeket. 1033

Gőzkeszántást vállal:
Szolinszky Jenő
mérnök, bérszántó-vállalata 1049
Budapest,
VII., Damjanich-u. 46.
Telefon: József 109-74.
Távirati cím: Szoljen, Budapest.

BIRTOKOK
adásvételét eszközöljük és finanszírozzuk.
Tőzsdéi megbízásokat
legjobban fogadjuk.
SCHVARTZ GUSZTÁV BANKÜZLETE
BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 6. 896

SZÉLMOTOROK,
vizvezeték, 879
csatornázás,
szivattyúk stb.
KNUTH K.
mérnök és gyáros
Budapest, VII., Garay-u. 10.

Gépjavítás.
Motorokat, ipari, mezőgazdasági és
malmai gépeket **gyorsan és ol-
csón** javít külön javítóműhelyében:
WOHANKA R.-T.
GÉPOSZTÁLYA 1003
Budapest, V., Vilmos-császár-ut 76.

GROSZ BÖRFEDELLEMEZZEL
eivállaljuk avult zsindeletetők átfedését.
Kátránymentes, szagtalan, mázalkát nem igényel.
GROSZ SÁNDOR aszfaltgyár, BUDAPEST, V. ker.,
Vízafogó 1460. TELEFON: 90-49. 910

Mákot, borsót, lencsét,
legmagasabb napi árban
veszünk.
Mayer Henrik és Társa
vetőmagnagykereskedése
Budapest, V., Akadémia-utca 8. sz.
Telefon: 103-11. 1216 Sürgőnycim:
105-02. 1216 Vetőmag Budapest.

Zsákok és ponyvák
ujak és használtak
vétele és eladása: 1108
Miklós Mihály, Budapest, V., Arany-János-utca 24. sz.

Uradałmi intézők,
Gazdatisztek és
Gazdasági felügyelők
vetőmagvak, hüvelyesek és gabona-
neműek felajánlásával kitűnő mel-
lékjövedelemre tehetnek szert.
Érdeklődők kéretnek, hogy címüket a „Köztelek”
kiadóhivatalának „Mellékjövdelem
1217” jellegre beküldeni sziveskedjenek. 1217

Balatonalmádin főúri villa parkkal, 3 hold szőlővel azon-
nal eladó vagy más helyen levő hasonlóval elcserélhető.
Birtok 300 hold. 40 hold szőlő, idei természeli,
urasági lakás, gazdasági épületek, 150 hold buzatermő-
föld, 20 hold ákácus 10 éves, a többi rét és legelő,
2.500.000— koronáért eladó. — **Keresünk** sürgő-
sen **600 hold prima bérletet** ügyfeleink részére.
Nemzeti Közgazdasági R.-T., Budapest, IV.,
Gerliczy-utca 11. sz. 1214

BENZOL
finomított, vízfehér,
motorhajtáshoz
legtakarékosabb. Raktárról megrendelhető:
Nemzeti Kátrány-, Ásványolaj- és
Vegyipari Részvénytársaságnál,
Budapest, VI., Munkácsy-u. 3. Telefon: 163-64.

**KOLLARIT-
BÖRLEMEZ** TÁRSASÁG KÖZPONTI IRODA
SZAGTALAN PEDÉLLEMEZ
Régi zsindeletetők átfedését
KOLLARIT
BÖRLEMEZZEL
eivállal 1170
Általános Telítődő Vállalat
Ujpest, István-tér.

Viznyomású olajsajtókat
minden nagyságban, teljes
olajmalmai berendezéseket
bármilyen teljesítményre, a legbeval-
tább szerkezetben gyárt és azonnal szállít:
J. DIEFFENBACHER SÖHNE, EPPINGEN (Baden)
Különleges gyár gyümölcsészeti,
pincészeti és olajgyári gépek, víznyo-
mású sajtók és szivattyúk részére. 1055
Felvilágosítással szolgál a magyarországi vezérképvelet:
MOLNÁR és PINTÉR cég, Budapest, V., Árpád-u. 2.

SABORSKY EDE és TÁRSA, BUDAPEST
Szarvasmarha-, sertés-, borjú-, juhizmományi üzlete Budapest-
Ferenováros, Szurott sertés-, borjú- és husizmományi (kény-
szervágások) üzlete Budapest, Központi vásárcsarnok.
A fentemlítt előállatok és busneműek bizományi eladását
a Budapesti piacm legszelidabb feltételek mellett eszközöljük.
Vásári jeletésünk díjtalanul keltjük és minden szakér-
désben készséggel szolgálunk ugy levélbeli, mint távirati
felvilágosítással. 1170

Permetezők
és alkatrészek, rágáló,
raffia, összes gazdasági
cikk, olaj, kocsikenőcs stb.
SCHVARTZ JÓZSEF
és **TÁRSA**, Budapest,
Vilmos-császár-ut 53. 954

Cukorrépatermelők figyelmebe!
Ajánlok készletről előnyös áron, új, legelsőrangú
minőségű
répakocsikat
valamint
mezei vasuti vágányt és annak összes alkatrészeit
SCHLESINGER ALAJOS,
1134 BUDAPEST, V., VÁCI-UT 30/32.

BIBÓ KÁLMÁN Gabonakereskedelmi Részvénytársaság
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 14. szám.
Telefon: 107-23, 131-00.
Sürgőnycim: BIBÓKÁL BUDAPEST
Fiókok: Knying, Szilasbálhás, Devecser,
Zirc, Kaposvár, Debrecen, Berettyó-
ujfalu, Békésesaba, Miskolc.

Szállítunk és veszünk mindenféle terményeket, mag-
vakat és takarmánycikkeket.

Sertés-, Marhahizlalo és Nagyvágo R.-T. Elvállalja saját telepein sertések bérhizlalását, előleget nyújt
BUDAPEST-KÖRÁNYA, Máza-tér 5-6. sertésekre, eleségre, eleséget előlegez, bérbe ad szál-
Telefon: József 90-30. lásokat, egyes aklokat rövidebb időre is a legelőnyö-
sebb feltételek mellett. Ajánlja továbbá sertés detail-üzletét, hol prima,
másod rangú lajverőket, valamint kőnyebb prima malacok napi áron kaphatók. 1195

Sürgőnycim: „Állhizó Budapest”
Központi iroda:
Budapest, V., Hold-utca 1. sz.
Telefon: 180-33., 180-34.

OLYAM.
gy a valutáris
nem gátolnák
TEK.
yesebb vetési
vasziak veté-
nyulzapuka jó-
legtöbbször a
alig látszik
igen sokszor
ha a védőnö-
glátszik, sike-
előfordul az
nyon gyengén
dóvel indul
szalták, hogy
rágyát közvet-
iben a csillag-
nos lapasztal-
lami tavaszt
láhozott zöld-
ha a csillag-
tatta továbbá
edik, a zöld-
suk alá, mikor
még nem fej-
b. Tapasztalati
a zöldrágya
vagy a zöld-
fán foszforav-
bizonyos adott
lesz jövdelei
döntheti el.
— r —
személyt is
is figyelembe
gja, a három
zöldrágyszak-
nak lekerülte
gar nem lett
tette a zöld-
art állandóan
ast megvaló-
szálhatatnak
éne le, mégis
— r —
k: Über die
kstoffes. (Ar-
istállótrágya
alkalmazása.
sa s számos
Düngemittel.
kulturpflanzen.
Anleitung zum
emittel. Ottó:
gezüttel. stb.
H. S.
szaburgonyát
k vetőgumója
k. Azt ajánljuk
gumót besze-
porítani, mert
n degeneráló-
gumókiválasz-
bőtermőség-
ginkább az al-
negetengeriből
mivel magjuk
k azzal a pár
elemben kap-
Dolly Dutton
kekben. Tud-
gyielek, u. p.
k, méltóztas-
— r —
eznek, minde-
bő és a szer-
a még nem
őszön esők-
mostani buga-
őszön foko-
helyett egy
A gyógyszer-
A „yohimbin
pinoin gyár a
aponta, 5-8
k kellene egy
W-n dr.

ATOTT
EN.
PGYÁRA
591
ó- és
ziók.

Hirdetmény.

Makó rendezett tanácsa város tulajdonát képező téglagyári körkemenében égetett ezidőszerint **300.000 drb I-ső rendű építő- és mintegy 600.000 drb II-ső rendű építőteglát** áll eladásra rendelkezésre. Az I-ső rendű építőteglát Makón, a városi téglagyárnál átadva 100 drb-onként 180 korona, a II-ső rendű építőteglát 160 korona árban van megállapítva. Nagyobb vételnél esetleg árengedmény adatik. Venni szándékozók ajánlataikkal Makó város gazdasági hivatalához forduljanak. Makó, 1921. évi július hó 27-én.

1208

Pákh h. polgármester.

Kösznet, tüzfát, faszenet

vagontelepekben megbízhatóan szállít:
Bartha Béla tüzelőanyaggyároskereskedő,
Budapest, V., Vilmos-császár-út 78.
Telefonszám: 130-31. Sörgöncyim: Babé.

Zöldségaszalás.

Irtó: Buchta Győző. Bérmentes
küldéssel 7-50 kor. "Páris" r.-t.
könyvszálya, Budapest, IX.,
ÜDÖI-ut 25. szám. (Köztelek.)

KOMNICK-féle 40-45 és 80-100 HP. MOTOREKÉK,
MACLAREN-féle magajáró és kétgéprendszerű GÖZEKÉK,
FAHR-féle MAROKRAKÓ- ÉS KÉVEKÖTŐÁRATÓGÉPEK,
FLÖTHER-féle FOGATOSEKÉK, KULTIVÁTOROK, JÁRGÁNYOK,
SZECSKA- ÉS RÉPÁVÁGÓK, DARÁLÓK, GÖZ- ÉS MOTOROS-CSÉPLŐK,
BOLINDER-féle NYERSOLAJMOTOROK és LOKOMOBILOK
prompt szállításra, jutányosan kaphatók

FLEISCHL SAMU CÉGNÉL, BUDAPEST, V.,
Nádor-utca 28.

Mindentéle kisebb gépek és eszközök. Műszaki cikkek. Olajok
és egyéb kenőanyagok. Díjtalan mérnöki kiküldés.

247



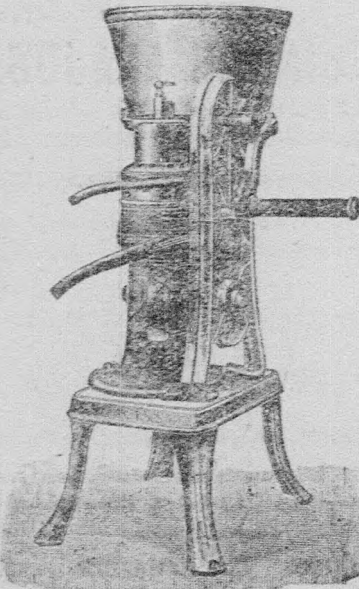
Garantáltan tisztán bőrből
**munkásbakancs
és finomabb cipők**

legolcsóbb nagybani árban közvetlenül
éggemnél vsárolhatók.
Gazdaságok, szövetkezetek
sok pénzt takarítanak meg,
ha mintáimat megrendelik. 1149

Nem tetszőt
visszaveszem!

Ardó József
cipőnagykereskedő,
BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-út 43. sz.

Telefon: 16-34.

Tejgazdasági gépek,

tejszeparátorok, vaj-
köpülők békeminőségben, világ-
szerte elismert kiváló teljesítmény-
nyel, előnyös árakon raktárról
szállíthatók.

Minden gazda okvetlen sze-
rezze be tejgazdasági gépün-
ket, mert az ára a fokozott
vajhozamból rövid idő alatt
megtérül!

Ajánlattal készséggel szolgál:

Fehér Miklós Gépgyár R.-T.
Budapest, V., Váci-ut 80. szám.

Kérje legújabbban megjelent tej-
gazdasági gépárjegyzékünket. 203

ÉBER ERNŐ, TOEPLER OTTÓ és Társai
gazdasági üzem és iparfejlesztő vállalat

BUDAPEST, V., Széchenyi-utca 1.
TELEFON-SZÁMOK: 97-99. és 94-20. Távirat-cím: F E R A X Budapest

Vásárol saját számlára, értékesít megbízásból

gabonát,
repcét,
gyapjút,
élőállatokat.

886

Szállít a gazdaságok részére legjutányosabban

erdélyi fehér jármosokrót,
nyugati fajta fejőstehenet,
gépszíjat, gépolajat, gépszirt,
gabonaszakot, ponyvát és kötélárut.

LEGÉSZSZERÜBB GAZDÁLKODÁS

szántási munkálatokat

40 HP „RÁBA” motorekével

végezni. Aki „RÁBA” motorekével szánt, tudja mily csekély
a benzinfogyasztása és munkateljesítménye mily
elsőrangu. Ára jóval olcsóbb a külföldről importált gépeknél.
Leírással és árajánlattal készségesen szolgál a vezérképviselőt:

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, V. KER., VÁCI-UT 80.

LÁNG L. GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST 56.

Szesz-, élesztő-, keményítőgyárak gépészeti berendezése.
Stabilgőz gép. Gőzkazán. Dieselmotor.

Magyar Vadkiviteli Vállalat R.-T. Budapest, IX., Tóth-Kálmán-
utca 8. szám. (Hűtőház.)

Telefonszám: József 18-61.

Sörgöncyim: Vadhus Budapest.

Lőtt vadat minden meny-
nyiségben átveszünk s ezért a legmaga-
nyiságban sabb árat fizetjük.
Szállítóinknak kívánatra minden összegű vadakat nyújtunk. Nagyobb
vadászati eredményeket saját közegünk által a legközelebbi
vasúti állomáson átvétetünk. A szállítmányok értékét az átvétel után azonnal ki-
egyenlítjük. Üzletfeleink löszerszükségeit gyári árban beszeresz-
zük. Löszerszükségletnél a töltények nagysága és a seretek száma közlendő. 1133

Szánt!

Arat!

„SIMMERING”

Kétvasu kézi motoroseke

12 lóerős, 2 hengeres benzinmotorral, napi teljesít-
mény 3-4 magyar hold, benzinfogyasztás holdan-
ként 9 kg., egy hold felszántása kb. 400.— korona.

DÉNES B. RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., VILMOS-CSÁSZÁR-UT 61. SZ.

Csépel!

1144/a

Vontat!

Lányi és Weitzenfeld, Budapest,
VIII., Rökk-Szilárd-utca 18. Telefon: József 53-04.
VAS, vasárak, lemez, drót, patkó, dobsin,
KOCSIKENŐCS, gépszir, olaj, benzin,
KÁTRÁNYPAPIR, fedélmáz, carbolineum,
RÉZGÁLIC, raffia, kénpor, 1198/a
MŰSZAKI CIKKEK, tömitések, szerszámok,
Gazdasági gépek és mindenféle gazdasági szükségletek.

Bérszántást
elsőrangú angol gyártmányu, kétgéprendszerű
GŐZEKEVEL és MOTOREKÉVEL
MÉLTÁNYOS ÁRON VÁLLAL 203
FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T.
BUDAPEST, V., VÁCI-UT 80. SZÁM.

Aratógépek,
fűkaszálók, ekék, darálómalmok, összes gazdasági gépek, szivattyuberendezések, kutak
legelőcsébb beszerzési helyje 406
Farkas J. és Tsa
Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 61/T.

ZSÁKOK, PONYVÁK kölcsön és eladás. **NAGEL ADOLF** Szőlőkötöző fonalak. **NAGEL ADOLF** szék- és ponyvagár és kölcsönintézet Budapest, V., Arany-János-u. 16. Pókok: FIUME, ZAGREB, TRIEST, WIEN. Telefon: 35-92, 80-82, 104-10, 164-00, 17-79. Sürgőnycim: NAGEL. 881

Raktárról szállítok: 1143
1^a gépsziját, varró-, kötősziját minden méretben békeminőségben, továbbá **gépkenőanyagokat, svájci szita- és daraselymeket** minden számban, az összes **malom-szükségleti és műszaki üzemcikkeket.**
Cégem közismert a legelőnyösebb feltételeiről.
FARAGÓ JÁNOS BUDAPEST, VI., Gyár-utca 7. sz.
TELEFON 64-18.

ÁLTALÁNOS SZÉNKERESKEDELMI VÁLLALAT
BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRUT 5/b.
Telefon: 48-77. 512 Sürgőnycim: Szénvált Budapest.
Szállítunk bármely magyarországi vasutállomásra:
faszenet, tüzfát, meszet, import kőszent, kokszt, antracitot és kovácsszenet.

Gazdák és uradalmak figyelmébe!
Szállítunk és veszünk
mindenféle terményeket, magvakat és takarmánycikkeket. **Gazdák terményeit bizományi eladásra vállaljuk** a legelőnyösebb feltételek mellett. Bevásárlók adják le ajánlataikat minden körzetből és minden helységből referenciákkal ellátva. 1123
Duna-Rajna Kereskedelmi r.-t., Budapest, V., Sas-u. 3. Sürgőnycim: Drinex, Budapest

GŐZEKE részleteket mindenféle gyártmányu gőzekéhez készít és szállít precíz kivitelben **acélfogaskerekeket, fémcsapágyakat, tűzszekrényeket, ekevasakat stb. SODRONYKÖTELEKET** Eladó: 5-6s „KEMNA”. eke altalajturóval. 1114
SZILÁGYI és DISKANT gépgyára, **Miskolcon.**

Ifj. Kelemen és Társa műszaki, vegyipari és vasárucikkék
Budapest, VI. ker., Gyár-utca 25. szám.
Alapított: 1909-ben. Telefon: 51-29.
Szállítunk raktárról legújtanosabban:
Grafitos asbest és kender-tömitéseket, fehér asbest-zsinór, Gépolajak, gépszir, kocsikenőcs, Géphajtószijak, varrószijak, Csapágyfémek, la csiszolóvászón és korongok, Kátrányfedőlemezek, rongyból 120-as 10 méter tekercsekben a 270 K.
1125 Különféle szerszámok és szerszámgépek stb. Legújtanosabb árajánlattal készséggel szolgálunk.

Vámörölómalmokat, Gazdasági malmokat, Kereskedelmi malmokat, Cseremalmokat
rövid idő alatt berendezünk.
Építkezési és berendezési tervrajzokat, részletes költségvetést és jövedelmezőségi kimutatást mérsékelt díjazás mellett készítünk 390
WOHANKA és TÁRSA utóda r.-t. **GÉPOSZTÁLYA** BUDAPEST, V. ker., Vilmos-császár-ut 76.

Viznyomásu olajsajtókat, Olajmagzuzókat, Olajmagpörkölőket, Olajpogácsasajtókat, Hajalójáratokat
azonnal raktárról szállítunk.

Eredmény teljesen biztos!
A m. kir. földmívelésügyi minisztérium 25702/1921. VIII. I. számú rendelkezésével engedélyeztet a több éven át a legnagyobb lisztipar-mai-járványok idején is legbiztosabb sikerrel kipróbált szabadalmazott
badacsonyi rézkénpor
Gyártja és magrendeléseket elfogad a **BADACSONYI RÉZKÉNYPGYÁR, Tapolca** (Balaton mellett). 1064 Óvatos gazda meghozatja a „BADACSONYI RÉZKÉNYPORT”.

Valódi DEERING-féle
fűkaszálógépek, marokrakóaratógépek és gyűjtőgépek,
ugyszintén Deering-gépekhez való összes **alkatrészek**
997 méltányos árakon azonnal szállíthatók.
PROPPER SAMU mezőgazdasági gépüzlete, Budapest, V., Vilmos-császár-ut 52. szám.

IRUSMŰVEK MAGYAR KÖZPONTI MŰSZAKI IRODA
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY-U. 21.
TELEFON: 97-62. 1028 Sürgőnycim: IRUSMŰVEK.
Specialitásként szállít azonnal: 4- és 3-vasu
Herkules motorekét
A modern technika legelőkéletesebb alkotása.
Szánt Arat Csépel Vontat
Óránként felszánt 1 kat. holdat, benzinfoyasztás holdanként 8 kg. Bármely kötött agyagtalajban vagy laza homoktalajban kifoasztalan munkát végez. Könnyű, egyszerű kezelés, nagy teljesítmény, minimális üzemköltség. Elsőrendű referenciák. Legmesszebbmenő jótállás. Képes ismertető árajánlat ingyen és bérmentve!

Störkel
1921/46. szám
1028-1029. la-

OLYAM.
Ársai
Alalat
ca 1.
Budapest
ból
886
an
árut.
DÁS
ével
sekély
nye mily
gépeknél.
R.-T.
EST 56.
endezése.
motor.
Tóth-Kálmán-
(Hűtőház.)
Budapest.
ért a legmaga-
arat fizetjük.
unk. Nagyobb
a legközelebbi
an azonnal ki-
beszeréz-
közlendő. 1133
arat:
G“
ke
jesit-
ldan-
rona.
SASÁG
61. SZ.
nést?

1921/46. évi
1028-1029. la

Eladás

Sajt készítés egyszerű, Urtilka Sajt védjegyű sajtjával. Üvege 20 és 100 korona. Rész laboratórium, Kiskunhalas. 7869

Lóherfejű „Monitor” eladó, esetleg bérbeadó. Illés Béla, Eger. 7938

Birtok. Debrecenben, egyetem, gazdasági akadémiá között, négy szobás tanfolyam, épületekkel — fekete homok — azonnal kiadó. Feresbe útra, vasútállomás. Tulszjónos: Benkő Ernő, Csepel-út 19., csak szöbellel tárgyal. 7948

25 HP. Fowler garnitúra felszereléssel eladó. Ajánlatok Kord, Budapest, V., Zsigmond-utca 24. intézőndök. 7946

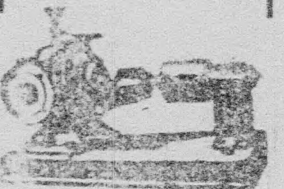
Tápiógyörgyén. Sinka János vendéglő eladó. 500 négyzetméter földesszel, 12 öles anyasóly, 2 szoba, még külön két melléképület, 2 drb pálinkafőzőüst, melyek az évek nagyobb részében üzemben vannak, közvetlen mellette 30 holdas állóvíz tó. 7949

Eladó azonnal egy 8-as magánjáró eséplőgarnitúra vagy azonnal menne nagyobb üredalomhoz is eséplő. Sörgőrs rússzt Bálint Károly, Csepel-út, Kert-utca címre kér. 7954

FAZSINDELYT, dekrét, lécezt, épület, fát, keréklopát és kőllőt, fuvillát és gereblyét, nyírfarudakat és mindennemű szerszámot állandóan raktáron tart és legelősebben szállít Grünwald Testvérek Faipari Kereskedő cég. Pápa. Telefon: 35. Alapított 1858-ban.

Az OMGE könyvkiadóvállalat kiadásában megjelent: **Baromfitenyésztés** — 256 szövegábrával — Irta: Winkler János a Baromfitenyésztők Országos Egyes. titkára. Ára bérmentes küldéssel 120 kor. „Patria” r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-út 25.

CSILLAG GYULA szivattyú- és gépgyára, Budapest, V., Tisza-u. 8. Telefon: 170-15.



Uradalomak és gazdák figyelmébe! 899/a Körforgó szivattyúk konyhakertészet iocsolására, rengeteg mennyiségű víz szállítására. Tízoldozatok, különféle szivattyúk, gépek, lejtőkoscsik és tiltószivattyúk speciális gyártása.

ELADÓ GEPEK! Gézlokomobilok: Lanz 40 HP komponnd és különféle gyártmányú 6-8-10 HP. Szilab gézgek: Láng 100-120 HP komponnd kondenzátoros, szelepes vezérművel, Julius Hock 40-80 HP komponnd kondenzátoros, 9 légkörös kazánal, Ganz W. D. motoreke, 80 HP hatvan, 24 HP Wolszka szerszámolajmotor, 20 HP szivógéz-generator, eséplőgépek, 42^h Umráth, 54^h Shuttleworth, Northern új prizmasz esztergápadok, 1000 mm. osztaóvó-ságu, komplet darálómalom állványal minden méretben, valamint mindennemű malomgépek és transzmissziórészek minden méretben kaphatók, gépjavitást és szerelést jótállás mellett vállal. 1109 Király Gyula gépgyára, Budapest, IX., Ráday-u. 24.

Gőzeke-sodrony-köteleket minden méretben, eredeti német gyártmány, elkészítve jutányos árban szállít. **Dénes B. Részv.-Társ.** Budapest, VI. ker., Vilmos-császár-út 61.

Patkányok és egerek, mezel egerek stb. néhány óra alatt jótállással kipszirtathatók mérgezőkötű „VULKANKOCKÁK” által. Kapható 50 és 100 koronás eredeti dobozokban utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett, használati utasítással. 1126 **Özv. Reiner Gézáné,** Budapest, VI., Cseugy-utca 84. sz. Telefon: 86-80. Ugyanott patkányok és egerek kiirtása jótállással. 1126. Nagyobb rendelésnél árengedmény.

Vétel **MATTYÓK** ALADÁR okl. mérnök **ORSZÁGOS KÖZVETÍTŐ VÁLLALATA** BUDAPEST, IX., Lónyay-utca 45.

KERES vevői részére 887 kisebb-nagyobb birtokokat.

Bérlet 1000-2000 holdas birtokot keresek bérbe f. évi őszi átvételre ügyfelem részére, közel vasúthoz. Taljes címmel és részletes leírással kell ajánlatokat vessek figyelembe. Közzvetítő díjment. Cím: 7898^h szám alatt a kiadó hivatalban. 7898 **400-1000,** egyezer hold bérletet keres Aszalos, Öreglak, Somogy m. 7917 **Bérlet,** 600 holdas átadó, országútmentén, vasútállomáshoz 2 kilométer távolságban. Felvilágosítást ad Lampert Gyula, Seregélyes, Fejér megye. 7918 **Karcagon** 500 katasztrális holdas, 3 tagban lévő birtok esetleg felszereléssel együtt bérbeadó. Adler Jakabné, Karcag. 7911

Gabonatisztító rostákat minden nagyságban és a legelősebbe kivitelben a legelősebbe árban szállít. **Fehér Miklós Gépgyár R.-T.** Budapest, V., Váci-út 80. szám. 909

150 drb szopósmalac, 1009 5-6 hetes korban, akár továbbtartásra, vagy pedig mint pecsenyemalacok eladotnak. Megtekinthetők és érdeklődőknek bővebb felvilágosítást nyújt a Győrűi Gazdaság intézősége, u. p. Ibafa, Baranya m., vasútállomás Almamellék. Kaposvár-szigetvári vasútvonal.

Kéteprendszerű gőzekkel bérszántást vállal **HAJDU LÁSZLÓ** okl. gépészmérnök, Budapest, VIII., József-körút 49. 1048

Fehér erdélyi import fiatal jármos-ökröket, továbbá megrendelésre valódi fordai és szászregeni 2-2½ éves ökrötínokat legjutányosabb napi árban, vevő választása szerint szállít békéscsabai telepről. 1211 **Élőállat és Gazdasági Kereskedelmi Vállalat** Budapest, VIII., József-utca 35. szám. Telefon: József 66-43. Sörgöncim: „Jármos” Budapest.

ELEKTROMOS világítási és berendezések erőátviteli tervezése és építése, malmok, uradalomak, kastélyok, fűrésztelepek részére. **Dynamók, motorok, akkumulátorberendezések,** elektr. üzemi szivattyúk, jéggyári berendezések, gőzgépek, mezőgazdasági gépek szállítása, üzembehozatala. 356/a **SZÉKELY és TÁRSA** Budapest, Liszt-Ferenc-tér 8. szám.

Eredeti STOCK motoreke raktárról azonnal szállítható. 1015 **Gazdaságberendező és Motoreke R.-T.** Budapest, VI., Vilmos-császár-út 45. sz.

FOKOZZUK GAZDASÁGAINK JÖVEDELMÉT! Telefon: 97-82 **„IRUS-MÜVEK”** MAGY. KÖZPONTI MŰSZAKI IRODA Budapest, VI., PODMARICZKY-U. 21. Sörgöncim: IRUSMÜVEK. Specialitásként szállít azonnal: **LEGJOBBAN BEVÁLT SZAB. „IRUS” DARÁLÓKAT** és **MALOMBERENDEZÉSEKET** az összes gazdasági magvak, szálas és rostos termények feldolgozására. Bárki által kezelhető, kevés helyszükséglet, bármely épületben felállítható. **Különleges DARÁL, ŐRÖL, CSIRÁTLANIT, HÁNTOL.** kivitel: Speciális gépeink részére **GAZDASÁGOK, KÖZSÉGEK, SZÖVETKEZETEK** stb. tekintélyes jövedelmet biztosítanak. Előrendelő referenciák. Legtöbbszörbismeg jótállás. Képes árjegyzék, költségvetés ingyen és bérmentve. 945

KOLLARIT-BÖRLEMEZ a jelekör legjobb és legtartósabb teőlemeze. 12-15 évi használatban. 1092 Kapható: **Rafael Oszkár és Tivadar** vas- és műszaki nagykereskedőnél, Budapest, V., Berliini-tér 4. Csak az a valódi, amely a címével van ellátva!

20 HP gőzekekészlet eredeti angol gyártmány, kétepes rendszer, compound gépezettel, sekély- és mélyszántású ekékkel, lajtokkal, sodronykötekekkel, szivattyúkkal, gépészlakóháddal, gyárilag kijavítva, igen előnyös árban azonnal szállítható. **Fehér Miklós Gépgyár R.-T.** Budapest, V., Váci-út 80. szám. 909

Clayton-Shuttleworth-féle 6. számú GÖZLOKOMOBIL olcsón eladó. Értékenni 1-3 óra között. **Kénoszt, Budapest, VI., Bajnok-utca 1. szám.** 1213

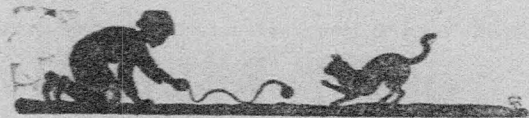
Ormándy János mezőgazdasági kettős számtartásának könyvvelti nyomtatványai már elkészültek, azok beszeresethők vállalatunk nyomtatványkezelő osztályában. **Vonatkozó árjegyzék ingyen.** **„PÁTRIA”** IRODALMI VÁLLALAT ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 25. SZÁM (KÖZTELEK).

MOTOREKE kerestetik megvételre. Ajánlatok közvetlenül a Jánospusztai Uradalom és Ipartelep R.-T.-hoz Nógrádverőce küldendők. Az ajánlatban részletesen közlendő a lőerő, az ár, milyen gyártmány, mely évben épült és mennyi a benzinfogyasztás holdanként a szántás mélysége szerint és hány barázdás az eke. 1210

ZSÁK, ponyva, zsinegáru kapható: 1018 **SCHILLINGER MIKSA** R.-T., Budapest, Rudolf-rakpart 7. sz. Zsák- és ponyvaköcsönzés.

Triórök marott sejtékkel minden gabonatisztítására. **Cseplőgészítők.** 878 **Tőrekrosták. :: Mindennemű lyukasított lemezek.** **Stahel és Lenner** triór- és lemezlyukasztógyár r.-t. Budapest, VI., Országbíró-utca 44-46.

VFOLYAM.
vitelben.
ések.
EPET
adú minőségben,
n mennyiségben,
továbbá 469
laüveget,
látatételben, rak-
tárról szállít:
HELD ARMIN
eg, porcellán,
- és cserépedény
ári raktárai:
apest—Kőbánya,
zsa-utca 19-23. sz.
ce-
arpa
Imre
ynemesítő
zentgról.
1104
ONYOR
is. 1172
ben eszeleksz
mozdonyt vesz.
resarnok előtt.
BUDAPEST, VI.,
Váci-út 113. sz.



Az eredmény fényes.

„Thürpil nélkül nem tudok borjut felnevelni.”
K. H. földbirtokos, B. ben.
Előzetesen használva, Thürpil kitűnő szer háziállataink verhasa ellen.
Thürpil ára egész adag M 12.—, fél adag M 6.20, kapható állatorvosoknál és gyógyszerárakban.
„Nützliche Winke für Tierzüchter” művet ingyen és bérmentve küldi Cl. Lageman, Aachen. Főraktár: Török József, Budapest, VI., Király-u. 12. 9532/2

Allatok

Fajviszlák, két darab, két tőke, tízben idomítás, eladók: Simon Béla, Porpác, 7914

Elváltatunk azonnali átvételre 40-50 drb 2 éves tőke vagy haszi feles tartásra. A jóság novemberig kitűnő mezői legelőre és télen a gazdasági jószágokkal egy koszon istállóban telelne. Május 1-én történne a felezés, de kívántra külön pénzért ugyanazon 16 hónap 1922 november hó 1-ig legelőre. Ajánlatok kéretnek Hecht Ignác intéző, Sörgöncymező, Nógrád megye, 7821

Tenyészkosok rombolókat, kb. 30 drb., eladók a Pa-Bélahalmi gazdaságban. Nógrád m. Posta Csécső, 7888

Tenyészbika, hollandi tellér, fekete-tarka, 3 éves, eladó a Pa-Bélahalmi gazdaságban. Nógrád megye, posta Csécső, 7889

Lippizai szürke, 2 drb., heréli, eladó behajtott koszói eladó a Pa-Bélahalmi gazdaságban. Nógrád megye, posta Csécső, 7890

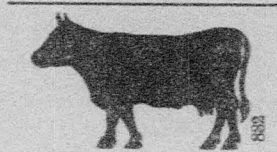
Eladó egy drb 15 éves, kibérelt Furióso 25-és származású pejmen, 168 cm magas, ára 80.000 korona. Purgly Jánosnál, Mezőkövesdhez, Csanád megye, 7891

Gazdaságomban eladó állatok: 40 drb. fiatal, elsőrendű, fehér jármosok, 16 drb. 2-3 éves tarka tőke, 16 drb. fiatal szimmentáli tőke és 2 drb. 2 drb. két éves szimmentáli tőke, 4 drb. igálói, 50 drb. 2 1/2 éves mangolica tenyészkoca. Feles falára és tartásra kiadnak 104 drb. elsőrendű tenyészkocát és 12 drb. kant. **Gazdasági eszközeimből eladó:** Egy 8 sz. MÁV. csécsői szőlőszőlő, összes felszereléssel és új szőlőkkel, egy teljes kovacsomóhelyberendezés, 3 drb. kévekötő-aratógép, 3 drb. járgány, hozzá szecskák és repavágók, takarmány- és szalmagép, 3 drb. függőleges kődaráló, 2 drb. tárcsaberona, 4 drb. vótógép 20-soros, továbbá mindenteljes gazdasági eszköz és szekerek. Cím: Lakatos Albert, posta és tévirda Mezőgyán, Bihar megye, 7892

Befognivaló fiatal — fehér, fekete — kóros vagy tarka **ökörök** és **járomosok** **tesztek**. Legálább 10 darabot kitűnő és azca felüli mennyiségű jószágra részletes (tájára, korra, párenlyra, elsőszülőkgrammonkénti) Árs stb. vonatkozó **sürgős** ajánlatokat kérek: **Tokaji N. László**, Budapest, VIII., Stáhly-utca 5., 15. Telefon: József 54-44. 7933

100 drb szarvasmarha, 300 drb. birka részére ószi legelő, továbbá azok teleltetésére szükséges épületekkel, gyepszóna, tavasszalma, tavaszörök, tengetiszár, cukorrépafej, szárított répaszelettel, melisszal rendelkezem, ezekre vállalkozást megköszönök szerint. Ajánlatok Nagyöregmajori bér gazdaság, Kőtelek. Telefon: Kőtelek 5. J.-N.-K.-Szolnok m. 7945

Eladó napi áron 200 darab egy- és egyegyed éves, heréti és miskaróit prima mangolica eladó, páronként 150 kg. súlyban. Ajánlatot kér Benzard János gazdaság, Alsószilvágy, u. p. Acósd, Vas megye, 7894

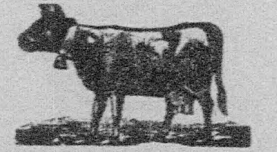


Vesz és szállít prima fehér, bastard és verestarka **járomosok** **tesztek**, továbbá elsőrendű hasas és friss borjas **tesztek**, **tenyész-üszöket**, **anyakocákat**, **anyabirkát** és mindenféle **vágómarhát**

Élőállat és Gazdasági Kereskedelmi Vállalat
Budapest, VIII., József-utca 35.
Telefon: József 66-43.
Sörgöncymező: Kaufmann, Budapest, József-utca 35. szám



Weiler Gáspár és Fiai
Czellődmők, szállít elsőrendű **járomosok** **tesztek**, **ökör** és **üszörjüket**, **ugyszintén hasas tenyész-üszöket** legújabb napl árban, egyezség szerint. 548 Sörgöncymező: Weiler Czellődmők



Elsőrendű eredeti bonyhádi teheneket hasasokat, borjasokat és tenyészbikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállítunk 600

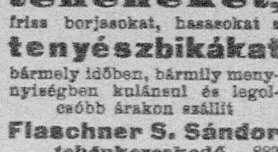
KLINGER MÓR ÉS FIA tenyész- és használatkereskedők, **KISPEST**. Lakás és istálló: Kispeszt, Kőlesey-utca 5. sz. Levél- és sürgöncym ugyanott. Telefon: Kispeszt 35. Saját házban.

Tenyész- és mindenféle haszonsertéseket

lelkismeretesen értékesít és beszeresz:

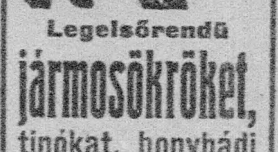
Sárkány Rezső sertésbizományos, Budapest, VIII., Csepreghy-utca 1. 1088

Sertésmisharólast, csődör- és bika-herélést az ország bármely részében vállal **László Samu** állatorvos, Budapest, V., Csáky-u. 12. Sörgöncymező: Operateur Budapest. 912



Legelsőrendű eredeti bonyhádi teheneket, friss borjasokat, hasasokat és tenyészbikákat, bármely időben, bármely mennyiségben kuláns és legelőcsoport áron szállít

Flaschner S. Sándor tehénkereskedő, 883 Törvényesileg bejegyzett cég, Kősponti iroda: Budapest, VI., Hajós-u. 12., III/4. Saját házban. Telefon: 154-09. Istálló: Kispeszt, Üllői-út 4. sz. Telefon: Kispeszt 82. (saját tel.)



Legelsőrendű jármosok **tesztek**, tinókat, bonyhádi teheneket, üszöket bármely időben és bármely mennyiségben egyezség szerint szállítok.

NEISER ANTAL **DOMBÓVÁR**, 1129 Interurban telefon: 28.



Igen szép, válogatott vöröstarka szimmentáli jellegű 1-2-3 éves

növendékök és **üszörjüket**, ugyszintén legprimább lekötni való és **járomosok** **tesztek**

legújabb napl árban, egyezség szerint. 548 Sörgöncymező: Weiler Czellődmők

TEJ-, VAJ-, SAJT-üzemek és gazdaságok

szükségletüket legelőnyösebben fedezhetik:

STANGA JÓZSEF tejgazdasági műszaki vállalatánál, Budapest, II., Heltai-Ferenc-utca 26. szám.

Legjobb tejtető a dr. Blumenthal-féle!



Elsőrendű eredeti bonyhádi TEHENEKET hasasokat, borjasokat és tenyészbikákat bármely időben, bármely mennyiségben kuláns áron szállít

FUCHS LAJOS tenyész- és kereskedő, **UJPEST**, István-tér 10. Sörgöncymező: Fuchs Lajos. Telefon: 190-19.

Alapítva: 1880. 608 **Szigeti L. Gyula** sertésbizományos bej. cég. Budapest, VIII., Bakköel-tér 15. I/5. Sörgöncymező: Szigeti Gyula, Budapest. Telefon: József 14-99. **Sovány és hizott sertések**



Dukász és Fiai, **Nagykanizsa**. Szállít: **járomosok** **tesztek**, **üszöket** és **tinókat**.

Sörgöncymező: Dukász marha-kereskedő, Nagykanizsa. Telefon: 345. 1116

Vegyesek Üvegház, melegágyakkal berendezett telepet keresek feles- vagy maggyezés szerinti termelésre. Schleichertovszky István uradalmi főkezelő, Sajógyirinos, Zemplén m. 7897

Két-három keresztény, feltétlenül arányos teljes ellátást nyer 3500 lánnyra, külön alkoves szőlővel. Khedey, Budapest, Tiszviselettelep, Rezsőtér 8. 7900

Gazd, szaktanácsadót keresek, aki magas haszoneresztés érdekében Budapesttől 20 km.-nyire fekvő 500 holdas birtokom irányítását látvány. Csak olyan ajánlatokra reflexiók, melyek hasznos esetekben már elért, számszerint kifejezett eredményekre támaszkodva, ezeket elsőrangú referenciákkal igazolhatják. Cím: Szaktanácsadó 7915- alatt a kiadóban. 7915

Fowler-garnitúrával szaktanácsadót keresek, aki magas haszoneresztés érdekében Budapesttől 20 km.-nyire fekvő 500 holdas birtokom irányítását látvány. Csak olyan ajánlatokra reflexiók, melyek hasznos esetekben már elért, számszerint kifejezett eredményekre támaszkodva, ezeket elsőrangú referenciákkal igazolhatják. Cím: Szaktanácsadó 7915- alatt a kiadóban. 7915

1000 korona havi int. díj mellett vételnek fel polgári és elnöki lak. tanácsok a szomszédok polgári iskoláit internátusba. 7965

Gyenge és fájos szem és hideg lelése ellen otthon van orvosága. Sertésárvás ellen is. Felvilágosítást 50 kor. beküldése után küld Wanecek Károly, Budapest, VII., Vilma-keresztény-utca 8. sz. 7870

Mérnököt vagy szakembert keresek társam vidéki városokban levő földmészérményemnek gazdasági gépek javítása céljaira való megnagyobbításához Toljós című ajánlatokat a kiadó továbbít. „Elektrotechnikus 7899” jellegű ajánlatot. 7899

Mésznitrogén műtrágyának bevezetésére a szakmát ismerő, birtokosoktól kérek 16 (szekszütés) felett rendelkezésű, **agilis munkásokat** keresünk. Ajánlatok „Szép existenciához juthat 1918” jellegű Blockerhez, Semmelweis-utca 4. kértetnek. 7986

Veszek és eladok szénát, szalmát és egyéb szénatartalmú bármely mennyiségben. Prézselést saját présgéppel végeztetem. Eladásnál vizsgálatot Frankó szállítom. **Fischer és József** takarmánygyártó, Budapest, IX. ker., Remet-utca 1. sz. TELEFON: József 41-72. 1058



Törött gépresek repedi, kimart kazánok autogénhegesztése. **Lakos és Székely** gépgyár, Budapest, VI., Béke-tér 3. Új berendezések gyártása és hegesztő-óktatóműhely

Eladás szállításra sorfákat, bokrokat, gyümölcsfákat, sajtártermetű erdőszőlő cserjéket, különösen akác és gíeditschait minden mennyiségben ajánl Sándor Imre termelőcég, Szekesfehérvár. **Veszek** mindennemű gazdasági magvakat, terményeket, nagyobb lételekben ölmazaráli **mindennemű heremmagvakat**. Kérek ajánlatokat. 7811

A pusztaszentmihályi bér gazdaságban, u. p. Énying, mint létszámfeltétel, használható állapotban lévő, eladók: sorvélőgépek, szalmafonógépek, arató- és kévekötőgépek, Weiser- és Saack-féle ketőeszek, szeszkavágó, turpárok, traktor, cikromagtejtőgép és acéltürelberendezés gázszivattyúkkal. Pontok megtekinthetők Pozsztaszentmihályban, Erdőkődöcskért kocsit Lepénybe küldtünk. 7848

Kétgéprendszerű motorok, 25-30 HP., négyféle gyorsasággal, 450 méter drótkötéllal, 3-van hímbeakéval, kitűnő állapotban, rendkívül jutányosan azonnal szállítandó. **Fehér Miklós** Gépgyár részvénytársaság, Budapest, V., Váci-út 60. 263

Gőzcséplőgépezlet Esemben megtekinthető, eladó. **Illés Béla**, Eger. 7889

Gépezslakobódékat, új és használt állapotban jutányosan szállít **Fehér Miklós** Gépgyár részvénytársaság, Budapest, V., Váci-út 60. 268

Sertés- (marha-) hídmerleg, 3000 kg., keményfa, keresztel használt, 1921-es hitelesítéssel eladó. **Tóppa Lajos**, Budapest, III., Föld-u. 55. 7940

Eladó motorka, eredeti német gyártmány, Stock-rendszert, V. D. 80 lóerős, összes felszereléssel, csak próbázást igényel, kifogástalan karban van. Levélre sem válaszolok, csak levélrel tárgyalok. **Baki Károly**, Cegléd. 7713

Szalma szalmák eladó, 61 vagonnal. **Gróf Salmay Sándor** gazdaságában, Szerecs állomáshoz közel, ab kazal közelében, idei termés, felezésben rosz, fele bura. Cím: nevessz gazdaság, Szerecs, Zemplén megye. 7804

Eladó birtok, Dunántúli határterület, 60 kilométerre, 162 magyar hold, legmodernebb boltárkereszettel, 4 járatu vízművel napi 50 g. előlépességgel, emeleti iskola, tiszt, 2 szőlőbirtok, istálló- és raktárépületekkel, vasúti állomás birtokon. Ajánlatok „Jászok Átvétel 7847” jellegű kiadó hivatalba kértetnek. 7847

Fowler rendszert, 12 HP., bil-lendekes gőzke teljes felszereléssel és mindenteljes gazdasági gép is eladó a Bélahalmi gazdaságban. Csécső, Nógrád megye, 7893

Eladó keszleg bosszabó lámpa, azonnali **bérbeadó** kitűnő gazdasági épületekkel és lakással ellátott, Szolnok megyében fekvő 302 magyar holdas birtokom. Bősége élő és holtfelszerelés szintén átvétel. Felvilágosításokat ad és ajánlatokat elfogad **Fehér Miklós**, Pozsztasceg, Szolnok megye. 7894

Eladó egy 6-os Nicholson-féle magányos magánjáró gépgép, szimmentáli állomány. **Öz. Szeremlyé, Jászkanizsa**, 7895

Jutányos áron eladó: 1 drb „Adler” 40 lóerős, 4 tonna, 4 hengeres teherautó, 1 drb „Stock” 1918. 55 lóerős eke, 1 drb „Deering” kévekötő, 1 drb „Deering” marokrakó. Erdőkődöcsk fordultjának **Balogh Nándor**hoz, Budapest, IV., Városliget-utca 14. sz. III/3. 7896

Szolnoki hét kilométernyire fekvő gazdaságomban összes szalma, polyva, holt instruktó azonnali eladó. **Posta Annamajor**, Szolnok, József-utca 9. 7916

Billenőkéket, 4 és 5 vasas, kijavított állapotban ócsón szállít **Fehér Miklós** gépgyár részvénytársaság, Budapest, V., Váci-út 60. 268

Lőfogató szénagerelye, 17- és 21-soros vótógép, traktor ócsón beszereshető: **Csepő Gépezslakobódékat**, Budapest, IX., Váci-utca 7. 7937

Kétgéprendszerű motorok, 25-30 HP., négyféle gyorsasággal, 450 méter drótkötéllal, 3-van hímbeakéval, kitűnő állapotban, rendkívül jutányosan azonnal szállítandó. **Fehér Miklós** Gépgyár részvénytársaság, Budapest, V., Váci-út 60. 263

Gőzcséplőgépezlet Esemben megtekinthető, eladó. **Illés Béla**, Eger. 7889

Gépezslakobódékat, új és használt állapotban jutányosan szállít **Fehér Miklós** Gépgyár részvénytársaság, Budapest, V., Váci-út 60. 268

Sertés- (marha-) hídmerleg, 3000 kg., keményfa, keresztel használt, 1921-es hitelesítéssel eladó. **Tóppa Lajos**, Budapest, III., Föld-u. 55. 7940

BIRTOKPARCELLÁZÁSOK tervezését és lebonyolítását, ingatlan adásvételi és bérleti megbízásokat, kiscgazdák részéről is, birtokügyi, haszonbérleti stb. szakbéli perekben: gazdasági szakértői szerepet, vidéken is, tenyész- és igás-jószág eladását, beszerzését, Erdélyi prima fehér igásokrok prompt szállítását,

!!! Legnagyobb előjegyzés: eladó és bérbeadó nagy- és kisbirtokokból, házakból az ország minden részében!!! Vevők és bérlők állandó nyilvántartása!!!

sok évi bérleti, jószágigazgatói és gazdaságkereskedelmi gyakorlat után, teljes erkölcsi és anyagi felelősség és garancia mellett, **elvállalja**

TOKAJI N. LÁSZLÓ

okleveles gazda, gazd. egyf. igazgató.
LAKÁSA ÉS IRODÁJA:
BUDAPEST, VIII., Stáhly-utca 5. sz., I. emelet, 5. a. (Rókus-kórház mellett). TELEFON: József 54-44. Személyesen található: d. n. 8-5 óra között. 1100

„KISHIRDETÉSEK” folytatása a 727. oldalon.

Gőzekék,

ASTRA GÁZEKÉK, LAKÓKOSCIK, SODRONYKÖTELEK
azonnal szállíthatók.

MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPÉYÁRÁNAK VEZÉRŐGYŰKÖSÉGE
BUDAPEST, VILMOS-CSÁSZÁR-ÚT 32. 1025

Csépléshez szállítunk:

motorbenzint

kivántra köcsön vas-
hordókban is, továbbá motorhajtó (nyers) gázolajat,
import petróleumot, mindennemű gép- és hen-
gerolajat, towotte gépszirt, fekete, sárga la,
valámint sárga és kék uszó kocsikenőcsöket
és mindennemű speciális kenőanyagokat.

MAYER ES MOLLER

OLAJ-, GÉPKENŐCS- ÉS VEGYIPARI GYÁR R.-T.,
Budapest, VI. ker., Eötvös-utca 42. szám.

TELEFONOK: Igazgató: 145-20. Központi iroda és városi
raktár: 91-84. (Internurán) és 160-71. Kölső
raktártelep: Budapest, V. Ipoly-u. 15. és V., Visegrádi-u. 54.
telefon: 143-50. Vasúti telephely: 170-31. telefon-szám.
Ujpesti tárolótelep: 19-24. telefon-szám. 541

Kivántra méltányos feltételek mellett fizetési kedvezmény.

LŐSZERSZÁM

LÓPOKRÓC,
IGÁS és JUKKER
nagy raktár.

GÁL MIHÁLY szíjgyártó, Budapest, VI., Lázár-u. 16. (Operaház mögött).

Ölcső heveder löszerszámok állandóan raktáron. 891

TEJESKANNA
PLOMBÁK
ÉS FOGÓK

UJAGH ÁRPÁD
BUDAPEST, I., ATYOS-UTCA 4
TELEFON: JÓZSEF 85 25

GANZ-DANUBIUS által előállított

BÜSSING-teherautók

REIMAN

Központi
iroda: V., Vörösmarty-tér 3, 1019
Garage és
javítóhely: V., Bálvány-utca 12.

Zsirt és szalonnát

a legolcsóbban szállít: IPARVÁLLALATOK ÉLELMEZŐ ÜZEME R.-T.
BUDAPEST, VIII., GÓLYA-UTCA 8. Telefon: József 72-03.

KÖLLŐ GÁBOR

Áru- és ingatlanforgalmi irodája, Import-Export
Budapest, VI., Nagymező-u. 22-24., I. 2.
Telefon: 75-87. Székhely: KÖGÁBOR BUDAPEST

Gazdák figyelmébe:

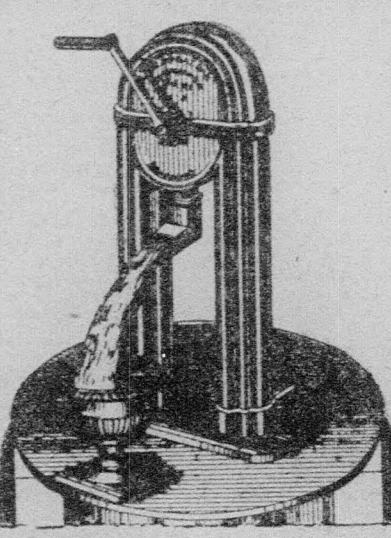
FOGLALKOZIK: mezőgazdasági termények, termékek és élelmiszerek, takarmá-
nyozási cikkek, mezőgazdasági gépek, eszközök és anyagok, műszaki cikkek, gépek és
szerszámok, ruházati cikkek, építési anyagok és bor export-importálásával és ezen
cikkeknek a belföldön való nagybani eladásával és beszerzésével. 1021

Ingatlanokat és bérleteket keres és ajánl elsősorú megbízó részére

Alapított 1890. **Gazdaságok részére szállítunk:** Alapított 1890.

elsőrendű importált gép- és hengerolajat cséplőkhöz és valódi amerikai henger-
olajat gőzekéhez, nehéztetlen sárga towottegépszirt, uszó szekérkenőcsöt,
valódi amerikai colofongyantát, **dobsineket**, szinbórból készült géphajtósíjakat,
szerszámokat, **gőzekesodronyköteleteket**, kutszivattyukat, tümlőket, asbest-
és gummitömítéseket, valódi Klingerit és Tauril tömitőlemezeket, gabonaszákot és
ponyvát, továbbá malomberendezési cikkek, csapágyfémek, kötőfékek, istrángot,
karbidot elismert legbiztosabb és legolcsóbb napi áron. 277

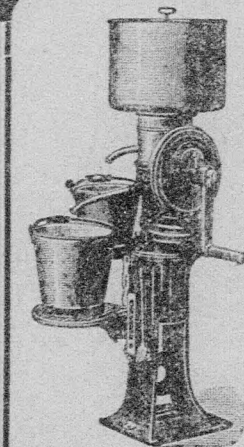
MOLNÁR és PINTÉR műszaki nagy- Budapest, V., Árpád-utca 2. Telefon: 8-15.
(Interurban.)



Mezőgazdák Zuhataq kutja

sok ezer darab évtizedek óta
üzemben, mindenütt kitűnően
bevált. — Kizárólagos egyedársító

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete
műszaki és géposztálya,
Budapest, V., Alkotmány-u. 29.
1194



TEJGAZDASÁGI eszközök és berendezések,

mint encenbergi fejvödörök, fejőszil-
kék, tejbüdönök, tejmérők, tej-
hűtők, kannák stb. Teljes

vaj- és sajtgyárak berendezése.

A világhírű LANZ tejfőzőgépek vezérképviselője.

Ajánlattal szolgál: 1145

HAHN ARTHUR és TÁRSAI BUDAPEST, VIII.,
Üllői-ut 52/B.

Szűrgőnyelv:
CASE BUDAPE